

Ért: E-KK/1077157/2024
Jkt: TL/097/00558-74/2024

2024-2025.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

KISKÖREI VÁSÁRHELYI PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA

Hatálybalépés ideje: 2024. 09.01.

Czankné Kovács Györgyi
igazgató

„AHOGY MA TANÍTUNK, OLYAN LESZ A HOLNAP.”

/Szent-Györgyi Albert/

Tartalom

Bevezetés.....	1
Iskolánk rövid története.....	1
Az iskola küldetésnyilatkozata, jövőképe.....	1
Nevelési Program	3
1 Nevelő-oktató munka alapelvei, értékei, céljai	3
1.1 Pedagógiai munkánkat meghatározó értékeink.....	3
1.2 Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében	3
1.3 Nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai	4
1.4 A pedagógusok, osztályfőnökök feladatai	4
1.4.1 Kiemelt feladataink.....	4
1.4.2 Kiemelt fejlesztési feladataink	7
1.5 A pedagógusok helyi intézményi köteleességei, feladatai	8
1.5.1 Tartalomszabályozókkal összefüggő ismeretek megújítása.....	8
1.5.2 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	9
1.5.3 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre.....	9
1.6 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	12
1.6.1 Iskolánk jó gyakorlatának kifejlesztése - Projektoktatás.....	13
1.6.2 Iskolakert.....	14
1.6.3 Határtalanul! programmal az összetartozásért	16
1.6.4 Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program.....	17
1.7 Általános kompetenciák fejlesztése (NAT 2020)	18
1.7.1 Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi).....	18
1.7.2 Matematikai, gondolkodási kompetenciák	19
1.7.3 Digitális kompetenciák.....	20
1.7.4 A tanulás kompetenciái	21
1.7.5 A személyes és társas kapcsolati kompetenciák.....	21
1.7.6 Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák.....	22
1.7.7 A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái.....	23
1.8 Egészségfejlesztés, egészségnevelés, környezeti nevelés	24
1.8.1 Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:	25
1.8.2 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	25
1.8.3 Egészségnevelés az iskolánkban	29

1.8.4	A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése.....	31
1.9	A tanulók fizikai állapotának mérése	32
1.10	A kiemelt figyelmet igénylő tanulók	33
1.10.1	Sajátos nevelési igényű tanulók	33
1.10.2	BTMN küzdő tanulók	35
1.10.3	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.....	38
1.10.4	A tanulási kudarcnak kitett tanulók.....	39
1.10.5	Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás.....	42
1.11	Az intézmény kapcsolattartásának formái.....	44
1.11.1	A diákok és a pedagógusok együttműködése	44
	<i>A tanuló intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai .....</i>	<i>45</i>
1.11.2	A szülők és a pedagógusok együttműködése.....	46
1.11.3	Együttműködés a szakmai szervezetekkel	47
	<i>A belső szakmai kapcsolattartás módja .....</i>	<i>47</i>
	<i>Külső kapcsolatok .....</i>	<i>48</i>
	<i>Kapcsolattartás az Intézményi Tanáccsal és a Szülői Közosséggel .....</i>	<i>48</i>
	<i>Külső kapcsolatok rendszere .....</i>	<i>48</i>
	<i>A gyermekjóléti szolgálat .....</i>	<i>49</i>
	<i>Hit és vallásoktatás, erkölcsi nevelés .....</i>	<i>49</i>
	<i>Iskola-egészségügyi szolgálat .....</i>	<i>49</i>
	<i>A vezetők és az Intézményi Tanács közötti kapcsolattartás.....</i>	<i>50</i>
1.12	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	50
1.12.1	Tanulmányok alatti vizsgák	50
1.12.2	Osztályozó vizsga.....	51
1.12.3	Különbözeti vizsga	51
1.12.4	Javítóvizsga	52
1.12.5	Pótló vizsga	52
1.12.6	A felvétel és az átvétel szabályai.....	52
1.13	Az osztályozó vizsga követelményei.....	53
	1. ÉVFOLYAM	53
	Magyar nyelv és irodalom	53
	Matematika	53
	Ének-zene.....	54

Vizuális kultúra	54
Technika és tervezés	54
Testnevelés	55
2. ÉVFOLYAM	55
Matematika	56
Etika-hit és erkölcsstan.....	57
Ének-zene.....	57
Vizuális kultúra	57
Technika és tervezés	58
Testnevelés	59
3. ÉVFOLYAM	60
Magyar nyelv és irodalom	60
Matematika	61
Etika- hit és erkölcsstan.....	61
Környezetismeret	61
Ének-zene.....	62
Vizuális kultúra	63
Digitális kultúra	63
Technika és tervezés	64
Testnevelés	64
4. ÉVFOLYAM	65
Magyar nyelv és irodalom	65
Idegen nyelv	66
Matematika	67
Etika-hit és erkölcsstan.....	68
Környezetismeret	69
Ének-zene.....	69
Vizuális kultúra	70
Technika és tervezés	70
Testnevelés	70
5. ÉVFOLYAM	72
Magyar nyelv és irodalom	72
Idegen nyelv	73

Matematika	75
Etika-hit és erkölcsstan.....	76
Történelem.....	76
Természettudomány.....	77
Biológia.....	77
Földrajz	77
Ének-zene.....	78
Vizuális kultúra	78
Digitális kultúra	79
Technika és tervezés	79
Testnevelés	80
6. ÉVFOLYAM	80
Magyar nyelv és irodalom	80
Idegen nyelv	81
Matematika	82
Etika-hit és erkölcsstan.....	84
Történelem.....	84
Természettudomány.....	85
Ének-zene.....	85
Vizuális kultúra	86
Digitális kultúra	86
Technika és tervezés	87
Hon- és népismeret.....	87
Testnevelés	88
7. ÉVFOLYAM	88
Magyar nyelv és irodalom	88
Idegen nyelv	89
Matematika	90
Etika- hit és erkölcsstan.....	92
Történelem.....	92
Fizika.....	92
Kémia.....	93
Biológia.....	94

Földrajz	94
Ének-zene.....	94
Vizuális kultúra	94
Digitális kultúra	95
Technika és tervezés	96
Testnevelés	96
8. ÉVFOLYAM	97
Magyar nyelv és irodalom	97
Idegen nyelv	98
Matematika	99
Etika- hit és erkölcsstan.....	100
Történelem.....	101
Fizika.....	101
Kémia.....	102
Biológia.....	102
Földrajz	103
Ének-zene.....	103
Vizuális kultúra	103
Informatika.....	104
Testnevelés	105
1.14 Községi nevelés (osztályfőnöki)	105
1.15 Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása - iskolai terv	121
1.15.1 Az elsősegélynyújtással kapcsolatos kiemelt feladatok	121
2 HELYI TANTERV	123
2.1 A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői.....	123
2.2 Óratervek a kerettantervekhez	123
2.2.1 Az iskola helyi óraterve 2024.09.02. napján	123
2.3 Komplex Alapprogram (KAP) iskolai működése	124
2.3.1 A tanulástámogató iskolafejlesztő módszerek 3 szinten	125
2.4 Differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportokban	125
2.5 A Komplex Alapprogram iskolafejlesztő módszerei	126
2.5.1 Digitális-alapú iskolafejlesztő módszer	126
2.5.2 Logikai alapú iskolafejlesztő módszer	126

2.5.3	Művészet alapú iskolafejlesztő módszer	126
2.5.4	Testmozgás alapú iskolafejlesztő módszer	127
2.5.5	Életgyakorlat alapú iskolafejlesztő módszer	127
2.6	A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai	127
2.7	A választható tantárgyak, foglalkozások.....	127
2.8	Az intézményben folyó KAP-os foglalkozások bemutatása.....	127
2.8.1	Közismereti tárgyak tanítása délelőtti foglalkozásokon.....	127
2.8.2	Komplex órák bemutatása és szervezése	128
2.9	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezése	128
2.10	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök.....	130
2.11	A Nemzeti alaptantervben meghatározott feladatok	130
2.11.1	Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	130
2.11.2	A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása	130
2.12	A mindennapos testnevelés	131
2.12.1	A tanulók fizikai állapotának mérése	132
2.13	A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése	132
2.13.1	Az értékelés módjai.....	136
2.13.2	Buktatás, évisméltés első évfolyamon.....	137
	Teljesítmények egységes értékelése.....	137
	Ponttáblázat általános dolgozatok esetében	139
	Ponttáblázat témazáró dolgozatok esetében	140
2.13.3	A magatartás és szorgalom értékelése	143
2.13.4	Az iskolai jutalmazás formái.....	145
2.13.5	Az iskolai büntetések formái	146
2.13.6	Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis,.....	147
	tanulósobai felkészüléshez.....	147
2.13.7	Az írásbeli beszámoltatás formái.....	147
2.13.8	A szóbeli beszámoltatás formái.....	148
2.13.9	Oktatási eredményvizsgálatok.....	148
2.14	A tanulók továbbhaladása	148
2.14.1	A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	148
2.15	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	149
3	Legitimációs záradék	150

3.1	A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata.....	150
3.1.1	A pedagógiai program módosítása.....	151
3.1.2	A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	151
3.2	pedagógiai program elfogadása és nyilvánosságra hozatala.....	151
ZÁRSZÓ	.....	152
4	ZÁRADÉK	153
4.1	Nyilatkozatok	153
ALAPÍTÓ OKIRAT	.....	155

BEVEZETÉS

ISKOLÁNK RÖVID TÖRTÉNETE

Kisköre település első írásos említése 1323-ból származik. Több mint 700 éves történelme során többször is elnéptelenedett. A környék falvainak jelentős részéhez hasonlóan előbb az egri, utána a szatmári püspökséghez tartozott. Nevének jelenlegi alakját 1901-től viseli.

A Kisköre város és a Hevesi-térség egyik legnagyobb és legszebb intézménye a Kiskörei Vásárhelyi Pál Általános Iskola, mely 9591m² - es telken található. Iskolánk régi szárnya 1929-ben épült. Az iskola 1988. március 19-én vette fel Vásárhelyi Pál vízépítő mérnök nevét. Az intézmény 2013-tól állami fenntartásba került, az Egri Tankerületi Központba tartozik.

Iskolánk több felújítás, intézményfejlesztés, épületbővítés következtében nyerte el jelenlegi megjelenését (1985, 2012, 2021).

E mellett 540 m²-es tornaterem, szabadtéri sportpálya valamint egy műfüves pálya biztosítja a gyerekek számára a rendszeres mozgás, sportolás helyszínét. Az iskola hasznos alapterülete: 3777,19 nm.

Az átfogó fejlesztéseknek köszönhetően iskolai épülete, berendezése, felszereltsége, IKT és fejlesztő eszközei, valamennyi beltéri hálózata megújult, – XXI. századi körülményeket biztosítva a kiskörei gyermekek oktatásához.

AZ ISKOLA KÜLDETÉSNYILATKOZATA, JÖVŐKÉPE

A Kiskörei Vásárhelyi Pál Általános Iskola a Tisza-tó jobb partjának legnagyobb és legmodernebb intézménye. Kollégáimmal, az itt tanító nevelőkkel, s valamennyi dolgozóval együtt azon munkálkodunk, hogy tanulóink a nálunk töltött nyolc év alatt biztos tudást és stabil értékrendet kapjanak.

Fontosnak tartjuk, hogy - ebben a világban, ahol a gyermekeket kicsi kortól ellenőrizetlen információk tömege éri -, megtanítsuk őket arra, hogyan kell különbséget tenni érték és mulandó divathullám között. Az iskolánkban igyekszünk tanulóinkkal megértetni, mit jelent a keresztény-nemzeti értékrend stabilitása, hogyan tudják majd a hit és az erkölcs alapjait későbbi életük során hasznosítani.

Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra. Hisszük, minden gyermek valamely területen tehetséges, s a pedagógusok és szülők közös felelőssége, hogy ezt a területet megtaláljuk és lehetőségeink keretei között tovább fejlesszük!

Tanulóink kipróbálhatják tehetségüket, ügyességüket sportban, táncban, a művészetek, a természettudományok terén egyaránt.

Iskolánk Vásárhelyi Pál nevét viseli, így kiemelt figyelmet fordítunk a környezet-tudatos nevelésre, s éves munkánk során hangsúlyos szerepet kap a Tisza múltjának, jelenének megismertetése.

Jól felkészült pedagógusaink minden tanulóval egyéni képességeiknek megfelelően foglalkoznak. Ösztönözzük diákjainkat arra, hogy szaktantárgyi versenyeken szerezzenek tapasztalatokat, s mérjék össze felkészültségüket más iskolák tanulóival.

A gyermeknevelés nemcsak az iskola falai közt és a szülői otthonban történik. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink kitekintést nyerjenek az országra, ismerjenek meg tájakat, embereket, gondolkodásmódokat, életformákat. A sokrétű ismeretek elsajátítását biztosítják a nyaranta rendszeresen megszervezésre kerülő táboraink, s a tanév közbeni osztálykirándulások céljait is igyekszünk úgy megválasztani, hogy az élmények egyben okulásként és tanúságként is szolgáljanak!

Reméljük, hogy tanítványaink a boldog diákévek emlékeivel és megalapozott tudással folytatják további tanulmányaikat.

NEVELÉSI PROGRAM

1 NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.”

/Dr. Szent-Györgyi Albert/

1.1 PEDAGÓGIAI MUNKÁNKAT MEGHATÁROZÓ ÉRTÉKEINK

Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmes-ség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és ön-fegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.

Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklő-dés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéleti-ségre, a közösségi tevékenységekre.

Fontosnak tartjuk a rendszergondolkodást, amely alapján képesek vagyunk a nevelő-oktató munkát komplexitásában értelmezni és végezni. Komplex Alap-program megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biz-tosító, a célokkal egybeváogó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az al-programok egységes rendszerét. A program legfontosabb alapelvei: 1) adap-tivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

1.2 ISKOLÁNK CÉLJAI A TANULÓK SIKERES NEVELÉS-OKTATÁSA ÉRDEKÉBEN

- Iskolánk nevelési célja a tanulók személyiségének formálása, esélyeinek nö-velése, kibontakozásuk támogatása.
- Minden dolgozónk, pedagógusunk elkötelezett az egyéni fejlesztésen ala-puló, a gyerekek egyéni képességeit figyelembe vevő inkluzív nevelés, ok-tatás iránt.
- Az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesz-tése.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségé-nek biztosítása.
- Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép ki-alakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmazhatnak különböző cselekvésfor-mákban.
- Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíció-kat őrző fiatalok nevelése.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesz-tés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén.

- Tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Különösen a sportolási lehetőségekkel felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.
- Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
- Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóban.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes alkotások iránti igény megalapozása.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkáló pedagógiai tevékenység.

1.3 NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményező-készség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszerűen: az eredményes tanulásra.

1.4 A PEDAGÓGUSOK, OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI

1.4.1 Kiemelt feladataink

- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulóknak.

- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése az osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, a tantárgyak tananyagának elsajátítása során. A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben.
- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás. A1, A2, B1 szintek elérési stratégiáinak kidolgozása, megvalósítása.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világkép kialakítása, és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollal beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Azon hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű érésebből fakadnak.
- A lassúbb ütemben fejlődő, lemaradó tanulók beillesztése – lehetőség szerint – korosztályuknak megfelelő tanulócsoporthoz való integrációjuk révén.
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása (inkluzivitás).
- A feladatok megvalósítását szolgáló eszközök, módszerek.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele.
- Az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, e tananyagok, digitális projektmunkák).
- Az erkölcsi nevelés területén, hogy tanulóinkat felkészítsük az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsünk választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Lehetőséget nyújtunk az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására.

- A nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén, hogy tanulóinkkal megismer- tessük a helyi, nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékeny- ségeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.
- A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedéke- inek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyaror- szág kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű ér- ték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.
- Ennek jegyében a Kormány életre hívta a Lázár Ervin Programot (további- akban: Program), amely szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül min- den, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi-, tánc-, és cirkuszi elő- adások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutató- helyei látogatásának élményét.
- Az állampolgárságra, demokráciára nevelés területén a közéletiség, a cse- lekvő magatartás közvetítése: a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmen- tesség, a méltányosság.
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése területén elősegítjük a tanulók kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni gyermekeinket, hogy képessé váljanak ér- zelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képesség- ének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.
- A családi életre nevelés területén a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Ismeretek közvetítése a felelős pár- kapcsolat kialakításában, a családi életükben felmerülő konfliktusok ke- zelésében. Foglalkozunk a szexuális kultúra kérdéseivel. Ehhez külső partne- reket vonunk be.
- A testi és lelki egészségre nevelés területén az iskola feladata, hogy a csa- láddal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség- megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi hi- giénében, a helyes táplálkozásban, a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.
- Tanulóinkat arra neveljük, hogy vállaljanak felelősséget önmagukért, máso- kért, önkéntes munkájukkal járuljanak hozzá az iskola és a település fejlődé- séhez.
- A fenntarthatóság, környezettudatosság területén feladatunk, hogy tanuló- ink megtanulják, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelős- ségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.

- Megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének meg-őrzésébe, gyarapításába.
- Tanulóink felnőtté válásában, a felnőtt lét szerepeire való felkészülésében kiemelt jelentőségű az életpálya-tervezés, a pályaaorientáció. Általános céljaink között szerepel, hogy segítsük, támogassuk a diákokat a továbbtanulásban: a középiskola-, a pálya-, és a szakmaválasztásban, valamint a munkavállalói kompetenciák megismerésben és fejlesztésben. Ennek érdekében az alábbi tevékenységeket végezzük:
  - Önismeret-, öndefiníció fejlesztése
  - A legfontosabb pályák-, foglalkozások-, foglalkozási ágak tartalmának és követelményeinek megismertetése
  - Támogatás nyújtása a továbbtanulási döntés, majd munkavállalás szempontjából reális célkitűzések, döntések meghozatalában; a lehetőségek és a valóság ismeretében: a vágyak és realitások összehangolásában.
  - Ma már azt is szükséges tudatosítanunk a tanulóinkban, hogy életpályájuk során többször is pályamódosításra kényszerülhetnek. Intézményünk – a tanulók életkorának figyelembe vételével, valamint a fennálló lehetőségekhez képest – átfogó képet nyújt a munka világról.
  - Olyan tevékenységeket biztosítunk, ahol a tanulók definiálhatják a saját érdeklődésüket, értékeiket, kipróbálhatják a képességeiket, fejleszthetik a kulcsképeiket; megismerhetik az alapvető önmenedzselési és álláskeresési technikákat, elsajátíthatják a legalapvetőbb munkaerő-piaci és munkajogi fogalmakat, összefüggéseket – tehát fejlesztik és összehangolják az önismeretüket a pályaismerettel és a munkaerő-piaci ismeretekkel. Mind az egyes tantárgyak, mind pedig órai és iskolán kívüli tevékenységek összehangolása révén, a szociális-, társas kompetenciák tudatos fejlesztésével elő kívánjuk segíteni a pályaaorientáció-, és életpálya-tervezés eredményes folyamatát.

1.4.2 Kiemelt fejlesztési feladataink

- Énkép, önismeret,
- Hon-és népismeret,
- Európai azonosságtudat
- Egyetemes kultúra,
- Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- Gazdasági nevelés,
- Környezettudatosság, fenntarthatóság
- Művészeti nevelés,
- Művészeti eszközökkel történő nevelés
- A tanulás tanítása,
- Testi és lelki egészség,
- Felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- Testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

1.5 A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI KÖTELESSÉGEI, FELADATAI

1.5.1 Tartalomszabályozókkal összefüggő ismeretek megújítása

A 40/2024. (IX. 2.) BM rendelet értelmében az általános iskolában aktív jogviszonyban álló pedagógusok számára kötelezően 10 órás online képzésben írja elő a nevelő-oktató munka során alkalmazott tartalomszabályozók ismeretérnek megújítását. A megújító képzést a rendelet hatálybalépése és 2024. december 31. napja között kell teljesítenie minden köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló tanítónak, tanárnak.

2024. szeptember 13-ig a pedagógusokat jelentkeztetni kell. Az iskolákban dolgozó pedagógusok jelentkeztetését a KIR adatkezelő iskola vezetője vagy a képviselője végzi el.

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében további feladataink:

- Minden tanár legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel.
- A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.
- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenységközpontú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét. A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével. A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése. Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal. Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása. Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.

- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- Személyi ügyekben a szeretetről és diszkrécióról se feledkezzen meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban. Ezek szerint cselekszik.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba bekapcsolódik.
- A munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet és igényes dekorációt biztosít, a leltározásban részt vesz.
- Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.
- A pedagógus a tanuló értékeléséről az elektronikus naplón keresztül rendszeresen értesíti a szülőket. Az elektronikus napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.

1.5.2 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák - foglalkozások - túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják. Az osztályközösség élén, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt, az intézményvezetőhelyettes javaslatát figyelembe véve az intézményvezető bízza meg.

1.5.3 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályukban a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért,

hogy osztálya jó közösséggé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.

- Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).
- Az osztályfőnöki órákat ráhangolódással kezdi. (KAP)

Az osztályfőnök

- Alaposan ismeri tanítványait.
- Az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi.
- Koordinálja a tanulóközösség kialakulását.
- Összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus).
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az elektronikus naplóban rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat.
- Saját hatáskörében - indokolt esetben - évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását.
- Gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról.
- Osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, és büntetésére,
- Részt vesz az alsós vagy a felsős munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.
- Az osztályfőnökök évente 1 alkalommal az iskola, éves munkatervében meghatározott időpontban osztályaik számára tanulmányi kirándulást szerveznek. A kirándulás tervezett helyét, idejét az osztályfőnöki munkatervben rögzítik.
- Az osztályfőnökök által szervezett tanórán kívüli, személyszállítással egybekötött programokon (kirándulásokon) a résztvevők biztonságos utazása érdekében a szállítással foglalkozó cégektől minden esetben előzetes nyilatkozatot kérnek arról, hogy a szolgáltatás személyi és tárgyi feltételei megfelelnek a hatályos előírásoknak, a gépjármű megfelelő műszaki állapotban van és rendelkezik érvényes okmányokkal.
- Az osztályfőnökök általuk szervezett tanórán kívüli, személyszállítással egybekötött programokról, tájékoztatják az intézmény vezetőjét az utazásban résztvevőkről, az utazás helyszínéről, részére pontos és teljes körű utas listát adnak át, melyen szerepelnek a törvényes képviselők elérhetőségei.

- Az osztályfőnökök az általuk szervezett tanórán kívüli, személyszállítással egybekötött programokkal kapcsolatosan, felelősek a vonatkozó rendelkezések betartásáért.

1.6 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

Az iskolának, mint másodlagos szocializációs színtérnek a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi évtizedekben jelentős változásokon ment át. A pedagógusi tevékenység ismeretátadói funkciója mindinkább differenciálódott. Az átadandó ismeret megnövekedett.

Az iskolai személyiségformálásnak új feladatai születtek. A társadalmi problémák a családi körben is megjelentek és az ebből adódó hiányosságokat gyakorta pótolni, korrigálni kell az iskolában. Ez egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, fejlődése, fejlesztése, egész személyiségének kialakítása áll a középpontban. Figyelembe véve, hogy az oktatás nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is. A személyiségfejlesztésben, az önkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak, mint közösségnek elsődleges szerepe van. A közösség jellemformálásában az osztályfőnök fontos szerepet kap. A személyiségfejlesztést meghatározó alapelvünk a közös gondolkodás, és az egységes cselekvés.

Célunk hogy tanulóink:

- A különböző szintű adottságaikkal
- az eltérő mértékű fejlődésükkel
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal
- egyéb, érdeklődési körüket érintő tevékenységükkel
- szervezett ismeretközvetítéssel
- spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Kiemelt feladatunk, hogy az iskola:

- teret adjon színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának,
- fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket,
- eddze akaratukat,
- járuljon hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

További feladataink:

- Az értelem kiművelése területén:
- a megismerési vágy fejlesztése

- tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása
- a felfedezési vágy fejlesztése a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése
- a tanulási teljesítményvágy optimalizálása.

A szocializáció területén:

- a pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése
- a pedagógusok rendszeresen éljenek a segítő együttműködés változatos formáival
- élményszerű, pozitív minták felkínálása (személyes, irodalmi, történelmi hősök)
- negatív, antiszociális minták pusztító hatásának csökkentése, fékezése
- szociális készségek szükségszerűen működnek az iskolai életben
- pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása.

Egészségfejlesztés – egészséges és kulturált életmódra nevelés területén:

- az egészséges életmód ismerveinek megismertetése a tanulókkal
- a tanulói önértékelés rendszeressé válása a nevelő munka során is
- önellátó képesség, viselkedés tevékenységformáinak megismertetése, gyakoroltatása, tudatosítása
- önkifejezési képességek kialakítása.

Közösségfejlesztés - közösségépítés

A konfliktus-, és iskolai agressziókezelési területén:

„Az 5.-8. évfolyamon a társadalmi együttélés közös szabályait és követelményeit tudatosítjuk a tanulóinkban. Olyan képességek fejlesztését tűztük ki deklarált céljaink közé, mint a konfliktuskezelés, az együttműködés és felelősségvállalás, valamint az előítéletek és rasszizmus elutasítása. Pedagógusaink elsajátították a konstruktív, erőszakmentes konfliktuskezelés szemléletét; így munkájuk során szakszerűen tudják értelmezni és kezelni a kialakult konfliktusokat, valamint az iskolai agressziót.

Tanulóinknak személyes tapasztalatok szerzésére adunk lehetőséget az együttműködés, a konfliktusok közös kezelése-, megoldása terén. Az új tanulási módszerek (csoport-munka, kooperatív technikák, munka stb.) alkalmazásával elősegítjük az alkalmazkodóképesség, a konfliktuskezelés és kudarc-tűrés fejlesztését. Diákjainkat folyamatosan ösztönözzük a team munka során abban, hogy tapasztalatot szerezzenek a közös szabályrendszer elfogadásáról, valamint társaik elfogadásáról és tolerálásáról. Pedagógusaink segítik az egyes osztályokon (csoportokon) belüli szociális-, társas kapcsolatok helyes értelmezésének kialakítását is.

1.6.1 Iskolánk jó gyakorlatának kifejlesztése - Projektoktatás

„Maga a projekt egy hatalmas közösség és képességfejlesztő, értéket, ismeretet képviselő és átadó fejlesztő foglalkozás.”

Czankné Kovács Györgyi

Tény, hogy a 2020-as Nemzeti alaptanterv által kiemelten kezelt tanulói kompetenciák sorából kimaradt a természettudományos és technikai kompetencia. A pedagógus kompetenciák között viszont szerepel a környezeti neveléssel kapcsolatos jártasság és értékrendjének átadása és annak módja.

Hívják akár természettudományos kompetenciának, vagy természettudományos ismeretek fejlesztésének, a lényeg, hogy mindenképpen helye van a nevelő-oktató munkában.

Iskolai éves projekt jellemzői

Címe: „Miénk a Föld! Élj úgy, hogy a Földnek se fájjon!”

A jó gyakorlat és egyben az iskolai projekt megvalósítását 5 szakaszra osztottuk. A megvalósítás 1. szakasza 2023.09.01-én indult.

- Az iskola valamennyi pedagógusának számos kapcsolódási pontot teremt a természettudományos ismeretek fejlesztésére az általuk tanított tantárgyak mindegyikén.
- A terv lényeges elemei a közösségfejlesztés, a természetvédelem és a környezettudatos életmód. Változatos, gyermekközpontú programok, kooperatív tanulásszervezéssel kombinálva pozitívan segítik az inkluzív nevelés-oktatás megvalósulását. Épít a művészetek, a munka és a játék fejlesztő hatására.
- Kompatibilis a természettudományos tantárgyak nagyobb témaköreivel, kisebb eltéréssel ugyan, de még a tanmenetek szerint "diktált" időbeli haladási ütemet is követi. A természetvédelemmel kapcsolatos jeles napok kapcsán tovább bővíthető a tanulók ismerete, lehetőséget teremtve a kutatómunkára számos egyéni és csoportos projekt megvalósítására.
- Egyszerű, mert nincs az iskolában egyetlen olyan program, tevékenység, amit ne lehetne egy kevéske tervezéssel hozzáfűzni a projekthez. (Jeles napok, témahetek, szakkörök, ünnepek, iskolakert)
- Alkalmat teremt és lehetőséget kínál nagymúltú egykori versenyek felélesztésére (Pl: Megyei Természetismereti Verseny, Szeretlek Magyarország vetélkedő)
- Biztosítja az élményalapú tanulást.

A projekt megvalósításához kezdetben kicsit kevesebb és egyszerűbb programelemek szükségesek. Fontos, hogy a nevelőtestülettel közösen újra gondoljuk, felmérjük belső szakmai és személyi erőforrásainkat, megnyerjük hozzá a támogatóinkat.

A projekt a nevelő oktató munka szabályozóiban is bevezetésre kerül (Helyi tanterv, tanmenetek)

1.6.2 Iskolakert

“A kert nagyszerű tanár. Türelemre és körültekintő éberségre tanít, szorgalomra és takarékosagra nevel, de amit legfőképp belénk olt: az a teljes bizalom.”

Gertrude Jekyll

Az iskolakert lehetőséget nyújt megtanulni a kerttel, bánni, azt helyesen használni. Gondozásával a gyerekek megtanulják természeti környezetük helyes és tudatos használatát, alapvető tapasztalatokat szereznek és alkalmazhatják a tanórákon tanultakat.

Az iskolakertek fontos eredménye, hogy a pedagógusok, a gyerekek, és a szülők közvetlenül is kapcsolatba lépnek, megismerik egymást, ami az iskola más tevékenységeit is elősegíti.

„Az iskolás korosztályon belül külön célcsoportként látjuk megjelenni a sajátos nevelési igényű gyerekeket, akik számára az iskolakerti tevékenység terápiás jelleggel is bír.” (Halbritter, Mátyás és Pauliczky, 2018. p 12.)

Jellemzői, hatása:

- Biztosítja az élményalapú tanulást
- Kompatibilis az iskolai éves projekttervvel
- Értékformáló, értékteremtő
- Ismeretek bővítése (Kertészeti ismeretek)
- Közösségépítő
- Visszahozza a munka nevelő hatását
- Pozitívan segíti az inkluzív nevelés- oktatás megvalósulását

A természetvédelem korunk talán legfontosabb feladata lett, ezért tanulóinkban ki kell alakítanunk ezt a környezettudatos szemléletet, képessé kell tenni őket a fenntarthatóságra, a környezet- és egészségtudatos életmód kialakítására.

Célkitűzéseink:

Elősegítjük tanulóink környezettudatos magatartásának és szokásrendszerének kialakítását.

A környezetért felelős aktív, tenni akaró, a természetet tisztelő nemzedék nevelésének megalapozását kiemelkedő feladatnak tartjuk.

Célunk az, hogy képessé és érzékenyvé tegyük tanulóinkat arra, hogy a megszerzett ismereteket a későbbiekben alkalmazni tudják.

A tanulók ismerjék meg a közvetlen környezetük hagyományait, értékeit, és azt felelősen megőrizni, ápolni tudják.

Iskolánk minden programjában a fenntarthatóság elvét tartjuk szem előtt.

Részt veszünk a városunkban szervezett zöld programokon.

Közvetlen környezetünk, a lakótelep és a szülők bevonásával igyekszünk zöldíteni környezetünket. A fenntarthatóság minden egyes témaköre jól beépíthető az intézmény pedagógiai programjába.

Ezek:

- Természetismeret;
- Természetvédelem;
- Épített környezet védelme;
- Egészségnevelés;
- Környezetbarát életmód;
- Takarékos energiafelhasználás;
- Hulladékkezelés - Újrahasznosítás.

1.6.3 Határtalanul! programmal az összetartozásért

A program célja, hogy gyermekeink megismerkedhessenek a határon túl élő magyarok lakta területeken folyó élettél, kultúrával, hagyományokkal, miközben lehetőség van a személyes kapcsolatok kialakítására is. S nem utolsó sorban történelmünk, irodalmunk meghatározó személyiségeinek nyomdokában járhatunk.

- A tanulmányi kirándulás előkészítő szakasza az utazás előtt, Magyarországon kerül lebonyolításra, melyben kötelező tevékenységként vállaljuk, hogy az utazást megelőzően az utazáson részt vevő diákok és kísérőtanáraik számára Határtalanul! előkészítő órát szervezzünk. Ennek minimális tartalmi elemei:
  - a Magyarország határain túl élő magyarság létszáma, az államhatáron kívüli elhelyezkedés történelmi okai;
  - a meglátogatandó ország, illetve települések magyarságának története, jelene;
  - a meglátogatandó országban élő összklakosság etnikai összetétele;
  - a tanulmányi kirándulás részletes programja;
  - a toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályai.
- A Határtalanul! tanulmányi kirándulás megvalósítása a pályázó választása alapján Románia, Szlovákia, Szerbia, Ukrajna, Szlovénia vagy Horvátország magyarok lakta területén történik a következő feltételek valamelyikével:
  - kapcsolódnak közvetlenül egy vagy több tantárgyhoz,
  - oktatási-nevelési jellegűek,
  - kulturális jellegűek.
- A hazaérkezést követően értékelni kell a kirándulást! Ennek formája:
  - A részt vevő diákok és kísérőtanáraik számára Határtalanul! értékelő órát szervezzünk, melynek moderátorát az utazáson részt vett kísérőtanárok közül választjuk ki.
- A Határtalanul! értékelő óra minimális tartalmi elemei a következők:
  - a meglátogatott ország, illetve település magyarságáról szerzett személyes tapasztalatok és ismeretek áttekintése;
  - a tanulmányi kirándulás megvalósulásának áttekintése;
  - az utazás programjának értékelése.
- Kommunikáció
  - A kommunikációs tevékenységek révén a pályázó intézmény a nagyközönséget megismerteti nyertes pályázatának elemeivel.
  - A programot népszerűsítő bannert honlapjának nyitó oldalán legkésőbb a szerződéskötés megkötését/támogatói okirat kibocsátását követő 15. napon elhelyezi, az utazásról szóló, szöveget, fotót és videofelvételt tartalmazó beszámolóját honlapján közzéteszi oly módon, hogy az a honlap nyitó oldaláról legkésőbb a hazaérkezést követő 15. naptól elérhető legyen.

A Határtalanul pályázat elkészítését egy igényfelmérés előzi meg, melyben áttekintjük a humánerőforrásainkat és az igényeket. A 2024-2025-ös tanévben iskolánk nem vesz részt a Határtalanul pályázatban.

1.6.4 Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program

A Nemzeti Örökség Intézete (a továbbiakban: NÖRI) és a Klebelsberg Központ (a továbbiakban: Központ) új közös projektje a Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program (a továbbiakban: NEP) 2024/2025. tanév első félévében indul.

Magyarország Kormánya a NEP kiterjesztéséről szóló 1050/2024. (III.7.) Korm. határozat kiadása útján is támogatja a fiatalok nemzeti identitástudatának erősítését. A program szociális helyzetű és lakóhelytől függetlenül, a köznevelési intézményekbe járó 7-11. évfolyamon tanuló diákok részére ingyenesen biztosítja a nemzeti vagy történelmi emlékhelyeken megtartott emlékezetpedagógiai programokon történő részvételének az élményét.

A program fókuszában a nemzeti emlékezet és az örökségünkhöz való kapcsolódás áll. A nemzeti és történelmi emlékhelyek szervezett felkeresését jelenti a Nemzeti alaptanterv által lehetővé tett mélységelvű, élmény alapú tananyagfeldolgozás keretében, iskolai közösségi tanulmányi kirándulás formájában, tanítási időben, az iskolák által választható módon.

A program kínálatában olyan nemzeti és történelmi emlékhelyek vesznek részt, amelyek látogatására tanulóink számára családjukban kevés lehetőség adódott az elmúlt években.

Választott program a 2024-2025-ös tanév 7-8. évfolyama számára

Nemzeti Emlékhely neve, címe	Nemzeti emlékhely és a szervezet neve címe weboldala	Múzeumpedagógiai program címe	Múzeumpedagógiai program bemutatása
Egri vár 3300 Eger, Vár köz 1.	Egri vár Dobó István Vármúzeum 3300. Eger, Vár köz 1. www.egrivar.hu	Summáját írom Eger várának...	Az egri hősök és Dobó István 1552-es diadalának híre bejárta Európát. Az eseményeket az utókor is számos módon feldolgozta: készült nagysikerű regény, musical és film is. De vajon hogyan zajlott mindez a valóságban? A múzeumi óra keretében választ kapunk arra is, hogy mi vezetett el Eger megtámadásáig, hogyan zajlott egy korabeli várostrom, milyen fegyvereket használtak, és arra, hogy miért is volt olyan nagy jelentősége a maroknyi védő ellenállásának.

Iskolánkban nagy hangsúlyt fektetünk Kisköre helytörténetének megismerésére, természeti értékeink védelmére is. A 2024-2025-ös tanévtől újra indítjuk a „Szeretlek Magyarország, szeretlek Kisköre vetélkedőnket” alsó és felső tagozatos tanulóink számára.

1.7 ÁLTALÁNOS KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE (NAT 2020)

Magyarország köznevelési intézményei az alapfokú képzés első nevelési szakaszának alapozó négy évfolyamában az alapkompentenciák elsajátításának biztosításával teremtik meg a kulcskompetenciák fejlesztéséhez szükséges feltételeket úgy, hogy a fejlesztés nem zárul le ennek a szakasznak a végén. Az alapkompentenciák magukban foglalják a beszédhez, olvasáshoz, íráshoz, szövegértéshez, a mennyiségi, téri-vizuális és időbeli viszonyok mentén történő tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek és attitűdöknek a rendszerét, és megalapozzák a használható tudás megszerzését.

Az általános kompetenciák jellemzői, hogy kizárólagosan egyik tanulási területhez sem köthetők, hanem – változó mértékben és arányban ugyan –, de minden tantárgy tanulási-tanítási folyamatába beépülnek.

1.7.1 Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Ismeret

A tanuló ismeri anyanyelvének és más nyelveknek a kommunikációhoz szükséges nyelvi és nem nyelvi elemeit, tisztában van a kommunikáció szabályszerűségeivel, illetve a kommunikációs helyzetek eltérő jellegzetességeivel.

Rendelkezik az alapszókinccs, a funkcionális nyelvten és stílusok, valamint a nyelvi funkciók ismeretével, azonosítja a verbális interakció különféle típusait és a különféle beszélt nyelvi stílusok és regiszterek fő jellemzőit. Érti a beszédhang minőségének, az intonációnak, az arckifejezésnek, a testbeszédnek és a gesztusoknak a kommunikációban betöltött szerepét.

Képesség, készség

A tanuló hatékonyan teremt kapcsolatot és vesz részt interakciókban, helyesen és tudatosan használja anyanyelvét és a tanult idegen nyelve(ke)t. Képes megérteni és megalkotni különböző típusú és stílusú szövegeket, az olvasás eltérő céljaihoz illeszkedő olvasási stratégiákat alkalmaz, és támaszkodik azokra a szövegalkotás folyamatában. Birtokában van az aktív meghallgatás készségeinek. Felismeri és a kontextusnak megfelelően értelmezi az üzenetküldő személy nonverbális jelzéseit a közvetlen és közvetett kommunikációban egyaránt.

Meggyőzően érvel, figyelembe véve mások nézőpontjait. Médiatartalmakat, szövegeket és mozgóképes produktumokat alkot, valamint tudatosan használja a digitális technológia kínálta eszközöket, lehetőségeket.

Attitűd

A tanuló nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyul mások véleményéhez és érveikhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatására törekszik. Tapintatos nyelvhasználó, és tekintettel van a nyelvi megfogalmazások másokra gyakorolt hatására.

Fogékony a kulturális különbségekre, érdeklődést tanúsít azok iránt, valamint kíváncsi a különböző nyelvekre, és kiaknázza az interkulturális kommunikációs lehetőségeket. Tisztában van a digitális technológia kínálta eszközök etikus és felelősségteljes használatának jelentőségével. Elkötelezett a nyelvhelyesség iránt; törekszik a nyelv gazdagságát és szépségét érvényesítő igényes kifejezés-módra.

1.7.2 Matematikai, gondolkodási kompetenciák

Az iskola a tanulók tudásalapú világképének kialakításához, valamint a technológiaalapú fejlődés megértéséhez és kritikus értelmezéséhez a tudományos és technológiai gondolkodás kompetenciáinak fejlesztésével járul hozzá. Ezen kompetenciák folyamatos fejlődése magában foglalja azokat a folyamatokat, amelyek meghatározóak a kvantitatív és kvalitatív adatok összegyűjtése, rendszerezése, az információk különböző logikai eljárásokkal történő átalakítása, értelmezése és elemzése terén. A tanuló modellek segítségével gyakorolja a jelenségek közötti összefüggések értelmezését, illetve a rendelkezésére álló adatok és tények kritikai és kritikus mérlegelése, elemzése alapján történő következtetési és döntési folyamatokat.

Ismeret

A tanuló megismerkedik a matematika, a társadalomtudomány és a természettudomány modelljeivel, valamint adatgyűjtő, adatelemző eszközeivel, módszereivel, az empirikus megközelítés (például kísérlet, megfigyelés, modellezés) alapvető eljárásaival. Az egyes tanulási területeken belül elsajátítja azt a tudást, amelynek alapján azonosítani képes az adat, a tény és a bizonyíték jellemzőit, felismeri a tudományos szempontból helytálló megállapítások és általános állítások közötti különbségeket. A problémamegoldás során alkalmazni tudja az analízáló, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodási formákat, valamint az induktív, deduktív és abduktív következtetések szabályait, alkalmazási területeit.

Képesség, készség

A tanuló a matematika, a társadalomtudomány és a természettudomány modelljeit és adatgyűjtő, adatelemző eszközeit, módszereit használva készségeket sajátít el a környező világ jelenségeinek megértéséhez. Gyakorolja az e jelenségek megértésére irányuló kérdések megfogalmazását, a tényeken alapuló következtetések levonását és az azokra alapozott döntések meghozatalát. Összetett gondolatokat elemezve felismeri az összefüggéseket, ismeri az együttjárás és az oksági viszonyok közötti különbséget, a kölcsönhatásokat, az alkalmazandó stratégiai lépéseket; ezeket képes verbális és vizuális formában megjeleníteni, felhasználva az információs és kommunikációs technológiák (IKT) nyújtotta lehetőségeket is.

Attitűd

A tanuló érdeklődik a tudomány és a technológia különböző területei iránt, felelősen viszonyul ezek kritikai értékeléséhez, szem előtt tartja a biztonsággal, a

fenntarthatósággal és a környezeti fejlődéssel kapcsolatos kérdéseket, valamint azok etikai vonatkozásait.

Az érdeklődési körébe tartozó területeken motivált a problémák azonosítására, a kérdések megfogalmazására, a bizonyítékok keresésére és értékelésére, a logikus érvelés alkalmazására, a következtetések levonására.

A mindennapi életét érintő kritikus helyzetekben megalapozott információkra, tényekre és bizonyítékokra támaszkodó döntésekre törekszik.

1.7.3 Digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák magukban foglalják az információk keresését, felhasználását és az adatok kezelésének készségeit, a digitális platformokon folytatott kommunikációt és együttműködést, a digitális tartalmak létrehozását és alkotását (beleértve a saját használatú algoritmusok megalkotását és a programozást is). Tartalmazzák továbbá a biztonságos eszközhasználatot (beleértve az e-világ lehetőségeinek kihasználásához és a kiberbiztonsághoz szükséges kompetenciákat is), valamint a problémamegoldást. A tanuló digitális kompetenciáit változatos helyzetekben és szerepekben, az iskolai feladatok megoldásában és a mindennapi élet különböző területein, önállóan és másokkal is együttműködve képes alkalmazni céljai megvalósítása érdekében.

Ismeret

A tanuló ismeri a legelterjedtebb operációs rendszereket és alkalmazói programokat, a digitális kommunikációs formákat, a problémamegoldáshoz szükséges algoritmusokat, valamint a digitális környezet lehetőségeit és veszélyeit. Tudja, hogyan lehet megvédeni a magánszférát, a személyes adatokat és a digitális identitást. Ismeri a különböző digitális eszközök és hálózatok alapvető funkcióit, figyelembe veszi a digitális technológiák alkalmazásának jogi és etikai alapelveit.

Képesség, készség

A tanuló készségszinten alkalmazza az elterjedten használt operációs rendszereket, a szövegszerkesztő, bemutatókészítő, adatkezelő, adatfeldolgozó, grafikus-, hang-, videoszerkesztő, böngésző- és levelezőprogramokat. Ezek felhasználásával információkat keres, gyűjt, tárol, feldolgozást végez, illetve digitális tartalmakat hoz létre, digitális csatornákon keresztül kapcsolatot teremt, kommunikál és másokkal együttműködve dolgozik különböző feladatokon, a problémák megoldása során algoritmikusan gondolkodik.

Attitűd

A tanuló a digitális eszközökben lehetőségeket, a mindennapi tevékenységek támogatását, a jövő fejlődési irányát látja. Minden helyzetben felelősen és etikusan alkalmazza a digitális technológiát. Nyitott és fogékony a digitális eszközök, technológiák és tartalmak iránt, kiaknázza azok lehetőségeit, de kritikusan kezeli az online elérhető tartalmakat, az online kommunikációt és annak résztvevőit.

1.7.4 A tanulás kompetenciái

Az aktív, önirányított tanulás kompetenciáinak birtoklásához a tanuló egyéni tanulási útvonalakon, belső motivációval ösztönzött tevékenységekkel, önszabályozó stratégiák alkalmazásával, a tudás aktív konstruálásával jut el. A tanuló az aktív, önirányított tanulás kompetenciáit az élet különböző területein változatos helyzetekben és szerepekben, önállóan, valamint másokkal is együttműködve alkalmazza céljai megvalósítása érdekében.

Ismeret

A tanuló tisztában van saját érdeklődési körével, tanulási preferenciáival. Többféle tanulási stílust és stratégiát ismer, tisztában van azok jellegzetességeivel, előnyeivel és hátrányaival. Tudja, hogy tanulási kompetenciái közül melyek az erősségei, és melyek szorulnak fejlesztésre.

Képesség, készség

A tanuló tanulási célokat tűz ki, tanulási stratégiákat és útvonalakat választ, tanulási terv szerint halad, felismerve a leghatékonyabban alkalmazható stratégiát, ellenőrzi és értékeli a tanulási célok elérését. Metakognitív készségeire támaszkodva, előzetes tapasztalatait hasznosítva alkalmazza a megszerzett tudást különböző helyzetekben és különböző problémák megoldásában. Tanulási tevékenysége során ellenőrzi, értékeli és elemzi önmagát a tanulás folyamatában.

Attitűd

A tanuló felismeri, hogy az adott tanulási feladatnak van érdekes, hasznos és/vagy értékes eleme, ezért az esetleges tanulási akadályokat leküzdve nyitottan, érdeklődéssel és kíváncsisággal fordul a tanuláshoz. Kezdeményező a saját tanulási útvonalának kialakításában, felelősséget vállal saját tanulásáért, kitartóan halad tanulási céljai felé.

1.7.5 A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az iskola feladata, hogy a tanulók iskolai jelenlétének és tevékenységének irányítása és megszervezése során támogassa a hatékony és kiegyensúlyozott társas kapcsolatok, a pozitív énkép, illetve a változásokhoz is alkalmazkodni tudó egyéni életmód kialakításában alapvető jelentőségű készségek megszerzését. A személyes és társas kompetenciák kialakítása során az iskola külön hangsúlyt helyez a testi egészséggel, a szocio-emocionális jólléttel, a biztonsággal, az emberi kapcsolatokkal, a hétköznapi technológiai eszközök használatával, valamint a személyes pénzügyi tevékenységek lebonyolításával és a fogyasztás megtervezésével, megszervezésével kapcsolatos kompetenciákra, valamint azokra a társadalmi kompetenciákra, amelyek fejlődése révén a tanulóban tudatossá válik, hogy mit jelent felelősségteljes állampolgárként élni és a társadalmi élet területein aktívan részt venni.

Ismeret

A tanuló azonosítja saját képességeit és érdeklődését, elsajátítja a testi, mentális és érzelmi egészség alapvető ismereteit, felismeri a kockázati és védőfaktorokat, a lehetséges baleseti forrásokat, az egészséget károsító, veszélyes szokásokat, tevékenységeket. Megérti a különböző társadalmakban és közegekben széles körűen elfogadott magatartási és kommunikációs szabályokat. Ismeri a társadalom értékeit és erkölcsi normáit, tisztában van alapvető jogaival és társadalmi felelősségével. Tudja, hogyan keressen tanulási, képzési és életpályatervezési információkat és támogatást. Felismeri a média befolyását az életmódra, a személyes, a csoport- és a nemzeti identitásra, valamint a közösségi normákra, a fogyasztói szokások irányítására.

Képesség, készség

A tanuló megszervezi saját és a társakkal együtt történő tanulását, azt értékeli, a saját vagy a közös tudást megosztja, ha szükséges, támogatást kér. Megtervezi saját életpályáját; tanulási, életpálya- és jólléti célokat tűz ki, valamint belső motivációját folyamatosan alakítja, fejleszti. Napirendet és hosszú távú cselekvési terveket készít, értékeli ezek megvalósulását. Követi a társadalom szabályait és erkölcsi normáit, felismeri az alapvető, illetve saját életével összefüggő társadalmi problémákat, továbbá életkori sajátosságainak megfelelő szinten gyakorolja a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos tevékenységeket. Társas helyzetekben felismeri feladatát, szerepét a csoportban, csoporttagként végez különböző tevékenységeket. Az akadályokból következő válsághelyzetekre megküzdéssel válaszol, alkalmazza az egyéni vagy közösségi krízis- és konfliktushelyzetek kezelésének módszereit, döntéseket hoz, és azok alapján jár el. Kritikus fogyasztói szemléletet és helyes táplálkozási szokásokat alakít ki.

Attitűd

A tanuló törekszik saját személyes, társas és testi jóllétének elérésére, valamint az egész életen át tartó tanulás megvalósítására. Élethosszig tartó tevékeny, testileg is harmonikus szokásrendszert alakít ki, amelynek része az egészségügyi tudatosság, a nemek közötti különbségek tiszteletben tartása, a szexuális viselkedéskultúra és a környezet tisztelete. Értékesnek tekinti az együttműködést, az asszertív viselkedést, mások tiszteletét, a kompromisszumokra, lehetőség szerint konszenzusra való törekvést, gondolkodásbeli elfogultságának, előítéleteinek felismerését és megváltoztatását. Felelősséget érez szűkebb és tágabb környezetéért, elkötelezett hazája, a demokrácia és az emberi jogok tiszteletben tartása iránt. Saját tevékenységeire, élethelyzetére és visszajelzésekre reflektálva reálisan szemléli önmagát, önértékelése pozitív.

1.7.6 Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munka világához kapcsolódó kompetenciák birtokában a tanuló nyitottá válik különböző munkakörökre és az azokhoz tartozó szerepek betöltésére, jellemző rá a vállalkozási hajlandóság, a kezdeményező hozzáállás és az új ötletek iránti pozitív attitűd, a jövőbe vetett bizalom, valamint a munkavégzéshez szükséges készségek minőségi szintű kialakítása.

Ismeret

A tanuló olyan eltérő helyzetekben szerez tapasztalatokat, olyan eseményeket és lehetőségeket ismer meg a munka világából, amelyek módot adnak arra, hogy jövőjének alakítását, a tanulmányi feladatok során felmerült ötleteit személyes, társas és szakmai tevékenységekben valósítsa meg.

Megérti, hogyan alakulnak ki a munkaerőpiaci lehetőségek, miben különböznek egymástól az egyes foglalkozások. Felismeri saját erősségeit és fejlesztendő területeit, tudatosulnak benne a munkavégzéssel kapcsolatos jogi és etikai alapelvek.

Képesség, készség

A tanuló olyan készségeket sajátít el, amelyek elősegítik, hogy alkalmazkodni tudjon a munka világát és saját munkakörét, valamint feladatait érintő változásokhoz. A munkavégzésre irányuló felkészülés érdekében az egyéni és csoportfeladatokban képes különböző szerepeket betölteni. Kreativitását, képzeletét, problémamegoldó és kritikai gondolkodását az innovációs folyamatokba történő bekapcsolódással fejleszti. Munkavégzéssel kapcsolatos feladatai során rövid és hosszú távú terveket készít, célokat tűz ki, a tervekben lefektetett feladatsorokat kivitelezzi, illetve, ha szükséges, új célokat keres.

Attitűd

A tanuló törekszik arra, hogy a változó szerepekhez újjító módon és rugalmasan alkalmazkodjon, kritikusan, kreatívan és reflektíven gondolkodjon, megőrizze kíváncsiságát és nyitottságát, kezdeményezzen, és kitartó legyen céljai elérésében. A tanuló felelősséget érez munkavégzésének eredményéért és minőségéért, értékesnek tartja a másokkal való együttműködést, és bizakodva gondol saját jövőjére, az életpályája alakulására.

1.7.7 A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló ezen kompetenciák elsajátításával képessé válik arra, hogy értékesnek tartsa a kreatív ötleteket és produktumokat, az innovatív tevékenységeket, és önmaga is kreatív alkotásokat hozzon létre egyes tanulási területeken, valamint képessé válik az esztétikai átélésre és az önkifejezésre művészeti eszközökkel. A tanulók megtanulják értékésként kezelni, hogy a saját gondolataik kifejezését és mások véleményének befogadását sokféle szempont alapján képesek megvalósítani.

Ismeret

A tanuló ismeri Magyarországot, a magyar nemzet, Európa és a világ kulturális örökségének fő elemeit. Felismeri, hogy a nyelvek, a hagyományok és a kulturális produktumok miként befolyásolják mások gondolkodását és viselkedését, az egyénnek a világról alkotott elképzeléseit.

A tanuló összefüggéseiben látja és értelmezi, hogy a kreatív találmányok, tudományos produktumok, sportolói teljesítmények és művészeti alkotások milyen módon járulnak hozzá a jelenkori mindennapi élet, valamint az életmód alakításához.

Képesség, készség

A tanuló olyan készségeket sajátít el, amelyek magukban foglalják a kultúra által felhalmozott tudományos, technikai és művészeti produktumok befogadását, és lehetőséget teremtenek a kreativitás aktív gyakorlására. A kreatív készségek fejlesztését különösképpen ösztönzik az olyan tanulási környezetek, ahol lehetőség nyílik tudományos kísérletek tervezésére és megvalósítására; modellek létrehozására; tények, források felkutatásához kapcsolódva jelenségek újszerű értelmezésére; elméleti és gyakorlati problémamegoldás folyamatában új utak keresésére; művészeti önkifejezésben – mozgásos, zenei, vizuális, nyelvi – aktív gyakorlással történő elmélyülésre, esszék írására, egyéni és csoportos projektfeladatokban történő részvételre, tanulást segítő digitális produktumok létrehozására.

Attitűd

A tanuló követendő és ápolandó értéknek tartja a magyar történelmi és kulturális hagyományokat, elismeri hazánk és az emberiség kiemelkedő személyiségeinek, feltalálójának, tudósainak, sportolóinak és művészeinek eredményeit, alkotásait; elfogadóan viszonyul a kiemelkedő életművekhez, teljesítményekhez, és nyitott azok befogadására. Méltányolja a többségi kultúrától eltérő kultúrákat, árnyaltan gondolkodik a kreatív találmányok és művészeti alkotások értéktérítő és személyes életmódot befolyásoló szerepéről. Értékesnek tartja a kultúra sokféle kifejezőmódja iránti nyitottságot, tiszteletben tartja az alkotásokat, valamint a produktumok létrehozóinak szellemi tulajdonhoz fűződő jogait.

1.8 EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS, EGÉSZSÉGNEVELÉS, KÖRNYEZETI NEVELÉS

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, amelynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi egészségfejlesztési alapeladatok rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása;
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak, ennek részeként tánc is;
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz);

1.8.1 Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drog fogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

1.8.2 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

- A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon - serdülőkor - fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett – a testilelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.
- Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.
- Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában
- a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat:

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,
- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos - biológiai-pszichés - tennivalók elsajátításához
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség-érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől.

Alapelve, célja:

- az egészségkultúráltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése,
- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez,

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása,
- az egészség visszaszerzésére irányuló és a
- személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- Egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- Ésszerű napirend kialakítása
- Szűrővizsgálatok

Védőnő és az iskolaorvos által végzett szűrővizsgálatok területei:

- Hallás
- Látás
- Gerinctartás
- Lúdtalp
- Fogászat
- Tisztaság

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak. A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze *az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:*

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetmegoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászakás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés szinterei:

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói közt az egyik meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológiaóra, természetismeret, irodalom, technika stb.

Tanórán kívüli feladatok:

Egészségnevelési akciók (előadás, egészségnap)

Nyári táborok

Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások

Rendszeres, egészséges környezetben végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

Testnevelés órákon

Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve

Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében

Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét

Sportversenyek lebonyolítása

Egészségfejlesztést segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Foglalkoztató előadások
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok
- A „Te órád” (DA, LA, MA, ÉA, TA)

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, szaktanárok.

Külső partnerek: családsegítő szolgálat, iskolaorvos, védőnő, fogorvos.

1.8.3 Egészségnevelés az iskolánkban

Fontos szabály:

- a tájékozottság,
- a tanulók életkori jellemzői, adottságai,
- az évfolyamonkénti egymásra épülés.

A témák részletezése:

- Az egészség fogalma
- Az egészség, mint érték
- Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások
- Lelki egészségvédelem
- Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban
- Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet
- Egészségellenőrző vizsgálatok (testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, önvizsgálatok).
- A betegségek megelőzései
- Orvoshoz fordulás
- Megelőzés
- Táplálkozás – mozgás
- Étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség
- Az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban
- Az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok
- A napi táplálkozás aránya
- Teljesítmény és táplálkozás
- Testsúlyellenőrzés
- Az energiaigény (pihenés, tanulás, olvasás, mozgás)
- Az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság, változatosság
- Aktív és passzív pihenés
- A fittség paraméterei: egészséges táplálkozás, optimális testsúly, a szervezet napi edzése
- Testedzés – eredmény: légzésjavulás, erő- és állóképesség-növelés, személyiségfejlesztés.
- Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend
- Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere
- Rendszeresség
- A tanulás egészségtana (időbeosztás, hely, testtartás stb.)
- Kifáradás, jelzőrendszer

- A pihenés szerepe – aktív-passzív
- Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése
- Testápolás – öltözködés – személyi higiéné
- Testünk felépítése és védelme
- Változások a serdülőkorban
- A külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum
- Testünk tisztántartása: testrészek higiénéja, fehérnemű szerepe, testápolószerek, napozás és veszélyei
- Öltözködés, divat, egészség
- Társkapcsolatok
- A serdülés hatása a személyiségre
- Érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretetszerelem, bátorság
- Értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet
- Fiúk, lányok barátsága
- Kirívó magatartás, utánczás
- Nemi érés tudatosulása
- Káros szenvedélyek – helyes döntések
- Élvezeti szerek hatásai
- Alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség
- Dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, megelőzés
- Alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés
- Kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajtái, következményei,
- Drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása
- Egyéb függőségfajták: élvezeti szerek (kávé, csokoládé), szerencsejátékok, gyógyszerfogyasztás, PC, TV, videó rabsága
- Szexuális kultúra
- Érzelmek, barátság, változások kora
- Személyiségfejlődés
- Érettség
- Kapcsolati kultúra
- Felelősség, erkölcs
- Fogamzásgátlás, abortusz veszélyei
- Nemi egészség, harmónia
- Nemi betegségek: szifilisz, AIDS
- Egészséges környezet védelme
- Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet
- Víz, levegő, talaj, növény- és állatvilág védelme
- Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos
- Új technológiák káros következményei
- Hulladék csoportosítása
- Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély
- Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt
- Balesetvédelem – elsősegélynyújtás
- Az emberi test felépítése
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai

- Tennivalók vész helyzetben: balesetek, tűzesetek, sebellátás
- Mindennapos betegségek előfordulása: otthon, szabadidőben, iskolában, utazás közben
- Korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer
- Elsősegélykészlet

Az iskola egészségfejlesztési stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. Az osztálytanítók, szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük és értékeljük a megfogalmazott módszerek, értékek mentén.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

1.8.4 A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás az, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, és spontán végzett cselekedetökké váljanak. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórába ágyazott fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetőek. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témnapok egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

Visszacsatolás:

- Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, hogy mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a program- és a foglalkozási tervekben tervezik meg.
- Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.
- A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, amelyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.
- El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

1.9 A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. (EMMI r 11 § (7)) bekezdésének értelmében kell eljárni a mérés elvégzése tekintetében.

A 2023/2024. tanévben az Nkt. 80. § (9) bekezdése és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 35. § (5) bekezdése alapján, országos mérés, értékelés keretében a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatát az iskolák a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulók esetében **2024. január 9. és 2024. május 10. között szervezik meg.**

A mérés eredményeit az érintett iskolák **2024. június 21-ig töltik fel** a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rendszerbe.

A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítani. Tudatosítani kell a tanulóknál a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

1.10 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓK

Magyarországon a 2011.évi CXC. 4§(13) a nemzeti köznevelésről szóló törvény meghatározása szerint: a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket, tanulókat az alábbi felosztásban rendszerezi:

„Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.”

(2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 13.)

1.10.1 Sajátos nevelési igényű tanulók

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (SNI): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján: mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

(2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről, 4. § 25. bekezdés)

Iskolánk fogadja a beiskolázási körzet sajátos nevelési igényű tanulóinak azon körét, akiknek a felvételét az alapító okiratunk lehetővé tesz, kiemelt feladatként tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti eltérő tanterv szerint történik a következőképpen:

Az alsó tagozaton az integrált SNI tanulók oktatása a helyi eltérő tantervhez igazodva (F70 diagnózis esetében)

- normál tankönyv tananyagát kiegészítve differenciált tanmenet alapján történik, matematika, magyar nyelv, irodalom és környezetismeret tantárgyakból vagy
- eltérő tankönyvből, külön eltérő tanmenet alapján valósul meg. (F70 diagnózis esetében)

A felső tagozaton az integrált SNI tanulók a normál tanterv és tankönyv órákereteinek megfelelő óraszámokban tanulnak. A főbb tantárgyaknál a normál tanmenetbe építjük be a differenciálást (eltérő tanmenet anyagát). Készség-tantárgyaknál a normál tananyagának megfelelően haladnak.

Abban az esetben, ha a felső tagozatos SNI tanuló (F70 diagnózis esetén) más tankönyvből tanul, akkor összetett tanmenetet készítünk: a normál tanmenet külön oszlopában tüntetjük fel a tanórák kapcsolódó eltérő tananyagát.

Külön figyelmet fordítunk a tanórába ágyazott differenciált fejlesztésre ezen belül a:

- Sajátos nevelési igényű tanuló differenciált fejlesztéséhez
- Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő tanuló differenciált fejlesztéséhez
- Lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló differenciált fejlesztéséhez
- Lassabban haladó tanulók segítéséhez

Az alkalmazott módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazott módusnak megfelelően folyik.

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A tévedések megbeszélése és kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a gyerekeket a szorongástól.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét.

Az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki az adott feladat elvégzése érdekében.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek (habilitációs és rehabilitációs órakeret) és csoportszervezési előírások megtartásával folyik.

A sajátos nevelési igényű tanulók tantárgyi teljesítményének értékelése

Szakértői vizsgálat határideje a tanuló értékelés alóli mentesítése okán

Március 31-ig kell elindítani a szakértői vizsgálatot a tanuló teljesítményének egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből történő értékelése, minősítése alóli mentesítés céljából. A köznevelési törvény értelmében a sajátos nevelési igényű tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő, egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

Az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a tanuló teljesítményének az értékelése, minősítése alóli mentesítés céljából szakértői vizsgálat az iskolai nevelés-oktatás első-hatodik évfolyamán az adott tanév január 31-éig szükség szerint bármikor indítható, illetőleg ezekre az évfolyamokra vonatkozóan meghatározott határnapot követően annak a tanévnek a március 31. napjáig, amelyben a tanuló az adott tantárgy tanulását megkezdte.

SNI tanulók értékelésében, tanulmányaik támogatásában irányadók a gyermekek szakértői véleményében megfogalmazott javaslatok.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből - az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A vonatkozó hatályos jogszabály alapján a tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól. Osztályzatokkal történő értékelés helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő.

Ütemterv az SNI tanulók egyéni és kiscsoportos fejlesztéshez

- Szeptember: bemeneti mérések felvétele, elemzése; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek éves kidolgozása és folyamatos módosítása a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata mellett, statisztikák és az órarend elkészítése, tanulmányi eredmények nyomon követése az egész tanév folyamán.
- Szeptembertől tanév végéig: egyéni és csoportos habilitációs/rehabilitációs foglalkozások tartása, dokumentálása.
- Szeptembertől részletes szakértői vélemény iránti kérelmek elkészítése új és felülvizsgálatra váró tanulókkal kapcsolatban, postai úton történő megküldése a területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságához.
- Február: a tanulók értékelésében való részvétel az osztályfőnökök, szaktanárokkal közösen, beszámoló és a statisztika elkészítése
- Szülők tájékoztatása, fogadóórák tartása (az iskola éves munkatervében meghatározott időpontjaiban, havonta)
- Június: értékelések, kimeneti mérés, felülvizsgálati kérelmek elkészítése a következő tanévre, statisztikák elkészítése, tájékoztatás a szülők felé.

1.10.2 BTMN küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Általános feladatunk magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a pedagógiai szakszolgálattal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése. A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- A magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulóknál a pedagógiai szakszolgálattal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése, fejlesztőpedagógus segítségével egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás biztosítása a szakvéleményben megfogalmazott területeken,
- a szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a fejlesztőpedagógus közreműködésével (pl: többségi órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával),
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással),
- a szülővel való rendszeres kapcsolattartással, szülői értekezletekkel, fogadóórákkal, nyílt tanítási napok szervezésével, szükség esetén családlátogatásokkal,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítők erejének mozgósításával,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával,
- következetes – a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel,
- A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést fejlesztőpedagógus végzi.

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a tanulók iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis),
- figyelem,
- emlékezet
- gondolkodás
- és egyéb szakvéleményben meghatározott kompetens terület

A fejlesztésbe bekerülők köre

Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.

A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdők.

Szervezeti formái

Egyéni vagy mikro csoportos fejlesztés (1-3 fő) szakfejlesztő órákon a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

Kiscsoportos fejlesztés (4- 7 fő) egyéb fejlesztő hatású tevékenység: szakkör, tanórán kívüli program.

A fejlesztés célja

- Személyiségfejlődés segítése, a boldog, egészséges, erkölcsös ember
- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Mozgásfejlődés
- Ézelmi élet fejlődése
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Figyelem-, viselkedési-, tanulási nehézségek csökkentése
- Ismeretek bővítése
- Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés támogatása, sikerélmény nyújtása

Ütemterv az egyéni és kiscsoportos szakfejlesztéshez

- Szeptember: bemeneti mérések felvétele (1. o), elemzése; csoportalakítások; egyéni fejlesztési tervek éves kidolgozása, azok folyamatos módosítása a kijelölt fejlesztési területek negyedévenkénti felülvizsgálata mellett, a tanulmányi eredmények nyomon követése az egész tanév folyamán. Órarend és statisztika elkészítése.
- Szeptembertől május végéig: egyéni és csoportos fejlesztő foglalkozások tartása, dokumentálása
- Október-november: DIFFER mérés felvétele és kiértékelése (1. o), elemzése (decemberig)
- Szeptembertől szakértői vélemény iránti kérelmek elkészítése, kontrollvizsgálati kérelmek elkészítése folyamatosan.
- Február: a tanulók értékelésében való részvétel az osztályfőnökök, szaktanárokkal közösen.
- Szülők tájékoztatása, fogadóórák tartása (az iskola éves munkatervében meghatározott időpontjaiban)
- Június: értékelések, kimeneti mérés, tájékoztatás a szülők felé, beszámoló és statisztika elkészítése.

1.10.3 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre.

A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik.

A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részei.

Alapelveink

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink

A kompetenciaalapú oktatás és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programjának összekapcsolása (NAT).

A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a tanuló kapcsolata. A tanulókon keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család-iskolagyermek közötti kommunikáció.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.

- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

Minden tanulónak esélyt kell kapnia a képességei szerinti fejlődésre, a BTMN, az SNI és a hátrányos helyzetű tanulóknak integrált oktatás keretében: a szocio-kulturális hátrányainak leküzdésére, felzárkózására; a kiemelkedő képességű tanulóknak tehetségük kibontakoztatására.

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű és a nem halmozottan hátrányos helyzetű, BTM és SNI tanulók együttnevelése, az iskolai integrációs oktatás megvalósítása fontos feladatunk.

Az integrált nevelésében-oktatásában részt vevő fejlesztőpedagógus/gyógypedagógus feladatspecifikációja

- Bemeneti méréseket végez.
- Segíti a pedagógiai diagnózis értékelését.
- Javaslatot tesz a fogyatékosság illetve a sérülés típusához, a tanuló egyéni igényeinek megfelelő környezet kialakításához.
- Segítségnyújtás a speciális eszközök és módszerek kiválasztásához és alkalmazásához.
- Figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz az értékelésben.
- Terápiás, fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon egyéni fejlesztési terv alapján, támaszkodva az ép funkciókra.

1.10.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók

A gyerekek túlnyomó többségének továbbtanulási esélye, műveltségük várható szintje attól függ, hogy a gyermek milyen fejlettségi szinten kezdi meg tanulmányait az első évfolyamon, és a továbbiakban milyen képességekkel, készségekkel, jártasságokkal rendelkezik a tanuláshoz és egyéb ismeretszerzéshez. Ezt legoptimálisabban a kisiskolás korban lehet kialakítani.

A tanulási kudarcok, lemaradások okai

- iskolaéretlenség
- tartós hiányzás
- helytelen tanulási szokások kialakulása
- segítő, nyugodt családi légkör hiánya
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség
- tanulási zavar
- sajátos nevelési igény
- helytelen napirend.

A felzárkóztatás célja

A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.

Készségek, képességek fejlesztése

- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

A tanulók felzárkóztatását segítő programok, eljárások, módszerek

- A felzárkóztató programok, eljárások, módszerek kiválasztása függ a tanuló problémájának sajátosságától, a probléma feltételezhető okától, a tanuló életkori sajátosságaitól, az iskola és a tanuló sajátos körülményeitől, lehetőségeitől.
- Szülő írásbeli értesítése, személyes elbeszélgetés formájában tanácsadás a gyermek felzárkóztatásával kapcsolatban.
- Folyamatos együttműködés a szülővel.
- A tanulók egyéni képességeit figyelembe véve a gátlások feloldásának segítése és a reális önismeret és önértékelés alakítása, fejlesztése.
- Pedagógiai szakszolgálat igénybevétele
- Rendszeres kapcsolat a területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálat Hevesi Tagintézményével.
- A tanuló mentesítése bizonyos tárgyak értékelése alól, amennyiben ezt a tanuló egyéni adottsága, továbbá sajátos helyzete indokolja. (Írásos szakértői vélemény alapján.)

A program eredményességének értékelési módszerei:

- a tanuló előmenetelének ellenőrzése az osztálynapló alapján
- osztályfőnökök és szaktanárok rendszeres beszámolója
- szóbeli, írásbeli ellenőrzés.

Alkalmazott pedagógiai módszereink a fejlesztő tevékenységben

- Differenciálás a tananyag tartalmában, felosztásában, szintjeiben.
- A nyelvi-kommunikációs készségek fejlesztését minden tanár feladatának tekinti. Fokozottan figyelünk arra, hogy a diák – a családi kommunikációs kapcsolat hiányából adódóan is – vagy egyáltalán nem érti a tankönyv szövegét, vagy egyszerre csak egy utasítás végrehajtására képes.
- Új tantárgy belépésekor megismertetjük tanulóinkkal a munkaeszközöket, szakkifejezéseket.
- A szaknyelv gyakorlása, tanulása beépül a mindennapi munkába.
- Az elméleti anyag súlypontosásával, gyakorlásával juttatjuk el a tanulókat az ismeretek alkalmazásszintű elsajátítására. Ehhez nélkülözhetetlen a vázlatkészítés, és annak megtanulása
- Az átlagosnál több időt fordítunk a gyakorlásra, ismétlésre.

- Az olvasási nehézségek miatt a gyerekek nagy része auditív módon képes csak az ismeretek befogadására, ezért a szemléltető eszközök használatát a vizuális képességek szempontjából is fontosnak tartjuk.
- Az írási, olvasási és számolási nehézségekkel küzdő gyermekek tanításakor és teljesítményértékelésekor speciális pedagógiai módszereket alkalmazunk.
- Jelentősen növelik munkánk hatékonyságát a játékok, amelyek egy része mozgásos tevékenység. Beépülnek az órai munkába, csökkentik a fáradság érzését, fejlesztik a tanulók mozgáskoordinációját, térérzékelését.
- A felmérő feladatait a tantervi követelmények alapján állítjuk össze. Az értékelés azonos norma szerint történik.

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő további programmelemek

Az iskolai sikertelenség megelőzését, illetve csökkentését segítő pedagógiai feladatok és tevékenységek célja:

- Szeretetteljes, elfogadó légkör megteremtése
- Közvetlen és folyamatos kommunikáció az intézményvezető, a pedagógusok és a tanulók között.
- Az eredményes tanuláshoz szükséges környezeti és személyi feltételek megteremtése.
- A szülővel való együttműködés elmélyítése, évente többszöri találkozás megszervezése a HHH tanulók szüleivel. (Projektoktatás – Iskolakert)
- Tanórákon fontos a differenciálás, a páros vagy csoportos munka gyakorlása, hogy a tanulók együttműködési képessége, szociális érzéke fejlődjön
- Képességeknek megfelelő, egyértelmű követelménytámasztás, következetes ellenőrzés, értékelés
- Pedagógiai tanácsadás szükséges ahhoz, hogyan tervezzék a gyermekek tanulását, hogyan fejlődjön, gazdagodjon személyiségük.
- Különös figyelmet kell szentelni a tanulóknak, hogy a nehéz élethelyzetekből való kilábalásban se maradjanak magukra (pl. váratlan élethelyzetek, családi vagy egészségügyi problémák esetén).

Felzárkóztatást segítő foglalkozások az intézményünkben

1. Tantárgyi felzárkóztató foglalkozások
2. A tanulásban önhibáján kívül lemaradt tanulók lehetőséget kapnak a felzárkóztató foglalkozásokon hiányaik pótlására.
3. Napközis foglalkozás
4. Szükség esetén az osztályfőnök is javasolhatja a tanuló beíratását.
5. A gyógytestnevelés hozzájárul a szerzett vagy veleszületett betegség következtében kialakult egészségi állapot helyreállításához, azaz gyógyításához, rehabilitációjához.
6. Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján sajátos nevelési igényű tanulóként nyilvántartott gyermekek a szakvéleményben foglaltaknak megfelelően képesség-fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

Egyéni fejlesztési tervek alapján végezzük e tanulók felzárkóztatását, fejlesztését.

7. Fejlesztő foglalkozások

Szakértői vélemény alapján az abban javasolt óraszámokban fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTMN) gyógypedagógus irányításával.

1.10.5 Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetség gondozás

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus, de elsősorban az osztálytanító, szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, együttműködést tétel fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban

- Differenciált tanórai munka, új tanítási módszerek megismerése, alkalmazása
- Szakkörök (KAP, DFHT, a „Te órád”)
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Alapfokú művészetoktatásban való részvétel
- Sportfoglalkozások
- Pályázatok
- Képzőművészeti kiállítások
- Versenyekre felkészítés (iskolai, területi, megyei, országos)
- Vetélkedők
- Középiskolai előkészítők
- Tematikus táborok (Napközis Erzsébet táborok programja)

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

- A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák) egyéb foglalkozások (napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulások, hittan csoportok), Diákönkormányzati munka.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerőcs erősítésével.

- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI és a BTMN tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel.
- Szociális kompetencia (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- A sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, kézműves, sport) járunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, tevékenységeivel a természetszeretetet és a környezet iránti felelősség elmélyítése.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkálatokat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.
- A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje
- A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.
- A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogai gyakorlásának módját a házirend tartalmazza.

1.11 AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

- Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.
- Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.
- Tanévente, két alkalommal közösségi nap szervezése, lebonyolítása, a szülőkkel való partneri kapcsolat erősítése céljából. (Karácsony, Vásárhelyi Diáknap).

1.11.1 A diákok és a pedagógusok együttműködése

- Sikeres átmenetet támogató programok biztosítása, eredményeinek dokumentálása.
- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.
- Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A tanulók közössége: Diákönkormányzat

Az iskola egyes alapidokumentumai a Diákönkormányzattal való egyeztetési vagy véleményezési folyamaton keresztül lépnek életbe, illetve ezeken keresztül változtathatók meg. A Diákjogi Charta előírásait, a jogokat, a kötelességeket tanulóinkkal folyamatosan betartatjuk. Ebben a Diákönkormányzatnak nagy a felelőssége. A házirend elkészítésében és minden, a diákokat érintő kérdésben véleményt nyilváníthatnak. A felvállalt feladatok elvégzéséért felelősséggel tartoznak. A Diákönkormányzat önálló működési szabállyal rendelkezik, aktívan részt vesz az egész iskolát érintő közös programok szervezésében.

A diákközgyűléseken feltett kérdéseivel, előforduló problémák felvetésével és a diákok kéréseinek továbbításával segíti az iskola vezetésének munkáját. A diákönkormányzat működése gyakorlóterepe a közügyekben való hatékony együttműködésnek, így az állampolgári kompetenciák fejlesztésének.

Iskolai Diákönkormányzatunk dönt:

- o saját működéséről
- o hatáskörei gyakorlásáról
- o egy tanítás nélküli munkanap programjáról
- o tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről
- o a tájékoztatási rendszer szerkesztőségének, tanulói vezetőjének és munkatársainak megbízásáról

A tanuló intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani. A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogainak gyakorlását módját a házirend és DÖK SZMSZ tartalmazza.

A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.

A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.

A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában: – a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.); – tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer; – sportélet; – túrák, kirándulások szervezése; – kulturális, szabadidős programok szervezése; – a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).

A tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az intézményvezető felé.

A diákönkormányzatot az iskolavezetéssel, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzatot segítő pedagógus képviseli.

A nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- saját működési rendjének meghatározásáról, munkájának megszervezéséről, hatáskörei gyakorlásáról
- szervezeti és működési szabályzatának módosításáról

- működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
- egy tanítási munkanap programjáról (Vásárhelyi Diáknapi)
- tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről
- a DÖK munkáját segítő pedagógus felkéréséről
- a DÖK jutalmak odaítéléséről

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben:

- tanórán kívüli foglalkozások szervezeti formáival, rendjével, időbeosztásával kapcsolatban
- a tanulók szervezett véleménynyilvánítási formáival kapcsolatban
- a tanulók jutalmazásával és kitüntetésével kapcsolatban
- társadalmi munkák, környezetvédelmi programok megszervezésekor
- iskolai hagyományok építésében
- a választható tantárgyakkal és előreláthatólag az azokat tanító pedagógusok neveivel kapcsolatban
- az iskolai SZMSZ és Házirend elfogadásával kapcsolatban, stb.
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt
- a diákokat érintő pénzeszközök felhasználásakor
- a házirend elfogadása előtt
- az intézmény működésével kapcsolatos bármely kérdésben
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához
- ezen ügyekben az elnök és a DÖK segítő pedagógus járhat el a DÖK véleményét képviselve

1.11.2 A szülők és a pedagógusok együttműködése

- Családlátogatás (önállóan, illetve a családsegítő szolgálattal együtt is)
- Egyéni beszélgetés
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Bemutatóóra
- Írásbeli tájékoztató
- Közös programok
- Pályaválasztási tanácsadás
- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás
- Nyilvánosság biztosítása
- Családi nap

1.11.3 Együttműködés a szakmai szervezetekkel

Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:

- gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek,
- gyámhatóság,
- szakmai szolgáltató szervezetek,
- szakszolgálatok,
- iskola-egészségügy (iskolaorvos, üzemorvos)
- kulturális és sportszervezetek,
- civil szervezetek

A belső szakmai kapcsolattartás módja

A kapcsolattartás formája különböző értekezletek, fórumok, konferenciák, bizottsági ülések, egyéni megbeszélések. Az intézmény szervezetinek kapcsolattartása az ütemezett ill. esetileg összehívott értekezleteken, megbeszélések során valósul meg. Az alsó tagozat tanítói negyedévente értekeznek. Az igazgató évente kétszer (egyébként szükség szerint) tart tájékoztató értekezletet a nem pedagógus alkalmazottak számára.

Az iskolatitkár közvetlen kapcsolatban áll az alkalmazottakkal.

Kapcsolattartás a vezetőség és a szervezeti egységek között

A megbeszélés típusa	Időpontja	Témája	Résztevői
Vezetőségi (szűkkörű)	A hét első munkanapján	Az előző hét értékelése. A hét feladatai	igazgató igazgatóhelyettes iskolatitkár
Vezetői Tanács	Havonta	Tájékoztatás-problémák felvetése, megvitatása aktuális kérdések, az eltelt időszak értékelése	A vezetőség és a munkaközösség vezetői, meghívott téma képviselői DÖK vezetői
Munkaközösségi (szakmai tanács)	Kéthavonta, vagy megjelölt témák alapján gyakrabban	Aktuális kérdések, az eltelt időszak értékelése	a munkaközösségek tagjai és az mk.vez.
Gyermekvédelem, esetmegbeszélés	Indokolt esetben, napi kapcsolattartás jellemző	Gyermekvédelmi munka, hiányzások, egyéb	Gyermekvédelmi felelős, osztályfőnökök
Nevelőtestületi értekezlet	Legalább negyedévente	Aktuális kérdések, az eltelt időszak értékelése, döntéshozatal	Nevelőtestület

A megbeszélés típusa	Időpontja	Témája	Résztevői
Egy osztályban (évfolyamban) tanító tanárok	Szükség szerint	Aktuális kérdések, az eltelt időszak értékelése	Az érintett pedagógusok és az iskolavezetés képviselője
Kerekasztal Projektoktatás	Havonta	Éves iskolai projekt soron következő programjának előkészítése	a munkacsoport tagjai meghívással iskolavezetés

Az értekezletek általában az intézményben kerülnek összehívásra, de szükség szerint összesített nevelési értekezlet is tartható.

A nevelőtestületi értekezletek rendszeres alkalmai: Alakuló értekezlet, Tanévnitó értekezlet, Negyedévi-, Félévi és Háromnegyedévi értekezletek, Tanévzáró értekezlet.

A tanulmányok évi lezárása és a tanulók magasabb évfolyamra léptetése a hagyományos Osztályozó értekezleteken történik.

Külső kapcsolatok

Kapcsolattartás az Intézményi Tanáccsal és a Szülői Közösséggel

A megbeszélés típusa	Időpontja	Témája	Résztevői
Értekezlet (SZMK vezetői és IT képviselői)	Igény szerint (legalább évente)	Aktuális kérdések, az eltelt időszak értékelése	Intézményi Tanács és az iskolavezetés képviselője
(Szk)	Igény szerint (legalább kéthavonta)	Tájékoztatás, aktuális kérdések, az eltelt időszak értékelése	Szk és az iskolavezetés képviselője

Külső kapcsolatok rendszere

Az iskolát külső fórumokon az igazgató képviseli. Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart fenn:

- a fenntartóval (értekezletek, a működés hivatalos csatornái)
- a bel- és külföldi társiskolákkal (elsősorban: éves csereutak, sportrendezvények szervezése) a városi iskolákkal, óvodákkal (pl. az igazgatói közösségen keresztül)
- az iskola-egészségügyi ellátást biztosító egészségügyi szolgálattal
- pedagógiai intézetekkel (elsősorban: Pedagógiai Oktatási központ, Oktatási Hivatal, Kormányhivatal) városunk hivatalaival

A gyermekjóléti szolgálat

Az intézmény közreműködik a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal. Amennyiben pedagógiai eszközökkel a veszélyeztető okokat nem sikerül megszüntetni, a szolgálattól kérünk segítséget.

Az iskola biztosítja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételeket. A tanulókat és szüleiket a tanév elején az osztályfőnökök tájékoztatják a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy hol és mikor érhető el. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

A kapcsolattartást a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyesen végzi. Amennyiben a tanuló/gondviselő magántanulói státuszt kér, három napon belül ki kell kérni a gyermekjóléti szolgálat véleményét annak eldöntésére, hogy hátrányos-e ez a megoldás a tanulónak.

Hit és vallásoktatás, erkölcsi nevelés

Az intézményben az Nkt. 122.5 előírásai szerint szervezi órakeretben vagy tanórán kívüli időszakban a gyermek, illetőleg a tanuló az egyházi jogi személy által szervezett fakultatív hit- és vallásoktatását. Az intézményben az évenkénti felmérés alapján, szülők igényei szerint egyházi jogi személy a hit- és vallásoktatást biztosít. A hit- és vallásoktatás oly módon szerveződik, hogy az alkalmazkodjon a kötelező tanórai foglalkozások rendjéhez.

A hit- és vallásoktatás tartalmának meghatározása, a hitoktató alkalmazása és ellenőrzése, a hit- és vallásoktatással összefüggő igazgatási cselekmények végzése (így különösen a hit- és vallás-oktatásra való jelentkezés megszervezése, előmeneteli értesítések, bizonyítványok kiadása, a foglalkozások ellenőrzése) az egyházi jogi személy feladata, a naplóba egyéb dokumentumokba való bejegyzést egyeztetni az intézményvezetéssel.

Az iskola — az intézményben rendelkezésre álló eszközökből — biztosítja a hit- és vallásoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket, így különösen a helyiségek rendeltetésszerű használatát, valamint a jelentkezéshez és működéshez szükséges feltételeket.

Az iskola az egyházi jogi személy által szervezett fakultatív hit- és vallásoktatással kapcsolatos feladatok ellátása során együttműködik az érdekelt egyházi jogi személlyel.

A tanulók közül azoknak, aki számára nem szerveződött egyházi vallás és erkölcs oktatás, az iskola a központi kerettanterv szerinti „erkölcsi nevelés” foglalkozást tart a központi tanterv szerint, tanórai keretek között.

Iskola-egészségügyi szolgálat

Az intézmény (a szaktanárok oktató-nevelő munkájával) gondoskodik a rábízott tanulók felügyeletéről, a nevelés-oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről, a tanuló- és gyermekbaleseteket előidéző okok

feltárásáról és megszüntetéséről, a gyermekek, tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről (pl. vizsgálatra való kísérés), hogy a tan kötelezettség végéig az általános iskolába, középiskolába járó tanulók évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és belgyógyászati vizsgálaton vegyenek részt.

Az iskolaorvos és a védőnő egészségügyi kérdésekben szakértőként segíti a nevelőtestület, az iskolaszék és a Szülői Szervezet munkáját. Az orvos és a védőnő az igazgatóval egyeztetett módon végzi a tanulók egészségügyi ellátását.

A vezetők és az Intézményi Tanács közötti kapcsolattartás

A helyi közösségek érdekeinek képviselőit a szülők, a tanulók, a nevelőtestület, az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat, a történelmi egyházak, a helyi gazdasági kamara és az intézményfenntartó képviselőiből alakult Intézményi Tanács a nevelési-oktatási intézménynek a működését érintő valamennyi kérdésben véleményt nyilvánító egyeztető fóruma.

Az iskola intézményi tanáccsal való kapcsolattartásáért az igazgató a felelős.

Az intézményi tanácsot működési rendjében meghatározott tisztségviselője illetve tagja képviseli az iskolával való kapcsolattartás során.

Az igazgató évenként egy alkalommal beszámol az intézményi tanácsnak az iskola működéséről. Az intézményi tanács képviselőjével éves munkaterv szerint egyeztetett módon működik együtt az igazgató.

Az intézményi tanács elnöke számára a nevelőtestület félévi és a tanévi pedagógiai munkájának hatékonyságáról szóló elemzését elvégző értekezletéről készített az igazgató elküldi.

Szükséges esetben az intézményi tanács képviselője az iskolai vezetőség, valamint a nevelőtestület értekezleteire is meghívhatók.

Az intézményi tanács és az iskola vezetősége közötti kapcsolattartás egyéb szabályait az éves iskolai munkaterv és az intézményi tanács működési rendje, valamint munkaprogramja határozza meg.

1.12 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

1.12.1 Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (egyéni tanrenddel rendelkezők esetén, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását.

A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.

Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt a készségtárgyakból: énekzene, vizuális kultúra, Testnevelés, informatika.

Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az intézmény három időszakot biztosít a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus, január és június folyamán (intézményi döntés szerint). A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott – közzétételre kerül az intézmény honlapján.

1.12.2 Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- Felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait magántanulóként/ egyéni tanrend szerint végzi,
- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.
- Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga tétele mellett lehetséges. Amennyiben az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a 20 órát, a nevelőtestület megtagadhatja az osztályozó vizsga letételét.
- Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

1.12.3 Különbözeti vizsga

A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnapkal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga.

A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezeti és készíti fel a tanulót.

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:

- Írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- tanulmányait a ... évfolyamon valamely tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni, és megelőzően csak középszinten tanulta,
- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.
- Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

1.12.4 Javítóvizsga

- Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni.
- A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).
- A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

1.12.5 Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- neki fel nem róható okokból elkésik, távol marad,
- megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.

Pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

1.12.6 A felvétel és az átvétel szabályai

Az iskola első évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles és iskolaérett gyermek, aki:

- Az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy ideiglenesen bejelentett lakásban él,
- az iskolánk szakmai alapdokumentumának (alapító okirat) 6.1.1.4 pontja (többi gyermekkel együtt nevelhető),
- illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek, akinek szülei az intézményünket választották.

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló,

- aki beiskolázási körzetünkbe költözött,
- körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi.

1.13 AZ OSZTÁLYOZÓ VIZSGA KÖVETELMÉNYEI

1. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

A tanuló képes legyen:

- érthetően beszélni, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket;
- egyszerű szóbeli közlések megértésére, utasítások végrehajtására, kérdésekre való válaszadásra;
- meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondására segítséggel;
- az udvarias érintkezés tanult formáinak alkalmazására valóságos szituációkban (köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönetnyilvánítás);
- a tanult memoriterek elmondására (2-3 mondóka, 4-5 rövid vers) magyar ábécé betűinek fölismerésére, összeolvasására;
- kiejtés szerint írandó szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok – a tanuló fejlettségi szintjének megfelelő néma és hangos olvasására;
- másolásra kötött betűkkel írott mintáról, a saját nevének önálló, helyes leírására;
- a j hang helyes jelölésére a taneszközökből megismert szavak körében;
- szavak írására másolással: betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül.
- a leírt nyelvi anyag fölolvadására, javítására összehasonlítással;
- ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel; – írása legyen rendezett, pontos.

Matematika

A tanuló

- Képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;
- több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja;
- számokat ír, olvas 20-as számkörben,
- számfogalom, számok tulajdonságai, biztos számlálás 20-as számkörben (páros, páratlan, számszomszédok).
- megtalálja számok helyét a számegyenesen,
- hozzátevés, elvétel tevékenységgel, megfogalmazása szóban
- képes összeadni, kivonni, bontani és pótolni a 20-as számkörben;
- képes egyszerű szöveges feladatot értelmezni, megoldani és a választ megfogalmazni – ismeri az egyenes és görbe vonalakat;
- képes a síkbeli alakzatok megkülönböztetésére, alak megnevezésére, csoportosítására (logikai készlet).
- képes tájékozódni, ismeri az irányokat
- Etika-hit és erkölcsstan
- A tanuló életkorának megfelelően reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.
- Képes érzelmileg kötődni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.

- Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát.
- Érzi, hogy a hagyományok fontos szerepet játszanak a közösségek életében.
- Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.
- Képes érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezni.
- Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot.

Ének-zene

- A tanulók 30 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből a-c” hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Gyakorolják az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást.
- A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklük.
- Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

Vizuális kultúra

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.
- Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

Technika és tervezés

- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának felismerése, megértése.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések alapján
- Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok magabiztos alakítása.
- Építés mintakövetéssel és önállóan.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.

- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások felismerése. Az úttesten való átkelés szabályainak alkalmazása.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

Testnevelés

- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energia-befektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.
- A sporteszközök szabadidős használata igényné és örömforrássá válása.
- Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.
- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.
- A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.
- Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.

2. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

- A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket.
- Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon.
- Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására.

- Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.
- Szöveghűen mondja el a memoriterekét.
- Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel.
- Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.
- Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban.
- Jelölje helyesen a j hangot 30–40 begyakorolt szóban.
- Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.
- Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett.
- Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

Matematika

A tanuló

- képes halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, halmazt alkotni;
- képes állítások igazságtartalmának eldöntésére, állításokat megfogalmazni;
- halmazok elemeit összehasonlítja, azonosítja, megkülönbözteti, a közös tulajdonságokat felismeri, megnevezi;
- több, kevesebb, ugyannyi fogalmát helyesen használja;
- néhány elemet sorba rendez próbálgatással;
- számokat ír, olvas 100-as számkörben, Helyi érték fogalma.
- tud római számokat írni, olvasni 100-as számkörben (I, V, X, L, C);
- megtalálja számok helyét a számegyenesen,
- meghatározza az egyes, tízes számszomszédokat;
- képes természetes számok nagyság szerinti összehasonlítására;
- tud kétjegyű számokat képezni, helyi érték szerint bontani;
- a matematikai jeleket +, −, •, :, =, <, >, ( ) helyesen használja;
- képes összeadni, kivonni, szorozni, osztani 100-as számkörben;
- ismeri a szorzótáblát a 100-as számkörben;
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét
- képes szöveges feladatot értelmezésére, megjelenítésére rajz segítségével, leírására művelettel;
- megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- képes szimbólumok használatára matematikai szöveg leírásánál, az ismeretlen szimbólum kiszámítására;
- figyelme tudatosan irányítható;
- ismerete az egyenes és görbe vonalakat;
- képes a test és a síkidom megkülönböztetésére;
- tud testeket építeni szabadon és megadott feltételek szerint;
- képes tájékozódni, ismeri az irányokat;
- képes a hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérésére;

- ismeri a szabvány mértékegységeket: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- képes átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között;
- felismeri a mennyiségek közötti összefüggéseket;
- mérés során helyesen használja a mérőeszközöket;
- felismeri növekvő és csökkenő számsorozatok szabályát, tudja a sorozatot folytatni;
- felismeri a számpárok közötti kapcsolatokat; – képes a változásokat észrevenni, szóban kifejezni; – tud adatokról megállapításokat megfogalmazni.

Etika-hit és erkölcsstan

- A tanuló ismerje saját külső tulajdonságait, legfontosabb személyi adatait.
- Érzelmileg kötődjön környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- Tudjon kapcsolatba lépni és kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tudjon alkalmazni.
- A beszélgetés során tartsa be az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Ismerje a családi, rokonsági kapcsolatokat.
- Érezze, hogy a hagyományok, ünnepek fontos szerepet játszanak a közösségek életében.
- Ismerje lakóhelyét, a környezetében élő növényeket és állatokat.
- Érezze, hogy ő is felelős a körülöttünk lévő élővilágért.
- Tudja érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit kifejezni.
- Tudja megkülönböztetni egymástól a valóságos és a mesevilágot.

Ének-zene

- A tanulók 30 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből a–d" hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, ötvonalas kotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklük. Megfelelő előkészítés után ilyeneket kiegészítenek, rögtönöznek.
- Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

Vizuális kultúra

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.

- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.

Technika és tervezés

- A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Építés mintakövetéssel és önállóan.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.

- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

Testnevelés

- Előkészítő és preventív mozgásformák
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.
- A testrészek megnevezése.
- A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.
- A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.
- Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a mendece középhelyzete beállítása.
- Az iskolatáska gerinckímélő hordása.
- A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.
- A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.
- Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.
- Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.
- Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.
- A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékeladat alkalmazása.
- Manipulatív természetes mozgásformák
- A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.
- Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.
- A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés. – A sporteszközök szabadidős használata igényné és örömforrássá válása.
- Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban
- Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.
- Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.
- Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.
- A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.
- A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.
- Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban
- A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

- Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.
- Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.
- Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban – Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.
- Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.
- A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.
- A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.
- A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.
- Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban (úszásoktatás megvalósulása esetén)
- Az általános uszodai rendszabályok, baleset-megelőzési szempontok ismerete, és azok betartása. (úszásoktatás megvalósulása esetén)
- Tudatos levegővétel, kellő vízbiztonság, hason és háton siklás, lebegés. Bátor vízbeugrás. (úszásoktatás megvalósulása esetén)
- Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben – Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.
- A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.
- A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.
- Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

3. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

A tanuló

- értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait;
- aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban;
- használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez;
- kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, történetalkotásba, közös élményekről,
- tevékenységekről való beszélgetésekbe;
- felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget; felolvasása értelmező, az írásjelek szerint tagolt, hanglejtése és tempója az élőbeszédhez közelítő legyen;
- életkorának megfelelő témájú és szövegnehézségű olvasmányt értsen meg néma olvasás útján;
- a memoritereket szöveghűen mondja el;
- adott vagy választott témáról 5-8 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával;
- nevezze meg és jelölje megfelelően a tanult mondatfajtákat;

- ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is;
- a begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.

Matematika

A tanuló

- képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni,
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- képes 2, 4, 10 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére szöveggel,
- tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 1000-es számkörben,
- alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,
- képes pontosan számolni fejben száz-as számkörben,
- biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal
- szöveges feladatokat megold a megoldási algoritmus alkalmazásával (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata)
- képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére,
- ismeri és használja a szabvány mértékegységeket: km, cl, hl, g, t, másodperc.
- egyszerű gyakorlati példák esetén képes a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismeri a kockát, téglatestet,
- tudja megmérni a négyzet és a téglalap területét.

Etika- hit és erkölcsstan

A tanuló

- ismeri saját külső és belső tulajdonságait, szokásait, érzelmeit és indulatait;
- elfogadja mások véleményét önmagáról;
- képes felsorolni hősokeket, példaképeket;
- ismeri és alkalmazza a párbeszéd szabályait;
- ismeri az osztályközösséget, mint hovatartozási csoportot;
- ismeri a közösség szabályait, szokásait és hagyományait,
- ismer jelképeket, népszokásokat Magyarországon;
- ismer a Magyarországon együtt élő kulturális közösségek szokásait
- elemi szinten felismer képekről nevezetes építményeket, tisztában van ezek védelmének fontosságával.

Környezetismeret

A tanuló

- képes az emberi test arányait leírni, a fő testrészeket megnevezni;
- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit;
- képes az élőlények és élettelen dolgok összehasonlítására;
- tud tájékozódni az iskolában és környékén;
- felismeri az évszakos és napszakos változásokat – ismeri az időjárás elemeit, az ezzel kapcsolatos piktogramokat értelmezi,
- természetes és mesterséges anyagok megkülönböztetése a környezet tárgyiban. – felismeri a víz halmazállapotait; - egyszerű megfigyeléseket végez a természetben, – képes az tapasztalatok rögzítésére rajzzal vagy írásban,
- képes az emberi test nemre és korra jellemző arányait leírni, a fő testrészeket megnevezni;
- képes a mesterséges és természetes életközösség összehasonlítására;
- tiszteli az élővilág sokféleségét, felismeri a természetvédelem fontosságát;
- felismeri az évszakos és napszakos változásokat és kapcsolja ezeket az életmódbeli szokásaihoz;
- ismeri az időjárás elemeit, az ezzel kapcsolatos piktogramokat értelmezi; ismeri az időjáráshoz illő szokásokat;
- képes a használati tárgyak és gyakori, a közvetlen környezetben előforduló anyagok csoportosítására tulajdonságaik szerint;
- felismeri a kapcsolatot az anyagi tulajdonságok és a felhasználás között;
- meg tudja különböztetni a mesterséges és természetes anyagokat;
- felismeri a halmazállapotokat;
- egyszerű megfigyeléseket végez a természetben, képes egyszerű vizsgálatok és kísérletek kivitelezésére;
- képes az eredmények megfogalmazására, ábrázolására;
- igényli az ok-okozati összefüggések keresését a tapasztalatok magyarázatára.
- ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére;
- az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben;
- képes a hosszúság és az idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére;
- képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására;
- képes a fenntartható életmód jelentőségének magyarázatára konkrét példán keresztül;
- értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében;
- képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint; – képes egy természetes életközösséget bemutatni.

Ének-zene

- A tanulók 30 dalt (25 népzenei és 5 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-d" hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A

népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).

- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni. A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizálnak, kérdés-felelet jellegű formaegységeket alkotnak a tanult dalok hangkészlete alapján lalázva vagy szolmizálva is.
- A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szolmizálják meg csoportosan és egyénileg is.
- Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket.
  - Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.
  - Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A harmadik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

Vizuális kultúra

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.

Digitális kultúra

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

- ismerje a számítógép működését;
- ismerje a számítógép használatára vonatkozó szabályokat;
- tudja használni az alapvető informatikai eszközöket;
- legyen képes interaktív kapcsolatot tartani a számítógép segítségével; – tudjon készségfejlesztő számítógépes szoftvereket használni.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- tudjon készíteni egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumokat;
- legyen képes a rajzeszközök megfelelő használatára;
- tudjon rövid dokumentumokat készíteni tanári segítséggel;
- legyen képes animációk megtekintésére;
- legyen képes a médialejtő alkalmazására;

- legyen képes a személyekhez vagy más tantárgyi tartalmakhoz kapcsolódó adatok kiválasztására, rögzítésére;
- legyen képes közhasznú információforrások használatára.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- legyen képes információt kifejezni beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel;
- ismerje az algoritmus hétköznapi fogalmát;
- legyen képes problémák megoldására tanári segítséggel; – tudjon teknőcgrafikával ábrákat készíteni.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

- legyen képes egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazására;
- legyen képes irányított módon információt keresni;
- ismerje néhány infokommunikációs eszköz lehetőségeit és kockázatait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerje a személyi információk és a személyes adatok fogalmát;
- ismerje a netikett alapjait;
- ismerje a gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatásokat.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

- legyen képes eligazodni az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében;
- ismerje a könyvtárak alapszolgáltatásait;

Technika és tervezés

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.
- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyalkotáskor).
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A gyalogosokra vonatkozó közlekedési szabályok tudatos készség szintű alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Testnevelés

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszlárdulása.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.
- Részben önállóan tervezett 3-4 torna- és/vagy táncelem összekötése.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Gurulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet tartása.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása.
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.
- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- A sportszerű viselkedés értéké válása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

- Beszédkészség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése
- Rendelkezzen életkorának, képességeinek megfelelő aktív-, és passzív szókinccsel.
- Legyen képes gondolatainak tartalmilag, és grammatikailag pontos megfogalmazására, a beszéd hangzásának, stílusának és kifejező erejének helyes megválasztására.
- A választott témáról minimum 8-10 mondatot legyen képes megfogalmazni.
- Ismerje, és alkalmazza a tanult kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó ismereteket.
- Tudjon beszélgetést kezdeményezni, illetve bekapcsolódni meglévő szituációkba, vitába.
- Olvasás, az írott szöveg megértése
- Legyen képes a szöveg típusának megfelelő folyamatos, kifejező olvasásra, az olvasási stratégiák alkalmazására, a biztos olvasási készség, az értő olvasásra.
- A tanuló legyen képes az olvasott szöveg tartalmához kapcsolódó feladatok megoldására.
- Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése.
- Legyen jártas a szövegelemzésben, az irodalmi mű befogadásában, az érzelmi tartalmak (pl. öröm, izgalom, várakozás, azonosulás) átélésében.
- Ismerje az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományait.

- Értse, és ismerje a magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotásait, legyen képes az olvasottak megértésére, feldolgozására, a tartalom rövid szóbeli megfogalmazására, elkészített vázlat alapján.
- Sajátítsa el az irodalmi ismereteket.
- Legyen képes a feldolgozott versek, vers részletek, prózai szövegrészek, irodalmi fogalmak, kifejezések memorizálására.
- Az íráshasználat fejlesztése
- Legyen képes az írás eszközszintű használatára, a különböző módszertani fokozatokban (másolás, tollbamondás... stb.).
- A lendületes írástempó mellett ügyeljen a helyességre, az írásképp rendezettségére, esztétikumára, egyéniességére.
- Fogalmazási alapismeretek
- Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek ismerete, megvalósításának támogatása.
- Ismerje az egyes műfajok (elbeszélés, leírás, jellemzés... stb.) tartalmi, formai sajátosságait.
- A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a különböző műfajú fogalmazás készítésekor.
- Rendelkezzen a tanuló, megfelelő szókinccsel az adott témához illő szógyűjtéshez, vázlatkészítéshez, szövegalkotáshoz.
- Legyen képes minimum 8-10 összefüggő, címről szóló mondat megfogalmazására, amely megfelel a műfaji-, tartalmi, formai követelményeknek.
- Segítséggel legyen képes hibáinak felismerésére, javítására.
- Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok – Ismerje fel, nevezze meg, a tanult nyelvtani szabályokat, illetve alkalmazza azokat.
- Ismerje fel a különböző mondatfajtákat, szófajokat, rendelkezzen jártassággal ezek alkalmazásában.
- Legyen képes az önálló feladatvégzésre, szabályalkalmazásra, önellenőrzésre a nyelvi feladatok végzése során.
- Legyen birtokában a nyelvi tudatosságnak, a helyes nyelvhasználatnak.
- Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása.
- Írásbeli munkái legyenek rendezettek, áttekinthetőek, a helyesírási szabályoknak megfelelőek.
- Alkalmazza a tanult helyesírási alapelveket.
- Hibáit önellenőrzés, illetve segítség után tudja javítani.
- Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése.
- Legyen képes a történetek megértésére, logikai-, ok-okozati összefüggések meglátására, saját vélemény megfogalmazására.
- A művek dramatizálása során tudja beleélni magát a helyzetekbe, tudjon azonosulni a szereplőkkel, ismerje fel azok tulajdonságait.
- Legyen képes életkori sajátosságainak megfelelően az érzelmeinek kifejezésére.

Idégen nyelv

Hallott szöveg értésénél a tanuló követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést; megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott,

rövid és egyszerű tanári utasításokat; megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket; felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.

Beszédképesség - Szóbeli interakció

A tanuló aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben; beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva; tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni; minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról; részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában; – törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, – intonáció és beszédtempó elsajátítására.

Összefüggő beszéd

A tanuló elmond rövid, egyszerű szövegeket; társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel; számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően. Nonverbális elemekkel támogatva; bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel; törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

Olvasott szöveg értése

A tanuló észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket; képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására; képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására. Bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe; követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát; – felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban; – megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét.

Írásképesség

A tanuló észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket; ismeri az adott nyelv ábécéjét; különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat; kapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Matematika

A tanuló tud adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni, felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait. Képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba, értelmezze a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben, próbálgatással képes az összes eset megtalálására. Tud számokat írni, olvasni 10 000-es számkörben.

Ismeri és helyesen alkalmazza a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmakat 10 000- es számkörben, tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M).

Helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével, képes 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezésére, lejegyzésére, előállítására, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel, tud természetes számokat nagyság szerinti összehasonlítani 10 000-es számkörben.

Képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységeken keresztül, alkalmazza az ésszerű becslést és a kerekítést a matematika különböző területein, tud fejben számolni száz-as számkörben, biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben.

Ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát, alkalmazza a műveletek tulajdonságait, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségét, ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét, képes négyjegyű számok összeadására, kivonására, szorozni kétjegyű, osztani egyjegyű számmal írásban, tudja a műveletek helyességének ellenőrzését.

Képes szöveges feladat megoldására a megoldási algoritmus (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata) alkalmazásával, ismeri és helyesen használja a többszörös, osztó, maradék fogalmát, felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokot, tudja azokat folytatni, képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között.

Tudja megfogalmazni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja, képes egyenesek kölcsönös helyzetének felismerésére (metsző és párhuzamos egyenesek), ismeri a szabvány mértékegységeket: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Tud átváltásokat végezni szomszédos mértékegységek között.

Képes egyszerű gyakorlati példákban a hosszúság, távolság és idő mérésére, létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget egyszerű módszerekkel, felismerési, megnevezi jellemzőiket, ismeri a kör fogalmát, megérti a test és a síkidom közötti különbséget.

Felismer és létrehoz kockát és téglatestet, megnevezi jellemzőiket, felismerési a gömböt, hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel előállít tükrös alakzatokat, tudja kiszámítani a négyzet és a téglalap kerületét, képes a négyzet, téglalap területének mérésére különféle egységekkel, területlefedéssel, képes tapasztalati adatok lejegyzésére, táblázatba rendezésére, a táblázat adatainak értelmezésére.

Képes adatgyűjtésre, adatok lejegyzésére, diagram leolvasására, értelmezése a valószínűségi játékok, kísérletek során a biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos fogalmakat, tanári segítséggel használja az életkorának megfelelő oktatási célú programokat, – ismer egy rajzoló programot; tud egyszerű ábrákat elkészíteni, színezni, – együttműködik az interaktív tábla használatánál.

Etika-hit és erkölcsstan

- A tanulónak reális képe legyen saját külső és belső tulajdonságairól és készletét érezzen arra, hogy fejlessze önmagát.
- Tudjon odafigyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tudjon kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Képes legyen másokkal tartós kapcsolatot kialakítani.
- Ismerje fel, hogy több közösséghez tartozunk.

- Értse a szabályok jelentőségét, tartsa be azokat.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához.
- Ismerje a jelképeket, családi, nemzeti ünnepeket.
- Értse és fogadja el, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is.
- Védje értékeinket.

Környezetismeret

Ismerje az egészséges életmód alapvető elemeit, alkalmazza az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére azokat. Tudjon az életkornak megfelelően helyzethez illő felelős viselkedés tanúsítani, segítségnyújtást igénylő helyzetekben.

Legyen képes hosszúság és idő mérésére, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslésére. Legyen képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására. Ismerje a hagyományokat, a helyi jellegzetességeket, szokásokat. Tudja bemutatni az élőlények szerveződési szintjeit és az életközösségek kapcsolatait, az élőlények csoportosítását tetszőleges és adott szempontsor szerint.

Legyen képes egy természetes életközösség bemutatására, felelős fogyasztói magatartásra, Magyarország elhelyezésére a földrajzi térben, és ismerje néhány fő kulturális és természeti értékét.

Ének-zene

A tanulók 30 dalt (25 népzenei és 5 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e" hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek változatos dinamikával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, egyszerű kétszólamú zenei anyag, kánon).

Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizálnak, kérdés-felelet jellegű formaegységeket alkotnak a tanult dalok hangkészlete alapján lalázva vagy szolmizálva is.

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklük.

Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.

Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik

Vizuális kultúra

Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.

A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve. Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése.

A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, csendélet, tájkép). Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.

A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.

Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.

Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

Technika és tervezés

- Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása.
- Használati utasítások értő olvasása, betartása.
- Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyaláskor).
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel.
- Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata.
- A kerékpár használatához szükséges ismeretek elsajátítása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.

Testnevelés

Előkészítő és preventív mozgásformák

- Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
- Önálló pulzusmérés.

- A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszlárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák

- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.
-

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban

- Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére
- A képesszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő fel- és leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- A tempóváltozások érzékelése és követése.
- A tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkciójának ismerete.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.
A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékokban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A Kölyökatléтика eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.
- Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés. – A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.
- Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása.
- A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- Az saját agresszió kezelése.
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban

- Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.
- Fejesugrással vízbe ugrás.
- Az uszodai rendszabályok természetessé válása.
- A tanult úszásnem fogalmi készletének ismerete.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

- Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.
- A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.
- A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.
- A szabadterén, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

5. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

- A kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés illemszabályainak ismerete és helyes alkalmazásuk.
- Folyamatos hangos és néma olvasás.

- Képesség a másolás, tollbamondás és emlékezet utáni írásra, önálló írásbeli feladatok megoldására.
- Az olvasott művekben néhány alapvető irodalmi téma fölismerése.
- Személyes és olvasmányélmény egyszerű megfogalmazása, elsősorban szóban.
- Történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról szóban és rövid fogalmazásban.
- Leírás készítése.
- A hang, a szó és a szóelem megkülönböztetése.
- Alapismeretek a hangok képzéséről, tulajdonságairól.
- Rokon és ellentétes jelentésű szavak, hangutánzó szavak, valamint szólások, közmondások jelentésének értelmezése egynyelvű szótárak, diákoknak szánt kézikönyvek használatával.
- A gyakran használt és az olvasott művekben előforduló szavak jelentésének értelmezése.
- Képesség a szókincs különböző rétegeiből származó szavak elkülönítésére nyilvánvaló esetekben, egyszerű köznapi vagy irodalmi szövegekben.
- Jártasság a korosztály számára készült szótárak használatában.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló

- követni tudja a kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetést;
- megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasításokat;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, a néhány rövid mondatból álló megnyilatkozásokat;
- felismeri a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, ezekből képes következtetni a szövegek témájára;
- a megértést segítő feladatokra támaszkodva képes kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből;
- egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.

Beszédkésztség - Szóbeli interakció

A tanuló

- képes beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva kifejezni;
- képes egyszerű kérdéseket feltenni ismert témákról, illetve egyszerű nyelvi eszközökkel válaszolni a hozzá intézett kérdésekre;
- képes rövid beszélgetést folytatni ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- képes rövid beszélgetést folytatni a társakkal a tanult témákról;
- közösen elő tud adni rövid, egyszerű szövegeket; –kiejtése az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelít, – intonációja helyes és beszédtempója megfelelő.

Összefüggő beszéd

A tanuló

- el tud mondani rövid, egyszerű szövegeket, illetve elő tud adni társaival közösen, tanári segítséggel párbeszédet;
- egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírást tud adni saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről;
- képes néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használatára;
- képes szavak, szócsoportok, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolására kötőszavakkal;
- be tudja mutatni munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel;
- el tud mondani ismert szöveget a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- a megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert neveket, szavakat és mondatokat;
- megérti a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegét;
- egyszerű, autentikus szövegekből képes kiszűrni néhány alapvető információt;
- el tudja végezni az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat;
- a készségeket, képességeket kreatívan használja az olvasott szövegek értelmezéséhez; – érdeklődése kialakul a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.

Íráskészség

A tanuló

- képes ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat írni;
- megadott mintát követve különböző műfajú és életkorának megfelelő témájú rövid szövegeket alkot;
- írásbeli válaszokat ad személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre;
- elvégzi a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat;

- részt vesz írásbeli nyelvi játékokban;
- képes a meglévő szókincs, tudás kreatív alkalmazására az őt érdeklő témájú, egyszerű szövegek írásánál.

Matematika

- Gondolkodási és megismerési módszerek
- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös része, két véges halmaz egyesítése, ezek felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.
- Néhány elem összes sorrendjének felsorolása.

Számтан, algebra

- Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.
- Ellentett, abszolút érték felírása.
- Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel.
- Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

Geometria

- Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete.
- A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák rajzolása. A körző, vonalzó célszerű használata.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
- Téglalap kerületének és területének kiszámítása.
- A téglatest felszínének és térfogatának kiszámítása.

- A tanult testek térfogatának ismeretében mindennapjainkban található testek térfogatának, űrmértékének meghatározása.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

Etika-hit és erkölcstan

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
- Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.
- Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
- Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mérten szerepet vállal a rászorulóknak segítségében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait. Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekzenek. Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek).

Történelem

- A diák tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között.
- Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később, mennyivel – a kerettantervben megadott lépték szerint.
- Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók.
- Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával.
- Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni.
- Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez.

- Tudjon különbséget tenni a történetek mesei és valóságos eseményei között.
- Tudjon elvégezni egyszerű kronológiai számításokat.

Természettudomány

Biológia

- A tanuló ismerje és használja helyesen a következő fogalmakat:
- csonthéjas termés, almatermés, bogyótermés,
- egynyári, kétnyári, évelő növény, raktározó főgyökér, hagyma,
- teljes átalakulás, rovar, bogár, lepke,
- gyökérgümő, pillangós virág, hüvelytermés,
- gyűrűsféreg, bőrizomtömlő,
- lágyszárú növény, fásszárú növény, fő-, és mellékgyökérzet,
- szalmaszár,
- gerinces, emlős, párosujjú patás, szarv, kérődzés,
- növényevő, redős zápfog,
- hiányos és teljes fogazat, mindenevő, gumós zápfog,
- madár, kapirgálóláb, magevő csőr, fészekhagyó fiókok,
- úszóláb, lemezes csőr, összetett szem, nyaló-szívó szájszerv,
- ragadozó, tarajos zápfog, behúzható karmok,
- metszőfog, szemfog, zápfog, veszettség,
- begy, zúzógyomor,
- rágcsáló fogazat, háziasítás.
- A tanuló tudja felsorolni:
- a csonthéjas-, az alma-, és a bogyótermés részeit,
- a virág részeit,
- a növény részeit,
- az összetett gyomor részeit,
- az állatfajok családtagjait,
- a tojás részeit,
- magyar kutyafajtákat.

Földrajz

A tanulók

- legyenek képesek konkrét természeti formák, tárgyak, élőlények és egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak rögzítésére élőszóban, rajzban és írásban.
- Tudják felidézni a természeti és az ember által létesített környezetre vonatkozó konkrét, szemléletes képi tartalmakat. E képzetek alapján tudjanak ítéleteket alkotni, következtetéseket levonni.
- Legyenek képesek a leggyakoribb térképjelek alapján elemi térképhasználatra. Fogalmazzák meg milyen az aktuális időjárás. Tudják a tanult mértékegységek alkalmazásával a vizsgált jelenségeket mennyiségileg is jellemezni, és a mért adatokat értelmezni. Tudják megkülönböztetni a különböző halmazállapotokat és értsék azok változásait. Jellemezzék az évszakokat időjárásuk szerint. Ismerjék az időjárást kialakító legfontosabb tényezőket.

Jellemezzék éghajlatunkat. Ismerjék az időjárási események és a felszín változása közötti összefüggéseket.

- Ismerjék fel a megfigyelt táj legfontosabb felszínformáit. Tudják értelmezni az egyszerű felszínformákat kialakulásuk szerint. Tudjanak jellemző tulajdonságokat mondani megfigyelt kőzetmintákról. Ismerjék fel az emberek földrajzi környezetet veszélyeztető tevékenységét. Értsék meg, hogy a környezet állapotának romlásáért az emberek a felelősek.
- Tudják megkülönböztetni leggyakoribb gyümölcsseinket, zöldségnövényeinket. Megfigyelt tulajdonságaik alapján jellemezzék azokat. Ismerjék a táplálkozásunkban betöltött szerepüket.
- Ismerjék fel a települési környezet leggyakrabban előforduló állatait és a háziállatokat. Legyenek tisztában az állatvédelem jelentőségével, erkölcsi szabályaival.

Ének-zene

- Az énekes anyagból 20 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Többszólamú éneklés. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött tonális érzetük, metrum-, ritmus-, és dallami készségük.
- A tanult zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.
- Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, dinamika megoldások).
- A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stíusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 30 alkotás) megismerték.

Vizuális kultúra

- Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel az előtanulmányok során szerzett tapasztalatok alkalmazásával. Tér és sík megkülönböztetése, megjelenítése különböző méretű és formájú felületeken való komponálással. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.
- A legjelentősebb művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok elemi ismerete legjellemzőbb műtárgyain és szimbolikus tárgyain keresztül. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.
- A természeti vagy épített környezet idő és térbeli változásainak sűrített megjelenítése. Természettudományos és technikai megfigyelés és gondolkodás fejlesztése.
- Magyarázó rajzok, képes használati utasítás pontos értelmezése. A legfontosabb vizuális jelek, jelzések, szimbólumok értelmezése, alkotó használata. Képi utasítások követése, illetve ilyenek létrehozása.
- Szöveg és kép együttes megjelenésének tanulmányozása (pl. plakát, képregény) után, az alkotóelemek variálásával a vizuális és verbális üzenet jelentésváltozásának megértése céljából, szabad játékos feladatokkal (pl.

adott kép szövegalírásának megváltoztatása, azonos szövegek különböző képekhez rendelése).

- Egyszerű tértervezés és téralakítás meghatározott célból (pl. védelem, szakralitás, figyelemfelkeltés) különféle eszközökkel (pl. rajzos vázlat, magyarázó rajz, fotómontázs modellezés) és anyagokkal.
- Lakóhelyhez közeli néprajzi tájegység építészeti jellegzetességeinek, viseletének, és kézműves tevékenységének megismerése.

Digitális kultúra

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére ismerje a számítógép részeit és alapvető perifériáit, tudja azokat önállóan használni; legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret; ismerje a mappaszerkezetben való tájékozódás alapfogalmait; az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait; tudjon segítséggel kommunikálni ismert programokkal; segítséggel tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat.

Ismerjen a számítógép előtt végzett munka káros hatásait csökkentő szabályokat és mozgásgyakorlatokat.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni; használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközeit; tudjon különféle adatbázisokban keresni.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt; ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit; képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára; – legyen képes az interneten talált információk mentésére; – ismerje a netikett szabályait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat; szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltűntetésében.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

– a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni;

Technika és tervezés

- Ismerkedés a környezet tudatos átalakításának elveivel és szükségességével.
- Egyszerű, mindennapos technikai rendszerek azonosítása.
- A kommunikáció alapfogalmainak alkalmazása, tömegkommunikációs eszközök kezelése.
- Egyszerű műveleti algoritmusok értelmezése és végrehajtása (egyszerű tervek és vázlatrajzok készítése).
- Becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal.

- Egyszerű műszaki rajzok olvasása és készítése.
- A gyalogos, a kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása.
- A következetes és rendszeres tisztálkodás ismerete.
- Az egészséges táplálkozás jelentőségének felismerése.
- A családi munkamegosztás ismerete, a házi és ház körüli munkák gyakorlása.
- A szükséges eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata.
- Környezetkímélő magatartás és takarékoság fontosságának felismerése.

Testnevelés

Rendgyakorlatok

- Tudja követni a vezényszavakat. – Figyelem összpontosítása.
- Gimnasztika és prevenció
- Tudjon 10-12 percig folyamatosan gimnasztikai gyakorlatokat végezni.
- Ismerje a vezényszavakat, szakkifejezéseket.
- Ismerje a tartási rendellenességek megelőzését szolgáló elemi gimnasztikai gyakorlatokat.

Atlétika

- Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.
- Legyen képes: a fiú: 4 percig, a lány: 3 percig futni.
- Sajátítsa el a váltófutást lassú mozgás közben.
- Mutasson eltérést a nekifutás a távol és a magasugrás esetén.
- Helyből távolugrásban legalább 120 cm-es eredmény elérése.
- Kislabdahajításban legalább: fiú: 20 m, lány: 15 m-es eredményt érjen el.

Torna

- Segítségadás mellett legyen képes uralni testtömegét egyszerű, nem szokványos helyzetekben.
- Vállalja el a támaszt tanári segítséggel.
- Tegyen egy-két fogásnyi kísérletet mászásban.

Testnevelés és sportjátékok

Legyen képes aktívan részt venni egy sportjátékban.
Ismerje az adott sportjáték legegyszerűbb játékszabályát.

Felmérések

Mutasson fejlődést önmagához viszonyítva.

6. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

- A beszédhelyzethez (címezett, szándék, tartalom) és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód a kommunikáció iskolai (tanórai) helyzeteiben.
- Az alapvető nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök helyes használata az élő-beszédben.

- Különböző témájú és műfajú szövegek értő olvasása, értelmes felolvasása.
- Jól olvasható írás, az írásos szöveg rendezett elhelyezése.
- Egyszerűbb olvasmánytartalmak összefüggő ismertetése az időrend, az ok-okozati összefüggések bemutatásával.
- Rövid tárgyszerű beszámoló a feldolgozott művekről: szerző, cím, téma, műfaj.
- Az epikai művekről néhány fontos adat megnevezése: a helyzet, a helyszín, a szereplők, a főhős életútjának állomásai, a cselekmény menete.
- Lírai művek formanyelvének (verselés, képiség) felismerése.
- Elbeszélés, leírás, jellemzés, készítése megbeszélte olvasmányok vagy személyes élmény alapján.
- A személyes élmény néhány mondatos megfogalmazása az olvasott irodalmi művek szereplőinek jellemével, a műben megjelenített élethelyzetekkel, érzelmekkel kapcsolatban.
- Az irodalmi olvasmányokhoz, egyéb tanulmányokhoz kapcsolódó információk gyűjtése a könyvtárban és / vagy az Interneten.
- Az adatok feljegyzése. Alapvető jártasság a korosztály számára készült lexikonok, vizuális, audiovizuális, elektronikus segédletek (Internet, CD-ROM stb.) használatában.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló

- követni tudja a kissé komplexebb formában elhangzó és kevesebb nonverbális elemmel támogatott célnyelvi óravezetést;
- megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó, kevesebb nonverbális elemmel támogatott és bővülő szókinccsel megfogalmazott, de továbbra is rövid, egyszerű tanári utasításokat;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy rövid mondatból álló kérdéseket, a néhány rövid mondatból álló megnyilatkozásokat;
- felismeri a mindennapi témakörökben elhangzó rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, ezekből képes következtetni a szövegek témájára;
- a megértést segítő feladatokra támaszkodva képes kiszűrni a lényeget és néhány konkrét információt ismert témájú rövid, egyszerű szövegekből;
- egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát

Beszédkésztség - Szóbeli interakció

A tanuló

- képes beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva kifejezni;
- képes egyszerű kérdéseket feltenni ismert témákról, illetve egyszerű nyelvi eszközökkel válaszolni a hozzá intézett kérdésekre;
- képes rövid beszélgetést folytatni ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- képes rövid beszélgetést folytatni a társakkal a tanult témákról;
- közösen elő tud adni rövid, egyszerű szövegeket;

- kiejtése az ismert szöveg célnyelvi normákhoz közelít, intonációja helyes és beszédtempója megfelelő.

Összefüggő beszéd

A tanuló

- el tud mondani rövid, egyszerű szövegeket, illetve elő tud adni társaival közösen, tanári segítséggel párbeszédet;
- egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírást tud adni saját magáról és a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről;
- képes néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használatára;
- el tud mondani ismert szöveget a célnyelvi normához közelítő kiejtéssel, intonációval és beszédtempóban.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- a megértést segítő elemekre támaszkodva felismeri és megérti az egyszerű szövegekben az ismert neveket, szavakat és mondatokat;
- megérti a különböző műfajú, egyszerű, autentikus szövegek lényegét; – el tudja végezni az olvasott szövegre vonatkozó egyszerű feladatokat;
- érdeklődése kialakul a célnyelvi kultúra irodalmi, művészeti alkotásai iránt.

Íráskészség

A tanuló

- képes ismert témáról rövid, egyszerű mondatokat írni;
- írásbeli válaszokat ad személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre; – elvégzi a közösen feldolgozott olvasott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatokat; – részt vesz írásbeli nyelvi játékokban.

Matematika

- Gondolkodási és megismerési módszerek
- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, két véges halmaz uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése különféle módszerekkel.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- Összehasonlításhoz szükséges kifejezések helyes használata.
- Néhány elem összes sorrendjének felsorolása.

Számtan, algebra

- Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegegyenesen.
- Ellentett, abszolút érték, reciprok felírása
- Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.

- A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság értéke, használata.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Szöveges feladatok megoldása következtetéssel, (szimbólumok segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között).
- Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- A százalék fogalmának ismerete, a százalékérték kiszámítása.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök kiválasztása. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.
- A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

Geometria

- Térelemek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík, fogalmának ismerete.
- A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése.
- A körző, vonalzó célszerű használata.
- Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek.
- Alakzatok tengelyese tükörképének szerkesztése, tengelyes szimmetria felismerése.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában.
- Téglalap és a deltoid kerületének és területének kiszámítása.
- A téglatest felszínének és térfogatának kiszámítása.
- A tanult testek térfogatának ismeretében mindennapjainkban található testek térfogatának, űrmértékének meghatározása.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.

- Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

Etika-hit és erkölcsstan

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
- Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.
- Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.
- Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mértén szerepet vállal a rászorulóknak segítségében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.
- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekszenek, és kritikusan viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.
- Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.

Történelem

- A diák legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni.
- Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában, tanári segítséggel.
- Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával.
- Tudja a tanult történet lényegét kiemelni.
- Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani.
- Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

Természettudomány

- Tudjanak a konkrét környezeti jelenségekből általánosítani, elvonatkoztatni.
- Ismerjék fel és értsék meg a vizsgált jelenségekben, folyamatokban megmutató oksági kapcsolatokat, összefüggéseket, törvényszerűségeket.
- Legyenek képesek alapvető méréseket elvégezni és a mért adatokat értelmezni.
- Ismerjék fel ezek közül azokat, amelyek veszélyesek lehetnek, tudják elkerülni azokat!
- Bemutatás után legyenek képesek egyszerű kísérleteket fegyelmezetten és a balesetvédelmi, érintésvédelmi, tűzvédelmi szabályok betartásával megismételni, a tapasztalt jelenségeket elmondani.
- Elemi szinten tájékozódjanak a térképen és a földgömbön a fokhálózat segítségével.
- Használják a térképet egyszerű földrajzi ismeretek megszerzésére, tudjanak adatokat leolvasni a domborzati és vízrajzi térképekről.
- Tudják felsorolni a kontinenseket és óceánokat.
- Legyenek egyszerű, szemléletes képzeik a földrajzi övezetekről.
- Ismerjék fel jellemző álló- vagy mozgóképről és leírás alapján hazánk nagytájait, lakókörnyezetük néhány nevezetes települését, az ország fővárosát.
- Tudják felidézhető képzeik segítségével jellemezni a hazai életközösségeket.
- Tudjanak egyszerű táplálékláncokat bemutatni.
- Ismerjék a legjellegzetesebb hazai növény és állatfajok testfelépítését, életmódját.
- Ismerjék a vizek és vízpartok tanult élőlényeinek felépítését, életmódját, tulajdonságait.
- Fedezzék fel a környezet – szervezet – életmód és szerve felépítése közötti összefüggést.
- Értsék meg a természet védelmének jelentőségét, a fenntartható gazdaság feltételeit.
- Sajátítsák el az egészséges életvitel (személyi higiéné, táplálkozás, mozgás) tudni- és tennivalóit, gyakorolják ezek szokásrendszerét a mindennapokban.

Ének-zene

Az énekes anyagból 20 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Többszólamú éneklés. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött tonális és funkciós érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük.

A tanult zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.

Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, tonalitás, formai megoldások).

A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stíusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 30 alkotás) megismerték.

Vizuális kultúra

Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel az előtanulmányok során szerzett tapasztalatok alkalmazásával. Tér és sík megkülönböztetése, megjelenítése különböző méretű és formájú felületeken való komponálással. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.

Személyes élmények, elképzelt történetek, érzelmek megjelenítése meghatározott művészettörténeti korszakok stílusjegyeinek elemzése, és inspiráló, alkotó felhasználása által síkban és/vagy térben.

A természet, (pl. növény, időjárás, ember, táj, állat) az épített környezet (pl. épület, település, híd) időbeli folyamatainak, változásainak (növekedés, pusztulás, fejlődés, lebomlás, öregedés, penészesedés, rozsdásodás) megfigyelése, modellezése (pl. hősobor, anyag változása kitéve az időjárásnak) személyesen választott cél érdekében (pl. emlékek felidézése, napi tevékenység tervezése). Képes (pl. fotósorozat), rajzos használati utasítás létrehozása az előzetesen értelmezett képi utasítások (pl. műszaki berendezések üzembe helyezése, tárgyak összeszerelése, Lego) tanulmányozásának segítségével.

Egy választott tárgy vagy épület átalakítása, áttervezése, modellezése meghatározott célok érdekében (pl. álcázás, transzparencia, figyelemfelkeltés, megváltozott környezeti hatás: árvíz, hó, napfény, közösségi esemény).

Létrehozott vagy talált tárgyak díszítésének megtervezése és kivitelezése különféle díszítőelemek (pl. növényi, állati, geometrikus motívumok) gyűjtése, megfigyelése, tanulmányozása után, oly módon, hogy a díszítmény összhangban legyen a tárgy formai, funkcionális és társadalmi üzenetével, illetve az alkotó személyes közlési szándékával.

Digitális kultúra

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

- ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;
- tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;
- tudjon mappát másolni, mozgatni, létrehozni és törölni;
- tudjon önállóan kommunikálni ismert programokkal;
- tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;
- ismerjen alapvető adatvédelmi szabályokat.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

- tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni;
- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakter- és bekezdésformázásokat;
- ismerje egy bemutatókészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;
- ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket;
- tudjon adatokat táblázatba rendezni;

- ismerje legalább egy digitális térképes alkalmazás szolgáltatásait.
- segítséggel tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat,

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

- tudjon egyszerű programot készíteni;
- legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára; – a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

- legyen képes tanári segítséggel, megadott szempontok szerint információt keresni;
- legyen képes a találatok értelmezésére;
- legyen képes az elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére; – legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára;

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket;
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

- konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat;
- el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.

Technika és tervezés

- A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.
- Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata.
- A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata.
- Mérés milliméter pontossággal.
- Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.
- A makett és a modell szerepe.
- Logikai áramkörök értelmezése.
- A biztonságos közlekedés alkalmazása.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- Az egészséges életmód ismeretei.
- Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése. – Családi gazdálkodás összefüggései.

Hon- és népismeret

- A tanulók ismerjék lakóhelyük, szülőföldjük természeti adottságait, hagyományos gazdasági tevékenységeit, néprajzi jellemzőit, történetének nevezetesebb eseményeit, jeles személyeit.

- A tanulási folyamat során alakuljon ki az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudatuk.
- Ismerjék a hagyományos gazdálkodó életmód fontosabb területeit, a család felépítését, a családon belüli munkamegosztást.
- A megszerzett ismeretek birtokában legyenek képesek értelmezni a más tantárgyakban felmerülő népismereti tartalmakat.
- A tanulók fedezzék fel a jeles napok, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák, közösségi alkalmak hagyományainak jelentőségét, közösség megtartó szerepüket.
- A tanulók ismerjék meg a magyar nyelvterület földrajzi-néprajzi tájainak, tájegységeinek, valamint szülőföldjük hon- és népismereti, néprajzi jellemzőit, a hazánkban élő nemzetiségeket és etnikai kisebbségeket.

Testnevelés

- Rendgyakorlatok
- Menet megindítása, megállás.
- Nyitódás, zárkózás helyben járassál.

Gimnasztika és prevenció

- Ismerje a gimnasztika legalapvetőbb szakkifejezéseit és vezényszavait.
- Atlétika
- Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.
- Legyen képes a fiú 6 percig, a lány 5 percig egyenletes iramban kitartóan futni.
- Mutasson eltérést nekifutása távol- és magasugrás esetén.
- Helyből távolugrásban érjen el a fiú: 135 cm, a lány 130 cm-es teljesítményt.
- Kislabdahajításban érjen el a fiú: 22 m, a lány: 17 m-es eredményt.
- Növekedjék a teljesítménye.

Torna

- Segítségadás mellett legyen képes uralni testtömegét.
- Vállalja a támaszugrást tanári segítséggel.
- Biztonságérzet kialakítása függésben saját erőviszonyainak megfelelően.

Testnevelés és sportjátékok

- Legyen képes aktívan részt venni a játékban.

Felmérések

Mutasson fejlődést önmagához viszonyítva.

7. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

- Részvétel a közéleti kommunikáció iskolai helyzeteinek különféle formáiban felszólalás, hozzászólás formájában.

- Saját vélemény megfogalmazása (az érvelés alapvető szabályait követve) a mindennapi élet egyszerűbb, a korosztály által is átlátható problémáiról, olvasmányokról.
- Udvarias együttműködés felnőtt és kortárs beszédpartnerekkel.
- A megértést biztosító hangos és néma olvasás.
- Rendezett, egyéni íráskép.
- Különböző műfajú és rendeltetésű (szépirodalmi, ismeretterjesztő, értekező) szövegek szerkezetének és jelentésének bemutatása.
- Epikus olvasmányok szerkezeti elemeinek elkülönítése, a fő- és mellékszereplők jellemzése.
- A szépirodalmi művekben megjelenő helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok egyszerűbb összefüggéseinek bemutatása szóban és írásban.
- A lírai formanyelv (ritmus, rím, hangzás, képiség) stíluseszközeinek felismerése.
- Vázlat készítése szóbeli megnyilatkozáshoz, cselekményvázlat írása.
- Az egyszerű mondat részeinek, szintagmáinak megnevezése, elemzése.
- A mondatfajták biztos megkülönböztetése.
- A tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok megfelelő alkalmazása: a tanulmányok során előforduló tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknévek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása. A Magyar helyesírási szótár önálló használata.
- A tárgyalt irodalmi művekhez, a mindennapi élet kérdéseinek megválaszolásához ismeretanyagok keresése a könyvtár nyomtatott és elektronikus információhordozóinak felhasználásával.
- Részvétel a csoportos történetalkotásban, az improvizációban és az elemző beszélgetésekben.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló

- megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket;
- felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtet a szövegek témájára, tartalmára;
- követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét,
- egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát
- Beszédkészség
- Szóbeli interakció

A tanuló

- kommunikálni tud egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;

- kérdést tud feltenni kiszámítható, mindennapi helyzetekben, választ ad a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszédet folytat;
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.

Összefüggő beszéd

A tanuló

- képes saját magáról és közvetlen környezetéről röviden, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggően beszélni;
- be tudja mutatni munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel;
- el tud mesélni rövid, egyszerű történeteket;
- meg tud fogalmazni egyszerű állításokat, összehasonlításokat, magyarázatokat, indoklásokat;
- használ egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat;
- összekapcsolja a szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történeteket lineáris kötőszavakkal;
- alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- megérti az ismerős témákról szóló rövid szövegeket;
- megtalálja az alapvető információkat az egyszerű, hétköznapi szövegekben;
- megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, képes a szövegekből az alapvető információk kiszűrésére;
- elvégzi az olvasott szövegekre vonatkozó feladatokat; egyre tájékozottabb a nyelvi kultúráról;
- érdeklődése fokozódik a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt.

Íráskészség

A tanuló

- összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról;
- az írást kommunikációs eszközként használja az egyszerű interakciókban;
- képes a gondolatok kifejezésére egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban; – felismeri és követi az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeit.

Matematika

- Gondolkodási és megismerési módszerek
- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus össze- számlálásával.

- Fagráfok használata feladatmegoldások során.

Számтан, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
- Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanult alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.
- Geometria
- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükrökép szerkesztése.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.

- Konkrét feladatok kapcsán a tanuló képes esélylatolgatásra, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezése.

Etika- hit és erkölcsstan

Tudjon a 13 éves korosztály az emberrel (egyénnel), illetve a társadalommal (szűkebb és tágabb környezetével) olyan erkölcsi alapokon nyugvó kapcsolatot teremteni, amely fejleszti az ismeretszerzési és a feldolgozási képességeit!

Legyen képes a tanuló életkorának megfelelő szinten az őt érdeklő adatokat különböző forrásokból összegyűjteni, osztályozni, elemezni, s a köztük lévő összefüggéseket felismerni!

Fontos a tovább haladáshoz, hogy a megszerzett és rendszerezett ismereteket a tanuló képes legyen kifejezni, azaz mások számára is érthetően elmondani.

A gyakorlat oldaláról elengedhetetlen, hogy az alapvető követelményekkel, állampolgári jogokkal, egyéni és közösségi értékekkel a tanuló legyen tisztában! Ismerje fel az erkölcsi értékeket, tudjon különbséget tenni jó és rossz, igaz és hamis, bátor és gyáva, hasznos és haszontalan, szép és rút között!

Történelem

Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról.

A diák tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján.

Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban.

Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel.

Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit.

Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban.

Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit.

Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit.

Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni.

Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

Fizika

A testek mozgása

A tanuló ismerje a sebesség, átlagsebesség fogalmát, jelét, kiszámítását – Oldjon meg egyszerű feladatok a sebességgel kapcsolatban.

A dinamika alapjai

- Soroljon fel mozgásállapot-változással járó kölcsönhatásokat.
- Értelmezze a tömeg fogalmát.
- Ismerje a sűrűség fogalmát, tudja összehasonlítani a testek sűrűségét.

- Ismerje az erőhatás, erő fogalmát, jelét, mértékegységét, tudja értelmezni az iránymennyiség fogalmát.
- Ismerje a különféle erőhatásokat, erőábrázolásokat. Az erőforgató hatását.
- Ismerje fel a hatás–ellenhatás törvényét, az erő–ellenerő fogalmát. Az egy kölcsönhatásban fellépő és az egy testet érő erők megkülönböztetése néhány egyszerű köznapi jelenség alapján.
- Ismerje a súrlódást és közegellenállást, mint a mozgásokat befolyásoló tényezőket.
- Sűrűséggel és forgatónyomatékkal kapcsolatos egyszerű feladatok megoldása.

A nyomás

- Ismerje a nyomóerő, a nyomott felület és a nyomás fogalmát, jelét, mértékegységét, kiszámítását.
- Folyadékok és gázok nyomását értelmezze, anyagszerkezeti alapokon történő magyarázatát ismerje.
- Arkhimédész törvényének felismerése kísérletek alapján, értelmezze a felhajtóerőt.
- Elemezze az úszás, merülés, lebegés jelenségét sűrűségviszonyokkal.
- Magyarázza el a hajszálcsövesség, közlekedőedények szerepét az élő- és élettelen világban, ill. a környezetvédelemben.

Hőtan

- A testek változtató-képességét jellemezze kísérletek alapján.
- Tudja az energia fogalmát, jelét, mértékegységét, az energia-megmaradás törvényének érvényesülését a hétköznapi élet különböző folyamataiban, például egyszerű gépek alkalmazásakor.
- Tudja a munka, teljesítmény, hatásfok fogalmát, mértékegységét és kiszámítási módját.
- A belsőenergia és a fajhő fogalmát tudja meghatározni.
- Tudja értelmezni a hőjelenségeket (hőtágulás, hőterjedés) különböző halmazállapot esetén az anyagszerkezeti ismeretek felhasználásával.

Kémia

- A tanuló ismerje a halmazállapot változásokat, tudja, hogy ezeket a változásokat energiaváltozások kísérik.
- Ismerje környezetünk anyagait, (levegő, víz) azok összetételét, felismerje a környezetvédelem jelentőségét.
- Ismerje a víz összetételét.
- Az elvégzett tanulói kísérleteket szóbeli utasítás vagy leírás alapján mutassa be.
- Tudja, hogy a megismert anyagoknak változásoknak mi szerepük a mindennapi életben.
- Ismerje a keverék és vegyület fogalmát. Tudjon példákat mondani.
- Ismerje a keverékek, oldatok szétválasztásának módjait, ismerje az égés feltételeinek módjait, fajtáit, a tűzoltás módját ismerje és tudja alkalmazni az iskola tűzriadó tervét.

- Legyen képes a tudományos irodalom használatára, tudjon az adott tananyaghoz kiegészítéseket keresni az interneten.

Biológia

- Ismerje fel a tanuló a tanult élőlényeket kép, vagy rajz alapján és tudja legjellemzőbb tulajdonságait.
- Tudja a tanult élőlényeket az élőhelyüknek megfelelő kontinensen elhelyezni.
- Tudjon minden tanult életközösségben legalább egy táplálékláncot készíteni.
- Ismerje a nevezetes szélességi köröket és az általuk határolt éghajlati öveket.
- Tudjon különbséget tenni az éghajlati övek és éghajlati területek között, és jellemezni azokat.
- Legyen tisztában az alapvető környezetvédelmi fogalmakkal és a környezetszennyezés megelőzésének módjaival.

Földrajz

- A tanuló legyen képes az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és társadalmigazdasági jellemzőit bemutató képek, ábrák, adatok elemzésére, tanári irányítás alapján alapvető összefüggések felismerésére.
- Tudja megadott szempontok alapján bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájait, legfontosabb országoikat.
- Ismerje fel a természeti és társadalmi környezet alapvető összefüggéseit.
- Legyen képes különböző térképi és egyéb földrajzi tartalmú információk felhasználására a témákhoz kapcsolódóan.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.

Ének-zene

- Az énekes anyagból 15 dalt és zenei szemelvényt (egyszólamú és többszólamú anyag) emlékezetből énekelnek kifejezően és stílusosan csoportban.
- A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, dallami készségeik és harmonikus hallásuk, formaérzékük.
- Az ismert zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.
- Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához mérten.
- A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 30 alkotás) megismerték, a halott műveket (min. 10 alkotás) jellemző részleteik alapján felismerik.

Vizuális kultúra

Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata. Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.

A megfigyelt jelenségek, műalkotások formai és színviszonyainak értelmezése vizuális és verbális módszerekkel. A legjelentősebb művészettörténeti stíluskor-
szakok és irányzatok legjellemzőbb műalkotásainak és szimbolikus tárgyainak
azonosítása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.

Pontosan értelmezhető információközlések képes és rajzos használati utasítások
megfogalmazásával, kivitelezésével (pl. kitalált, „képtelen tárgyról”) a külön-
féle jelentésmódok, ábrázolások megfigyelésének céljával.

Mozgások megfigyelése, megjelenítése. Időbeni folyamatok értelmezhető
megjelenítése.

A verbális és a vizuális kommunikáció közötti lényegi különbségek felismerése
és megfogalmazása kreatív gyakorlatok tanulságaiból levonva (pl. képek szó-
beli leírásával, „közvetítésével”) történő rekonstruálással).

Mozgóképi szövegek (pl. filmetűdők, reklámok, klipek, előzetesek, animációs fil-
mek) megfigyelése és elemzése annak tudatosítása céljából, hogy melyek a
figyelemirányítás, kiemelés eszközei (legfontosabb motívumok ismétlése, közel-
kép, fény/szín, zenei hangsúlyok, kameramozgások, váltakozó beállítások tem-
pója).

Tárgytervezés (pl. öltözék kiegészítő, csomagolás), tárgyalkotás (pl. saját amu-
lett, egyszerű repülő eszköz) a vizuális felmérésből, megismerésből származó
elemző tapasztalatok (pl. rajzos felmérés) alapján, a gazdaságos anyaghasz-
nálattal érvényesítésével.

Mintatervezés megadott cél érdekében (pl. pólóra a toleranciáért, falfestmény
az iskola ebédlőjébe).

Tárgyak, épületek összehasonlító elemzése a történeti változást vagy a földrajzi
elhelyezkedést jól szemléltető szempontok szerint (pl. anyaghasználat, funkció).

Digitális kultúra

- A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére
- ismerjen meg különböző informatikai környezeteket;
- ismerje és tudja használni egy operációs rendszer, valamint a számítógépes
hálózat alapszolgáltatásait;
- ismerje az informatikai eszközökkel kapcsolatos függőség néhány jellemző-
jét, legyen képes tenni a függőség kialakulása ellen;
- tudja megkülönböztetni a számítógép és egyéb informatikai eszközök főbb
részegységeit; ismerje a legfontosabb perifériák működési elveit;

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére tudjon különböző típusú do-
kumentumokba különböző objektumokat beilleszteni; tudjon szöveget, képet,
rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;

tudjon médiaelemeket minta vagy leírás alapján elkészíteni;

A tanuló az infokommunikáció témakör végére legyen képes megkeresni a kí-
vánt információt; legyen képes az információ értékelésére; legyen képes elő-
készíteni az információt weben történő publikálásra; – tudja megkülönböztetni
a publikussá tehető és a védendő adatait; használja a legújabb infokommuni-
kációs technológiákat, szolgáltatásokat.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz; a választott forrásokat képes alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban.

Technika és tervezés

- A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.
- Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata.
- A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata.
- Mérés milliméter pontossággal.
- Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.
- A makett és a modell szerepe.
- Logikai áramkörök értelmezése.
- A biztonságos közlekedés alkalmazása.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- Az egészséges életmód ismeretei.
- Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése.
- Családi gazdálkodás összefüggései.
- A villamos áram útjának ismerete az erőműtől a fogyasztóig. A lakás villamos berendezéseinek ismerete és helyes használata.
- Alapvető balesetvédelmi és érintésvédelmi ismeretek.
- A vezérlés és szabályzás megismerése, áramkörök készítése.
- A közművek (vízvezeték és fűtésrendszere) működésének ismerete. – Ismerje az információs rendszereket.
- A fenntartható fejlődés problémájának megismerése.
- A közlekedési helyzetek helyes megítélése, a veszélyhelyzetek gyors felismerés és elhárítása.
- Tudja az egészséget fenyegető veszélyeket elkerülni, különös tekintettel a dohányzás, az alkohol és a kábítószer-fogyasztás veszélyeire. Ismerje az egészséges táplálkozás szabályait.

Testnevelés

Rendgyakorlatok

- Értse a rendgyakorlatok jelentőségét.
- Fegyelmetten tudja követni az utasításokat.

Gimnasztika és prevenció

- Tudjon 8-10 gyakorlattal bemelegíteni.
- Mutasson saját magához mérten fejlődést az év során.

Atlétika

- Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.
- Legyen képes: a fiú: 8 percig, a lány: 6 percig futni.
- Önmagához mérten fejlődjön ugróügyessége.

- Helyből távolugrásban a fiú legalább 160 cm-es, a lány 140 cm eredményt érjen el.
- Kislabdahajításban a fiú legalább 20 m, a lány 18 m-es eredményt érjen el.

Torna

- Legyen képes egy-egy elem bemutatására, szükség szerint segítségadással.
- Koordinációs készség fejlesztése.
- 2-3 elem összekapcsolása, kartartások.

Testnevelés és sportjátékok

- Legyen képes aktívan részt venni egy sportjátékban.
- Ismerje az adott sportjáték játékszabályait, és azokat alkalmazza a különböző taktikai elemeknél.

Felmérések

Mutasson fejlődést önmagához viszonyítva.

8. ÉVFOLYAM

Magyar nyelv és irodalom

A köznyelv, a tanult szaknyelv, a társalgás és a szleng szókészletében meglévő eltérések felismerése és a kommunikációs helyzetnek megfelelő használatuk.

A szöveg értő befogadását biztosító olvasás, különféle műfajú szövegek kifejező felolvasása, memoriterek elmondása.

A tanulmányokhoz szükséges eszközszintű íráskészség, jól olvasható esztétikus írás.

A feldolgozott művekről, olvasmányélményekről, színházi előadásról összefoglalás készítése a témának, a kommunikációs alkalomnak megfelelő stílusban felelet vagy rövid írásos beszámoló formájában.

A megismert műfajok stíluseszközeinek megnevezése tárgyyszerűen a tanult szakkifejezésekkel, jellemzésük példákkal.

Az olvasott művekben megjelenített emberi problémák bemutatása önálló véleménynyilvánítással.

Ismeretek a magyar irodalom nagyobb korszakairól (reformkor, a XX. század első és második fele), néhány alkotó portréja, az olvasott művek elhelyezése a korban.

A leíró nyelvtani ismeretek rendszerezése: hangtani, szó- és alaktani, jelentés-tani, mondattani jelenségek fogalmi szintű megnevezése, elemzése egyszerűbb esetekben.

Mondattani nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása szóban és írásban.

Az idézés, a párbeszéd, a központosítás helyesírása.

Tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között.

Jártasság az önálló könyvtári munkában.

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése

A tanuló

megérti az osztálytermi tevékenységekhez kapcsolódó tanári utasításokat; az ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű kérdéseket és kijelentéseket; felismeri a tanult témakörökben elhangzó szövegekben a tanult szavakat, szó- és beszédfordulatokat, és ezekből következtet a szövegek témájára, tartalmára; követi az ismert témakörökben elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét; képes a lényeg és néhány alapvető információ kiszűrésére az ismert témakörökben elhangzó szövegekből, részben önállóan, részben a megértést segítő, változatos feladatokra támaszkodva; egyre önállóbban alkalmaz néhány, a megértést segítő alapvető stratégiát.

Beszédkészség - Szóbeli interakció

A tanuló

- kommunikálni tud egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban ismert témákról, egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal;
- kérdést tud feltenni kiszámítható, mindennapi helyzetekben, választ ad a hozzá intézett kérdésekre, illetve rövid párbeszédet folytat;
- megteszi az első lépéseket a célnyelv spontán módon történő használata útján;
- egyre több kompenzációs stratégiát alkalmaz tudatosan a megértetés, illetve a beszédpartner megértése érdekében;
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.

Összefüggő beszéd

A tanuló

- képes saját magáról és közvetlen környezetéről röviden, de egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatok alkalmazásával, összefüggően beszélni;
- be tudja mutatni munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel;
- el tud mesélni rövid, egyszerű történeteket;
- meg tud fogalmazni egyszerű állításokat, összehasonlításokat, magyarázatokat, indoklásokat;
- használ egyszerű nyelvtani szerkezeteket és mondatfajtákat;
- összekapcsolja a szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történeteket lineáris kötőszavakkal, és kifejezi az ok-okozati összefüggéseket;
- alkalmazza a megértést segítő legfontosabb stratégiák;
- alkalmazza a célnyelvi normához közelítő kiejtést, intonációt és beszédtempót.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- megérti az ismerős témákról szóló rövid szövegeket;

- megtalálja az alapvető információkat az egyszerű, hétköznapi szövegekben;
- megérti az életkorának megfelelő témájú autentikus szövegek lényegét, képes a szövegekből az alapvető információk kiszűrésére;
- elvégzi az olvasott szövegekre vonatkozó feladatokat;
- kreatívan használja a készségét az olvasott szövegek megértéséhez, értelmezéséhez;
- egyre tájékozottabb a célnyelvi kultúráról;
- érdeklődése fokozódik a célnyelvi kultúrába tartozó irodalmi, művészeti alkotások iránt

Íráskészség

A tanuló

- összefüggő mondatokat ír a közvetlen környezettel kapcsolatos témákról;
- az írást kommunikációs eszközként használja az egyszerű interakciókban;
- képes a gondolatok kifejezésére egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban;
- a nyelvismeret kreatívan alkalmazza egyszerű szövegek írására az őt érdeklő, ismert témákról;
- felismeri és követi az alapvető írásbeli műfajok sajátos szerkezeti és stílusjegyeit.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése egyszerűbb esetekben.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával.
- Fagráfok használata feladatmegoldások során.

Számтан, algebra

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése., helyes és értelmes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Prímszám, összetett szám. Prímtényező felbontás.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értéke. Összevonás. Többtagú kifejezés szorzása egytagúval.
- Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.

- Elsőfokú egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
- A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Grafikonok elemzése a tanult szempontok szerint, grafikonok készítése, grafikonokról adatokat leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a tanult geometriai alakzatok tulajdonságait (háromszögek, négyszögek belső és külső szögeinek összege, nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságai), tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képének szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).
- A Pitagorasz-tételt kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A tanult testek (háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, forgáshenger) térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számolni a mindennapjainkban előforduló testek térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek értelmes lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása.
- Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus nevének ismerete, esetenként kutatási területének, eredményének megnevezése.

Etika- hit és erkölcsstan

- A tanulók érzékké válnak, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megismerésére és önmaga vizsgálatára.
- Legyen képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.
- Ismerje életkorának megfelelő szinten önmagát, legyen képes reálisan felismerni lehetőségeit a hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor.

- Érezze fontosnak a környezetéhez tartozást, miközben törekedjen megőrizni személyes autonómiáját.
- Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, eben kompromisszumokra és ne konfliktusokra törekedjen.

Történelem

- A diák tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást tartani.
- Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején.
- Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között.
- Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét.
- Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait.
- Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani.
- Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit.
- Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

Fizika

Elektromosság

- Egy test elektromosan semleges és az anyagszerkezeti magyarázata
- A testek elektromos állapota és fajtái
- Vezetők és a szigetelők közötti különbségek és példák
- Elektromos áram fogalma
- Áramerősség fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége, méréséről pár mondat
- Elektromos áramkör részei, áramirányok
- Feszültség fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége, méréséről pár mondat
- Pár mondat a soros és párhuzamos kapcsolásról
- Elektromos ellenállás fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége
- Egyszerű számításos feladat megoldása az áramerősség, feszültség és ellenállással kapcsolatban

Az elektromos áram hatásai

- Elektromos munka fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége
- Elektromos teljesítmény fogalma, jele, kiszámítása, mértékegysége
- Elektromos áram hatásai a gyakorlati életben
- Váltakozó áram és egyenáram fogalma
- Egyszerű számításos feladatok az elektromos munka és elektromos teljesítménnyel kapcsolatban

Fénytan

- Fényforrás fogalma, csoportosítása
- Fény terjedési sebessége

- Fény visszaverődésével és a fény törésével kapcsolatos alapvető jelenségek, törvények – Síktükörben látott kép
- Síktükör, homorú- és domború tükör, domború- és homorú lencse használata a gyakorlati életben
- Tudjanak egyszerű optikai eszközök felsorolni
- Látás feltétele – Fehér fény és a szivárvány

Kémia

- A tanuló legyen képes kapcsolatot találni a kémia és a mindennapi élet anyagai között.
- Tudja kezelni a periódusos rendszert, ismerje az összefüggéseit, kapcsolatát az atomokat felépítő elemi részecskék között.
- Tudja megmagyarázni az energiaminimumra törekvés alapján a kémiai kötéseket, a fémes ionos kovalens és a másodrendű kötések lényegét.
- Tudjon példákat mondani az egyes kötéstípusokra.
- Ismerje a fémek, nem fémek félfémek helyét a periódusos rendszerben, tudjon következtetést levonni az elektronszerkezet és a tulajdonság között.
- Ismerje a legfontosabb savak nevét, képletét, tulajdonságait, élettani hatását, felhasználását, de a többi savról is legyenek információi (HCl HNO₃ H₂SO₄).
- Tudja megkülönböztetni a háztartási vegyszereket.
- Tudja melyek a veszélyes és különlegesen veszélyes tisztítószer, rozsdamaró, növényvédő szerek. Ismerje tárolásuk, összeönthetőségük szabályait.
- Leírás alapján mutassa be a tanuló kísérleteket, ezek során használja szakszerűen a laboratóriumi eszközöket.
- Alkalmazza a kémiai biztonságról szóló törvényeknek az elvégzett kísérleti anyagaira vonatkozó előírásban.
- Tudja, hogy a megismert anyagoknak változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat – környezet- és egészségkárosító hatásukat.
- Legyen képes a tudományos irodalom korosztályát érdeklő és érintő felhasználására, értelmezésére.

Biológia

- Szerveződési szintek, sejtek és szövetek típusai és azok jellemzői, felismerésük képről.
- A bőr felépítése, rétegei, alkotórészei és ezek feladatai.
- A mozgás szervrendszere, részei, a csontok, izomtípusok, csontkapcsolódások (rajz).
- Anyagcsere: a légzés lényege, mechanizmusa, szervei, légzésszám.
- Az emésztés szervei, szakaszai, emésztőnedvek, tápanyagok, vitaminok.
- A keringés szervei, vércörök és a szív (rajz), a vér, vércsoportok.
- A kiválasztás szervei (rajz), a szűrlet, a vizelet alkotói, művese.
- Tudósok és felfedezéseik a tananyaghoz kapcsolódóan.

Földrajz

- A tanuló tudja bemutatni az egyes kontinensek és hazánk földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján.
- Tudja ismertetni az egyes kontinensek és hazánk tájainak természeti és társadalmigazdasági jellemzőit különböző térképi információk felhasználásával.
- Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében. Ismerje hazánk környezeti értékeit.
- Legyen képes önálló információgyűjtésre a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból, és tudja feldolgozni ezeket tanári irányítással.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.
- Tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

Ének-zene

- Az énekes anyagból 15 dalt és zenei szemelvényt (egyszólamú és többszólamú anyag) emlékezetből énekelnek kifejezően és stílusosan csoportban.
- A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, formai, dallami készségeik és harmonikus hallásuk, formaérzékük.
- Az ismert és ismeretlen zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák egy-, valamint több szólamban.
- Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, tempójához, dinamikájához mérten.
- A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 30 alkotás) megismerték, a halott műveket (min. 10 alkotás) jellemző részleteik alapján felismerik.

Vizuális kultúra

- Látványok, jelenségek asszociatív megjelenítése, kifejező feldolgozása színes technikákkal (pl. akvarell, temperafestés, fotókollázs/montázs, pasztell, vegyes technika), különböző színérzet (pl. hideg, meleg), illetve különböző ábrázolási rendszerek (pl. perspektíva, axonometria) használatával.
- Művészeti élmények (pl. zene, mozgás, médiajelenség) vizuálisan értelmezhető megjelenítése önkifejező asszociációs alkotások által síkban, térben, időben (pl. zene hangulatát kifejező festészeti vagy plasztikai megjelenítéssel, talált tárgyakból készített installációval, fotókollázs technikával).
- A legjelentősebb művészettörténeti stílusorszakok és irányzatok legjellemzőbb műalkotásainak és szimbolikus tárgyainak azonosítása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.
- Időbeni folyamatok értelmezhető megjelenítése. A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása.

- A mozgóképi közlés kettős természetének, azaz egyszerre ábrázoló és reprodukáló alaptulajdonságának megtapasztalása és tudatosítása (pl. mobiltelefonnal rögzített képek vagy híradórészletek tanulmányozása alapján). A dokumentum és a fikció fogalmának magyarázata konkrét példákon keresztül.
- Egyszerű téri helyzetek értelmezése vizuálisan és szövegben. Tárgyakkal, épületekkel kapcsolatos információk gyűjtése. Egyszerű tárgykészítő technikák alkalmazása. Tervvázlatok készítése.
- Tárgytervezés (pl. öltözék kiegészítő, csomagolás), tárgyalgotás (pl. saját amulett, egyszerű repülő eszköz) a vizuális felmérésből, megismerésből származó elemző tapasztalatok (pl. rajzos felmérés) alapján, a gazdaságos anyaghasználat érvényesítésével.
- Mintatervezés megadott cél érdekében (pl. pólóra a toleranciáért, falfestmény az iskola ebédlőjébe).

Informatika

- A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére
  - tudjon egyszerű táblázatot létrehozni;
  - ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit; – tudjon bemutatót készíteni.
  - A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére
  - lássa át a problémamegoldás folyamatát;
  - ismerje és használja az algoritmusleíró eszközöket;
  - ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait;
  - tudjon kódolni algoritmusokat;
  - tudjon egyszerű vezérlési feladatokat megoldani fejlesztői környezetben;
  - ismerjen és alkalmazzon tervezési eljárásokat;
- legyen képes meghatározni az eredményt a bemenő adatok alapján; – legyen képes tantárgyi szimulációs programok használatára.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

- ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;
- ismerjen megbízható információforrásokat;
- legyen képes értékelni az információ hitelességét;
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- ismerje az információforrások etikus felhasználási lehetőségeit;
- ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;
- ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást;
- legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

- képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás);
- egyszerű témában képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

Testnevelés

Rendgyakorlatok

- Értse a rendgyakorlatok jelentőségét.
- Fegyelmezetten tudja követni az utasításokat.
- Gimnasztika és prevenció
- Tudjon 8-10, reggeli tornára is alkalmas szabadgyakorlatot, kéziszergyakorlatot tervezni és végrehajtani.

Mutasson saját magához mérten fejlődést az év során.

Atlétika

- Hajtsa végre az indítás jeleinek megfelelő mozgáselemeket.
- Legyen képes kitaróan futni a fiú: 12 percig, a lány: 9 percig.
- Önmagához mérten fejlődjön ugróügyessége.
- Helyből távolugrásban a fiú legalább 180 cm-es, a lány 160 cm eredményt érjen el.
- Kislabdahajításban a fiú legalább 30 m, a lány 25 m-es eredményt érjen el.

Torna

- Legyen képes egy-egy elem bemutatására, szükség szerint segítségadással.
- 3-4 elem összekapcsolása, kartartások, érintőjárás, hármaslépés.

Testnevelés és sportjátékok

- Legyen képes aktívan részt venni egy sportjátékban.
- Ismerje az adott sportjáték játékszabályait, és azokat alkalmazza a különböző taktikai megoldásoknál.

Felmérések

Mutasson fejlődést önmagához viszonyítva.

1.14 KÖZÖSSÉGI NEVELÉS (OSZTÁLYFŐNÖKI)

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) óra célja olyan komplex tevékenység, amely magában foglalja az osztályközösségbe tartozó tanulók számára az iskolai értékek közvetítését, az osztályprogramok tervezését, szervezését és lebonyolítását, az osztály tanulmányi, magatartási helyzetének nyomon követését, s mindemellett feladata a Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési területeinek, nevelési céljainak, valamint a kulcskompetenciáknak a fejlesztése is.

A Nemzeti alaptanterv az Alaptörvénnyel összhangban fogalmaz meg olyan fejlesztési területeket és nevelési célokat, amelyek amellelt, hogy az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak tartalmaiba beépülnek, azok részterülete-

ivé válnak, így a közösségi nevelés (osztályfőnöki) órák témaköreit is tematizálják. A közösségi nevelés (osztályfőnöki) különösen eredményesen járul hozzá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök (ezen belül pedig a személyes és személyközi kompetenciák) együttes fejlesztéséhez, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzéséhez, a közjóra való törekvés megalapozásához, valamint a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítéséhez is.

A tanuláshoz és munkához szükséges készségek közül a társas és kulturális tudatosság, az alkalmazkodókészség, a kezdeményezőkézség, az önmotiváció, a kíváncsiság, a kreativitás, a problémamegoldás, a kommunikáció és az együttműködés fejlesztésére a közösségi nevelés keretében kerül sor.

A személyes készségek közül kiemelt szerepet kap az önismeret, az önállóság, a magabiztosság, az asszertivitás, az önmenedzsmet készségek építése, valamint az olyan készségterületek megerősítése, mint a proaktivitás, a kreativitás, a problémamegoldás, a stressz és kudarc kezelése.

A személyközi készségek közül a hatékony kommunikáció, a konfliktuskezelés, a csapatmunka, a döntéshozatal és az empátia támogatása mind szerepet kap a közösségi nevelés során.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) tananyaga – más műveltségi területek és tantárgyak kerettantervével ellentétben – nem elsősorban kulcsfogalmakban, hanem nevelési célokban megfogalmazható tartalmak köré épül, amelyeket az osztályfőnök vagy az osztályfőnöki munkaközösség feladata az adott tanulócsoporthoz, osztályigényeihez igazítani. A kerettantervben rögzített tananyag feldolgozásánál tehát az adott tanulócsoporthoz jellemzőit, a csoporttal kapcsolatos pedagógiai célokat és az iskola helyi sajátosságait kell figyelembe venni. Jelen kerettanterv tanulási eredményeit tehát a tanulók egyéni szükségletei, érdeklődése, a tanulók szűkebb és tágabb környezetének jellemzői alapján, a közös tanulási folyamat rugalmas alakításával lehet elérni.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) kerettanterv öt fő témakörből áll, amelyek a kétévfolyamos szakaszokban szabadon csoportosíthatók:

1. egyén és közösség,
2. a tanulás tanulása,
3. egészségfejlesztés,
4. közlekedésbiztonság,
5. alkalmazkodás és biztonság.

Az egyén és közösség témakör a hagyományos osztályfőnöki fejlesztő, közösségépítő, szervező és értékelő munkát öleli fel. Ezen belül feladata a személyes és személyközi kompetenciák olyan komplex fejlesztése, amelynek révén a tanulócsoporthoz közösséggé válik, ahol a tanulók átélhetik a csoporthoz tartozás élményét, amely az egyéni problémák és az egyének közötti konfliktushelyzetek megoldására mintát mutat. A pedagógus munkája révén kialakuló csoportkohézió, valamint a közösség befogadó szemlélete a közösségfejlesztés eredményességének egyik leglényegesebb fokmérője.

Fontos, hogy a közösségi nevelés során a pedagógus olyan tanulási környezetet alakítson ki, ahol az osztályközösségen, a tanulócsoporthoz tartozó személyek és mikroközösségek éppúgy megélik a közösség gyarapításához tett hozzájárulásukat, mint ahogy maga az osztályközösség vagy a tanulócsoporthoz tartozó személyek megélik az iskolai közösséghez, sőt az intézmény tágabb környezetének gyarapításához tett hozzájárulásukat. Emellett az egyéni fejlesztésben az életpálya-építés, az életpálya-tervezés készségei és az életpálya-tanácsadás is fontos hangsúlyt kapnak. Ezeket egészíti ki az önkéntes munkára való felkészülés. Mindezekon túl a közösségi nevelésben kiemelten fontos a Nemzeti alaptantervben is rögzített, a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység. Ezekben a feladatokban a pedagógus más pedagógusokkal, a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia), de az egyes érintett területek (például életpálya-tanácsadás, pályaorientáció) szakértői képviselőivel együttműködve, egymást segítve válhat eredményessé.

A tanulás tanulásának célja a tanulási motiváció megőrzése, felkeltése vagy fokozása, a tudás mint érték átadása, valamint az egyes tanulási stílusok megismerése és az ezekhez alkalmazkodó technikák kipróbálása és gyakorlása – mindezekon keresztül saját tanulási stratégiák kialakítása és felépítése. Az úgynevezett fejlődésközpontú szemléletmód segíti azt, hogy a tanulók a tudás megszerzésébe fektetett munkát értékeljék, higgyenek saját fejlődési képességeikben, a teljesítményükre kapott visszajelzést pedig a továbblépéshez kapott segítségként értékeljék.

Az egészségfejlesztés célja a megfelelő egészségmagatartás megalapozása. Az ehhez szükséges ismeretek, minták átadása és az egészségmegőrzéshez szükséges motiváció felkeltése, ébren tartása vagy megerősítése a cél. Az egészségfejlesztés témái a személyes élettel, a segítő magatartás gyakorlásával, az intézményrendszerrel és a jövőképpel, valamint a környezettel kapcsolatos területeken nyújtanak iránymutatást a tanulóknak. Az egészségfejlesztéshez kapcsolódó óravázlatok és tananyagok a Nemzeti Köznevelési Portálon érhetők el.

A közlekedésbiztonság célja, hogy a tanulók olyan viselkedésformákat sajátítsanak el és olyan szokásokat alakítsanak ki, amelyek hozzájárulnak a társadalom tagjainak szabálykövető és biztonságos közlekedési magatartásához. A közlekedésbiztonság témáival való foglalkozás elősegíti a közösségi, a gyalogos és a kerékpáros közlekedés során bekövetkező balesetek megelőzését, továbbá felhívja a tanulók figyelmét a fenntartható közlekedési módok előnyben részesítésének fontosságára. A közlekedésbiztonsághoz kapcsolódó tananyagok és segédletek a KRÉTA felületen elérhetők.

Az alkalmazkodás és biztonság célja, hogy a tanulók megismerjék a bántalmazás típusait, tereit, a bántalmazásban résztvevők szerepeit felismerjék; megismerjenek és elsajátítsanak az életkoruknak megfelelő konfliktuskezelési és resz-

toratív sérelemkezelési módszereket. A témakör elősegíti a tanulók érzelmi intelligenciájának és szociális kompetenciáinak fejlesztését, az empatikus, biztonságos közösség kialakítását.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített fejlesztési területek és nevelési célok eléréséhez az alábbi módon járul hozzá:

Az erkölcsi nevelés: Az osztályközösség vagy tanulócsoporthoz tartozás megismerése és betartása, a közös csoportnormák kialakítása hozzájárul a tanulók erkölcsi érzékének, felelősségtudatának és igazságérzetének fejlesztéséhez. A resztoratív technikák megismerése, a békés konfliktuskezelés gyakorlása révén alapvető személyes készségek bontakoznak ki, amelyek mind a személyes életben, mind a munka világában alapot adnak a sikeres helytálláshoz.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: a közösséghez tartozás megélése, az iskolához és azon belül az osztályközösséghez vagy tanulócsoporthoz való kötődés kialakítása teremti meg az alapját annak, hogy a tanulók az otthonot, a lakóhelyet, a szülőföldet, a hazát és népeit megismerjék és megbecsüljék.

Az ünnepekre való készülődés, az ünnepekre és jeles napokra való reflexió a közösségi nevelés részét képezi, és mind a magyarságtudat, mind az egyetemes emberi civilizációhoz való kapcsolódás kialakításának fontos eleme.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: A közösségi normák gyakorlása, a közösség életében való aktív részvétel ennek a nevelési területnek megalapozó eleme. A méltányos, szabálykövető, erőszakmentes, egymás tiszteletén alapuló kommunikáció és együttműködés a demokratikus magatartás alapja. A közösségi nevelés során ehhez kap eszközöket a tanuló.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése: A közösségi nevelés fontos része a tanulók önismeretének elmélyítése és olyan befogadó közösség kialakítása, amely az egyéni kibontakozást segíti. Az egyes témakörökben kiemelt feladat annak tudatosítása, hogy az elsajátított magatartások, normák, szabályok és minták hozzásegítik a tanulót ahhoz, hogy felelős döntéseivel maga irányítsa egyéni fejlődését, sorsát és életpályáját. Az önismeret szolgál alapként a harmonikus közösségi élet kialakításához és a társas kultúra fejlesztéséhez is.

A családi életre nevelés: A harmonikus családi minták közvetítésén túl a közösségi nevelés során a felelős kapcsolatok, a konfliktuskezelés, a vitakultúra megalapozására is sor kerül. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló értékelje a családot mint közösség jelentőségét és fejlessze a család kiegyensúlyozott, eredményes működéséhez szükséges egyéni kompetenciáit.

A testi és lelki egészségre nevelés: A közösségi nevelés két kiemelt témaköre is ezt a fejlesztési területet célozza: az egészségfejlesztés, valamint az alkalmazkodás és biztonság. A közösségi nevelésnek különösen fontos szerepe van abban, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a testi és lelki (mentális) egészségük megőrzésére és fejlesztésének lehetőségeire, a betegséggel való megküzdés, együttélés módjaira, a különböző betegségekkel és fogyatékkal élőkkel szembeni tolerancia és empátia kialakítására, érzékenyítésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a

testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, valamint a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok feladata, hogy segítsék a tanulókat a kockázatos magatartásokhoz és káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: A közösségi nevelés közvetlenül gyakoroltatja a felelősségvállalást a csoport együtt vállalt feladatainak teljesítésében és a csoportnormák követésében, valamint felkészít az iskolai közösségi szolgálatban való részvételre is. A segítő magatartás gyakorlásához szükséges egyéni képességek (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás) kibontakoztatására a közösségi nevelés számos pedagógiai forráskönyvet kínál.

Pályaaorientáció: Az életpálya-tervezés és -tanácsadás feladata az, hogy a tanuló rendelkezzen egyéni jövőképpel, legyen képes elhelyezni magát érdeklődésének és életkorának megfelelő módon a munka világa kínált lehetőségekben, és váljék képessé arra, hogy céljai eléréséhez erőfeszítéseket tegyen, beleértve az önmenedzsmenetet, a kommunikációs, az együttműködési készségeket, valamint a vezetéssel, a vezetettséggel, a versengéssel és a kudarcokkal kapcsolatos magatartásmódokat, illetve megküzdési stratégiákat.

Médiatudatosságra nevelés: A mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezése és gyakorlása a közösségi nevelés alapfeladata, amelyben az új és hagyományos médiumok felhasználása és tartalmaira való reflexiók révén a médiatudatosságra nevelés is megvalósul – többek között az egyes témakörökhöz kapcsolódó tevékenységeken keresztül.

A tanulás tanítása: A pedagógus feladata, hogy a közösségi nevelés révén is erősítse a tudást és az annak megszerzéséhez vezető tanulási folyamatot, a tanulásba fektetett munkát értékelő közösségi szemléletet és értékrendet. Ezen belül kiemelt cél, hogy olyan szemléletmódot erősítsen, amely az elvégzett munkát, a kitartó szorgalmat, a folyamatos próbálkozást és fejlődést jutalmazza. Ezzel a tanuló számára a saját fejlődésébe vetett bizalmat és olyan értéket közvetít, amely a gyarapodásra és a fejlődési képességre helyezi a hangsúlyt. Az egyéni fejlesztés fontos feladata az is, hogy a tanuló tanulási stratégiákkal és saját képességeinek megfelelő módszerekkel találkozzon, amelyek segítségével saját stratégiákat alakíthat ki. Ezek révén a tanuló képessé válik arra, hogy tudását számára megengedhető és eredményes módon fejlessze.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) kerettanterve a Nemzeti alaptantervben rögzített kompetenciák közül kiemelten foglalkozik az alábbiakkal:

A kommunikációs kompetenciák: A komplex problémák felismerése, értelmezése és csoportos megoldáskeresés, az érvelés, a megbeszélés, a véleménycsere, az érvek ütköztetése módszerének alkalmazása mind a szóbeli, mind az írásbeli kifejezőképességet fejleszti. A tanulókat arra készíteti, hogy megtanulják véleményüket összefoglalni, érvekkel alátámasztani, mások véleményét mérlegelni, megbeszélni, közösen megoldásokat keresni.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A közösségben betöltött egyéni, egyedi szerep, továbbá a közösség működésének megfigyelése és értelmezése alapot ad e kompetenciák fejlesztésére. A közösségi nevelés során alkalmazott munkaformák – a kötetlen beszélgetésen, a különféle technikákkal vezetett csoportos megbeszéléseken, a páros munkákon, a csoportos feladatokon át a közösségi feladatok teljesítésének és a közösségi élmények megélésének és feldolgozásának mozzanataiig – egyenként is és összességében is hozzájárulnak a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztéséhez.

Az alkotóképesség, a találékony, a saját ötleteket megvalósító alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A közösségi nevelésben a saját csoport hagyományok megteremtése, az iskolai hagyományok megélése, továbbá a kerettantervi tartalmak feldolgozásához választott, tanulóközpontú munkaformák mind segítik e kompetenciaterület fejlesztését.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A közösségi nevelés fontos feladata, hogy foglalkozzon az életpálya-építési, pályaorientációs kérdésekkel, a jövő és jelen munkavállalói kompetenciák előre jelzésével, a fenntartható termelésre és szolgáltatásra való felkészüléssel. A tervező gondolkodás, az életpálya-építés mellett az egyes feladattípusok e terület részkompetenciáit megfelelően fejlesztik.

A közösségi nevelés (osztályfőnöki) kerettantervében az egyes tématerületeket évfolyampáronként kötelezően választható és szabadon választott témák feldolgozásával lehet teljesíteni. Ehhez központilag biztosított tartalmak feldolgozását javasoljuk.

Az intézmények pedagógiai programja és helyi tanterve lehetőséget biztosíthat arra is, hogy egy-egy tématerületet átfogóan, az egyes tantárgyak tartalmaiba építve vagy tanórán kívüli tevékenységek, továbbá témnapok, témahetek, átfogó iskolai projektek vagy epochák segítségével dolgozzanak fel. Ugyanakkor módszertani szempontból – különösen a közlekedés és a biztonság szempontjából, a megfelelő normakövetés és döntéshozatali képességek kialakításához – kiemelkedően fontos, hogy ezekkel a témakörökkel a tanulók a tanév során többször is találkozzanak.

5–6. évfolyam

Az 5–6. évfolyamon a közösségi nevelés (osztályfőnöki) alapvető feladata a felső tagozatra jellemző közösségi normák és működés gyakorlatának segítése, az osztályközösség építése, az egyén és a közösség kapcsolatának mélyítése, az egyéni és csoportos felelősség tudatosítása, és ezek megéléséhez megfelelő helyzetek, minták és eszközök biztosítása a tanulók számára.

Az egyén és közösség témakörben a hagyományos osztályfőnöki munka kap teret. Ennek – a szervezői, adminisztratív és értékelő munkán túl – kiemelt feladata az együttműködés és a kommunikáció kompetenciáinak fejlesztése. Emellett az osztályközösség vagy tanulócsoporthoz által vállalt feladat teljesítésén keresztül a konfliktusos, együttműködési helyzetekre adott minták és reflexiók, továbbá a folyamat értékelésének eszközei is érdemi fejlesztési lehetőséget kínálnak.

A tanulás tanulása témakörben a fejlődő szemléletmód megalapozása mellett saját tanulási stílus feltárása és az egyes tanulási stílusokhoz igazodó technikák gyakorlása áll középpontban.

Az egészségfejlesztés témakörben a táplálkozás, valamint a mozgás és a gerincvédelem témái segítik a tanulók tájékozódását, a helyes egészségmagatartás megalapozását.

A közlekedésbiztonság témakörében kiemelt hangsúllyal kell átadni a gyalogos közlekedéssel, illetve a közlekedési jelzések hierarchiájával, valamint a jelzőtáblák és az útburkolati jelek szerepével kapcsolatos ismereteket.

Az alkalmazkodás és biztonság témakörben a tanulók érzelmi intelligenciájának fejlesztése a cél. A tanulók megismerik a bántalmazás, a konfliktus és az agresszió fogalmait; megismernek és elsajátítanak az életkoruknak megfelelő konfliktuskezelési módszereket.

Az 5-6. évfolyamon kötelező tantárgy alapóraszámja összesen: 68 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Egyén és közösség	38
A tanulás tanulása	5
Egészségfejlesztés	10
Közlekedésbiztonság	10
Alkalmazkodás és biztonság	5
Összes óraszám:	68

TÉMAKÖR: Egyén és közösség

Javasolt óraszám: 38 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- ismerkedés egymással és az osztály előtt álló feladatokkal,
- adminisztratív és szervezési feladatok,
- az elfogadott közösségi normák kialakítása,
- a befogadó közösség kialakítása,
- a közös ünnepek, hagyományok megismerése és részvétel azok ápolásában,
- az együttműködés szabályai és módjai az osztályközösségen vagy tanuló-csoporton belül,
- a kommunikáció fejlesztése problémahelyzetben és az együttműködés során,
- az egyéni felelősség gyakorlása,
- kommunikáció a csoportban, együttműködési és konfliktushelyzetekben,
- a helyi közösséggel kapcsolatos saját téma feldolgozása,
- a saját és egymás munkájának értékelése, a közösség fejlődésének értékelése.

Javasolt tevékenységek

- ismerkedő, bizalom- és csoportépítő játékok,
- közös társasjáték készítése vagy társasjátékozás,
- kreatív tabló vagy osztályfal készítése az osztály tagjainak jellemzőivel (például névnap, hobbi),
- a normák rögzítése szerződéskötés vagy közös szabályrendszer megfogalmazásával,
- beszélgetőkör alkalmazása,
- szociometria felvétele és közös megbeszélése,
- kalendárium, osztályblog, napló készítése,
- ünnepségre műsor készítése,
- karácsonyi előadás készítése (szülők, más tanulócsoporthoz, párhuzamos osztály számára),
- feladattal készítése,
- helyi témához kapcsolódó tevékenységek megvalósítása (például: iskola-történet feldolgozása, a nemzeti identitást erősítő programok szervezése, a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékkal élő embertársaink elfogadása és segítése),
- az egyes helyzetekben hasznos visszajelző kifejezések gyűjtése,
- helyzetgyakorlatok és csoportos megbeszélések az együttműködéssel, a konfliktusokkal kapcsolatban,
- drámapedagógiai gyakorlatok a vitáról (például: tavi módszer, érzelemszabályozás kártyák),
- játékos keretrendszer alkotása és alkalmazása egy-egy jelentősebb közös feladat kapcsán,
- osztálynap, -kirándulás szervezése,
- egyéni és társas reflektív gyakorlatok és játékok,
- az értékeléshez kapcsolódó feladatok és játékok,
- egyéni visszajelzések nyújtása,
- páros visszajelző gyakorlatok,
- csoportos beszélgetés,
- adminisztratív és szervezési feladatok ellátása.

TÉMAKÖR: A tanulás tanulása

Javasolt óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- a rögzült és a fejlődésfókuszú szemléletmód közötti különbségek felismerése,
- a fejlődésfókuszú szemléletmód jellemzői,
- a hibák és a kudarc szerepe a tanulásban.

Javasolt tevékenységek:

- önismereti gyakorlatok és feladatok,
- életutak és vallomások feldolgozása (tudósok, sportolók, színészek) – a munkába és fejlődésbe vetett hit megnyilvánulásai és eredményei,
- tanulói gyűjtőmunka kiemelkedően eredményes személyektől elhangzott, fejlődésfókuszú szemléletmód megnyilvánulásairól,
- szemléletmód gyakorlatok: már/még kifejezések gyűjtése, értelmezése, alkalmazása,

- csoportos gyűjtőmunka a közösségben alkalmazandó, a fejlődésfókuszú szemléletmódot megerősítő, bátorító kifejezésekről, megnyilvánulásokról, majd ezek gyakorlása,
- kudarc-megküzdés gyakorlatok, szituációs játékok.

TÉMAKÖR: Egészségfejlesztés

Javasolt óraszám: 10 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek

kiemelt téma 1: a mozgás és a gerincvédelem:

- osztálytermi tartáskorrekció, a lábizom-erősítés, a térdizom-egyensúly gyakorlatok, valamint a frissítő torna gyakorlása,
- a gerincfájdalom lényegének és a mozgás gerincvédő szerepének megértése,
- a relaxáció,
- a specifikus mozgások stresszoldó és agyfélteke trenírozó hatásai,
- a figyelem és a testtudat továbbfejlesztése,
- a digitális eszközök (pl. okostelefon, tablet) használatának gerincire gyakorolt hatása,
- a mozgás hatása a szív, az erek és a tüdő működésére, a hangulatra, valamint szerepe az ideális testsúly megőrzésében,
- az egészséges pihenés és alvás (mennyiség, minőség).

kiemelt téma 2: a táplálkozás:

- az étrend minőségének hozzájárulása az aktuális egészségi állapothoz (pl. vashiány, fogszuvasodás, túlsúly), hatásai az idegrendszerre (a tanulás eredményessége, a koncentráció, az iskolai teljesítmény),
- minőségi és mennyiségi szempontok a táplálkozásban,
- az ajánlások ismerete és étlaptervezés, a táplálkozási piramis ismerete,
- a reggeli étkezésnek szerepe van az egészséges táplálkozásban és a helyes életvitelben, az ideális reggeli,
- a tej, tejkészítmények és tejtermékek fontossága, a gyermeki szervezetben betöltött szerepe,
- az élelmiszerpazarlásnak a környezetre és a gazdaságra gyakorolt hatásai, az élelmiszerhulladék csökkentése, a maradékok biztonságos felhasználása, szolidaritás azokkal, akiknek nem biztosított a mindennapi, elegendő élelem,
- ismeretek az alapvető ételkészítési eljárásokról, elkészítési módokról (ezek egészségi, környezetvédelmi és balesetvédelmi vonatkozásairól), a konyhai higiénéről, továbbá a konyhai eszközök rendeltetésszerű és balesetmentes használatáról,
- az étellel és italokkal terjedő fertőző betegségek említése és megelőzési lehetőségeik fontossága.

kiemelt téma 3: a függőségek:

- a dohányzás, a digitális függőség és a játékszenvedély kialakulásának megelőzésével kapcsolatos ismeretek.

Javasolt tevékenységek:

- tanulói prezentációk készítése és megbeszélése,
- páros munka,
- beszélgetés meghívott szakemberrel (akár online interjú formájában is),
- mozgásos gyakorlatok és feladatok (testtartást és gerinctudatosságot fejlesztő torna, tartáskorrekciós gyakorlatok),
- a helyes állás és ülés gyakorlása, osztálytermi tartásjavító vagy lábizom-erősítő gyakorlatok végzése,
- relaxációs gyakorlatok és feladatok (villámrelaxáció, csoportos relaxáció),
- a koncentrációt és ügyességet fejlesztő osztálytermi mozgásos gyakorlatok végzése,
- közösségépítő és mozgásos játékok,
- az étlap elemzése és étlap összeállítása,
- egyéni és csoportos reflexió a saját étkezési szokásokra,
- poszter (reklám) készítése a tejtermékekről, illetve a főétkezések tápanyag- és nyersanyag arányairól, vagy különböző ételkészítési eljárásokról csoportmunkában, majd csoportos reflexiók,
- az élelmiszerhulladékokkal kapcsolatos feladatok megoldása,
- közös ötletelés és cselekvés az élelmiszerpazarlás megszüntetésének érdekében,
- reflektív feladatok a testkép és önértékelés témájában,
- infografika elemzése irányító kérdések segítségével,
- ismerkedés az alapvető ételkészítési eljárásokkal és elkészítési módokkal, a konyhai higiéniai előírásokkal, a konyhai eszközök, felszerelések rendeltetés-szerű használatával és az alapvető balesetvédelmi szabályokkal.

TÉMAKÖR: Közlekedésbiztonság

Javasolt óraszám: 10 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

kiemelt téma 1: a gyalogos közlekedés, közösségi közlekedés,

- a gyalogos közlekedés alapvető szabályai,
- közlekedés rollerrel, illetve e-rollerrel,
- a közösségi közlekedés alapvető szabályai.
- kiemelt téma 2: a kerékpáros közlekedés alapvető szabályai (jelzőtáblák, útburkolati jelek, jelzőlámpák stb. – a Közlekedő kisokos alapján),
- a közlekedési szabályok és viselkedési elvárások betartásának elfogadtatása,
- a baleset-megelőzés módjai és eszközei, a segítségnyújtás lehetőségei és korlátai,
- az utasbiztonsági rendszerek megfelelő használata személygépjárműben utazva,
- az érzékelési és útviszonyok forgalombefolyásoló szerepe,
- a mobil eszközök használatának kockázatai a közlekedés során,
- a felelősség kérdése – mit tehetek a magam és mások biztonsága érdekében.

Javasolt tevékenységek:

- ismerkedés a közlekedés különböző módjaival és eszközeivel,
- a közlekedéssel összefüggő jelek és jelzések értelmezése, az általuk közvetített információk feldolgozása páros munkában,
- a baleseti veszélyek és a biztonsági kockázatok felismerése és elhárítása csoportmunkában,
- a 112-es segélyhívó megismerése, mikor kell/szabad hívni, a hívásakor felmerülő kérdések,
- szituációk elemzése több résztvevő szempontjából,
- interaktív vetélkedők, versenyek kollaboratív felületek felhasználásával, összekötve gyakorlati és szituációs feladatokkal (például a BringaSuli alapján),
- a közlekedés és az egészségmegőrzés kapcsolatának felismertetése eset-elemzéssel,
- a kész közös anyagok feldolgozása.

TÉMAKÖR: Alkalmazkodás és biztonság

Javasolt óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- a közösségi normák kialakítása,
- az érzelmi intelligencia fogalmának megismerése, az érzelem-felismerés és -kifejezés gyakorlása,
- a bántalmazás, a konfliktus és az agresszió fogalma,
- a konfliktuskezelési módszerek megismerése és elsajátítása,
- javaslat: a külső és belső különbözőségek elfogadása, a sztereotípiák, a ki-rekesztés jellemzői
- az asszertív kommunikáció megismerése,
- a stresszkezelési stratégiák megismerése.

Javasolt tevékenységek

- páros munka,
- csoportmunka,
- szerepjáték, drámajáték,
- kérdőívek, tesztek kitöltése,
- szituációs gyakorlatok,
- naplórás, egyéni reflektív feladat,
- filmek (kisfilmek, filmrészletek) megtekintése és feldolgozása,
- osztályszabályzat készítése,
- vendégelőadók meghívása.

7–8. évfolyam

A 7–8. évfolyamon a közösségi nevelés (osztályfőnöki) célja a korábbiakban megkezdett közösségépítő és egyéni fejlesztő munka folytatása és bővítése, továbbá a felkészítés a továbbtanulásra.

Az egyén és közösség témakörben a hagyományos osztályfőnöki munka kap teret. Ennek – a szervezői, adminisztratív és értékelő munkán túl – kiemelt feladata az életpálya-tervezés és az azt megalapozó önismereti és pályaaorientációs munka.

Emellett a befogadó közösség gazdagítása, a helyi és a nemzeti hagyományok ápolása, az együttműködéshez szükséges személyes és személyközi készségek fejlesztése kerül előtérbe.

A tanulás tanulása témakörben a kudarcélmény feldolgozási módjai, a megküzdési stratégiák és a fejlődő szemléletmód továbbépítése mellett a saját tanulási stratégiák megalapozására is sor kerül, amelyek a későbbi sikeres továbbtanulást és vizsgázást is segítik.

Az egészségfejlesztés témakörben a káros szenvedélyek és az egészségügyi szolgáltatások témái segítik a tanulók tájékozódását és a helyes egészségmagatartás megalapozását.

A közlekedésbiztonság témakörében a kerékpáros közlekedésre és a közlekedés komplex rendszerként való értelmezésére szükséges helyezni a hangsúlyt. Az alkalmazkodás és biztonság témakörben a tanulók megismerik a bántalmazás offline és online típusait és szerepeit. A tanulók megismerik a segítő szakemberek munkáját.

A 7-8. évfolyamon kötelező tantárgy alapóraszámja összesen: 68 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Egyén és közösség	38
A tanulás tanulása	5
Egészségfejlesztés	10
Közlekedésbiztonság	10
Alkalmazkodás és biztonság	5
Összes óraszám:	68

TÉMAKÖR: Egyén és közösség

Javasolt óraszám: 38 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- életpálya-tervezés és tanácsadás,
- továbbtanulási tájékoztató és tanácsadás,
- adminisztratív és szervezési feladatok,
- az elfogadott közösségi normák következetes gyakorlása,
- befogadó közösség építése,
- a közös ünnepek, hagyományok megismerése és részvétel azok ápolásában,
- az együttműködés szabályai és módjai az osztályközösségen vagy tanulócsoporton belül,
- az egyéni felelősség gyakorlása,
- kommunikáció a csoportban, együttműködési és konfliktushelyzetekben,
- a helyi közösséggel kapcsolatos saját téma feldolgozása,
- saját és egymás munkájának értékelése, a közösség fejlődésének értékelése.

Javasolt tevékenységek:

- az életpálya-tervező oldalak alkalmazása,

- az Oktatási Hivatal Pályaorientációs Mérő- és Támogatóeszköz (POM) használata,
- az egyéni készség- és képességmérő tesztek alkalmazása és megbeszélése,
- önismereti tesztek kitöltése és értékelése,
- „élő könyvtár” szervezése különféle szakmacsoportok képviselőivel vagy életpálya-tanácsadó szakemberekkel,
- tanulói kiselőadások az egyes szakmacsoportokról,
- a továbbtanulási lehetőségek és tanulási utak közös feltérképezése,
- egyéni és csoportos tanácsadás a továbbtanulásról,
- részvétel pályaorientációs programokon (például: Lányok Napja, Együtt a Jövő)

Mérnökeiért Szövetség interaktív gyárlátogatás, helyi vállalatok és középiskolák meglátogatása),

- a jövőbeli távlatos gondolkodást fejlesztő játékok alkalmazása,
- a jövőképről tanulói (vezetett vagy szabad) alkotó egyéni vagy csoportos munka,
- bizalom- és csoportépítő játékok,
- közös társasjáték készítése vagy társasjátékozás,
- kreatív tabló vagy az osztályfal bővítése,
- szociometria felvétele és közös megbeszélése,
- kalendárium, osztályblog, napló készítése,
- normaszegés esetén tanulói mediáció alkalmazása,
- a csoportnormákra reflexió nyújtása, a normák esetleges közös felülvizsgálata,
- a normák rögzítése szerződéskötés vagy a közös szabályrendszer megfogalmazásával,
- beszélgetőkör alkalmazása,
- ünnepségre műsor készítése,
- karácsonyi előadás készítése (szülők, más tanulócsoportok, a párhuzamos osztály számára),
- feladattal készítése,
- helyi témához kapcsolódó tevékenységek megvalósítása (például: iskola-történet feldolgozása, nemzeti identitást erősítő programok szervezése, a sajtós nevelési igényű vagy fogyatékkal élő embertársaink elfogadása és segítése),
- az egyes helyzetekben hasznos visszajelző kifejezések gyűjtése,
- helyzetgyakorlatok és csoportos megbeszélések együttműködéssel, a konfliktusokkal kapcsolatban,
- drámapedagógiai gyakorlatok a vitáról (például: tavi módszer, érzelemszabályozás kártyák),
- játékos keretrendszer alkotása és alkalmazása egy-egy jelentősebb közös feladat kapcsán,
- osztálynap, -kirándulás szervezése,
- az értékeléshez kapcsolódó tevékenységek,
- egyéni visszajelzések nyújtása,
- páros visszajelző gyakorlatok,
- csoportos beszélgetés,

- az adminisztratív és szervezési feladatok ellátása.

TÉMAKÖR: A tanulás tanulása

Javasolt óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- a rögzült és fejlődésfókuszú szemléletmód megjelenési formáinak felismerése mások megnyilvánulásaiban és a saját életben,
- a fejlődésfókuszú szemléletmód gyakorlásának módjai,
- a kudarckerülés veszélyei és a kudarccal kapcsolatos megküzdés módjai,
- tanulási stratégiák és szerepük a folyamatos tanulásban és a vizsgára készülésben,
- a vizsgára vagy versenyre készülés legfontosabb feladatai,
- tervezési módszerek (például SMART célok kitűzése).

Javasolt tevékenységek:

- a kitartó munka szerepe a tudományos vagy technikai felfedezésekben – esettanulmányok feldolgozása,
- a tudomány, a művészetek vagy az ipar területéről ismert kudarctörténetek feldolgozása,
- idézetek gyűjtése a kudarcról és a sikerről,
- a kudarcűrés-képességet fejlesztő, illetve a kudarc értelmezését és kezelését segítő játékok (például siker vagy kudarc gyakorlat),
- tanulási stratégiák kipróbálása, majd vezetett reflexió ezek egyéni eredményességéről,
- a kipróbált tanulási technikák és stratégiák alapján saját tanulási stratégia készítése egyéni munkában,
- SMART cél kitűzése egyénileg, majd beszámoló a közösség számára.

TÉMAKÖR: Egészségfejlesztés

Javasolt óraszám: 10 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

kiemelt téma 1: az egészségügyi szolgáltatások:

- a betegség az egészség pillanatnyi vagy tartós hiánya,
- a háziorvosi ellátás igénybevételének feltételei, az egyes szakrendelések igénybevételének feltételei,
- a fertőző betegségek hatásai,
- a hepatitisz B és a HPV betegségek jellemzői, terjedési útjai, a megelőzési módjai, az ingyenes HPV elleni védőoltás jelentősége, a fertőzések terjedési útjai,
- az immunrendszer tudatos felkészítése a kórokozók ellen,
- az életveszélyes állapotok felismerése és a laikus ellátás alapjai,
- az olyan súlyos állapotok felismerése, amikor mentő/ügyelet/háziorvosi ellátás szükséges – a kapcsolódó teendők megismerése,
- a leggyakoribb balesetek és a baleset-megelőzés alapjai,
- a laikus elsősegélynyújtás alapjai.

kiemelt téma 2: a káros szenvedélyek:

- az alkohol testre és lélekre gyakorolt hatásai, a kulturált alkoholfogyasztás fogalma és jellemzői, a nagyívás és rohamívás fogalma, az ittasság/részeség/alkoholmérgezés fogalma, valamint az alkohol és energiákkal együttes fogyasztásának hatásai,
- a kábítószerekkel és illegális szerekkel kapcsolatos alap- és jogi ismeretek,
- a drogok testre és lélekre gyakorolt egészségi hatásainak megértése, valamint a szerfogyasztással kapcsolatos „tolerancia” fogalma,
- a digitális függőség és a játékszenvedély káros hatásainak megvitatása,
- az egészségkockázat és a személyes felelősség a drogfogyasztás tükrében, majd ennek tudatában a megfelelő döntések megalapozása,
- a tanulók megküzdési és elutasítási stratégiájának fejlesztése, a „nem fogyasztás” mint követendő minta kialakítása,
- a droghasználat miatt kialakult egészségi (lelki, testi) következmények,
- a káros szenvedélyek témájában tanult szakkifejezések alkalmazása, a témával kapcsolatos fogalmakhoz példák társítása, a káros szenvedélyek kapcsán holisztikus szemlélet elsajátítása,
- a dohányzás, a dohánytermékek, az új típusú elektronikus cigaretták fogyasztásának egészségi hatásai.

Javasolt tevékenységek:

- kooperatív csoportmunkában információk gyűjtése és rendszerezése,
- szituációs játékok, helyzetgyakorlatok és szerepjátékok,
- önismereti és kooperációs gyakorlatok,
- beszélgetés meghívott szakemberrel (akár online interjú formájában is),
- páros gyakorlatok elsősegélynyújtás témakörben,
- rendhagyó óra szervezése az elsősegélynyújtás oktatására,
- az alkoholbevitellel kapcsolatos adatok értelmezése online alkalmazások segítségével,
- reflektív gyakorlatok,
- kisfilm megtekintése és csoportos beszélgetés,
- beszélgetés a védőoltásokról egészségügyi szakember bevonásával,
- dokumentumfilm megtekintése a védőoltásokról,
- az alkoholfogyasztás mintáinak közös megbeszélése,
- a segélykérés módjainak megbeszélése, a segélyhívás gyakorlása helyzetgyakorlatokon keresztül,
- teendőlista készítése allergiás reakció, allergiás roham, alkoholmérgezés eseteiben,
- a szerhasználattal kapcsolatos visszautasítási stratégiák megbeszélése és gyakorlása helyzetgyakorlatokban vagy akváriumgyakorlatokban,
- a káros szenvedélyek témakörben szókincsbővítés, a szerhasználattal kapcsolatos legfontosabb szakkifejezések és fogalmak megismerése,
- a rendőrségi program (Telefontanú) és a segélyhívó telefonszámok megismerése, a használat gyakorlása helyzetgyakorlatokon keresztül.

TÉMAKÖR: Közlekedésbiztonság

Javasolt óraszám: 10 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- kiemelt téma 1: közlekedés kerékpárral és rollerrel,
- kiemelt téma 2: a közlekedés mint komplex rendszer,
- a láthatóság fontossága a közlekedésben (gyalogosként, kerékpárosként, rolleren),
- a városi, közúti, vízi és légi közlekedés hasonló és különböző vonásainak megismerése,
- útvonaltervezés kerékpárral és közösségi közlekedési eszközökkel: különböző térképek, alkalmazások bemutatása, megismerése,
- az útviszonyokból és a látási viszonyokból eredő problémahelyzetek és megoldásuk (pl. jég),
- a közlekedés során felmerülő etikai dilemmák, konfliktushelyzetek.

Javasolt tevékenységek:

- a kerékpár karbantartási feladatainak összegyűjtése önálló információszerzéssel,
- a biztonságos kerékpáros közlekedéshez szükséges gyakorlati készségek fejlesztése szituációs gyakorlatok során (tantermen kívüli foglalkozás keretében),
- útvonalterv készítése kerékpártúrához digitális eszközök használatával,
- kockázatvállalás a közlekedésben – vagányság, kihívás, nemet mondás – esetfeldolgozás, csoportmunka,
- döntések és lélekjelenlét – szituációs gyakorlatok, játékos feladatok,
- cselekvőképes tudás, magabiztos közlekedési tudás és helyes morál kialakítása,
- a közlekedés során kialakuló konfliktusok megoldása, kommunikációs és szituációs gyakorlatok.

TÉMAKÖR: Alkalmazkodás és biztonság

Javasolt óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- a közösségi normák kialakítása,
- közösségfejlesztés, az önértékelés fejlesztése, normatívák kidolgozása, a közösségi értékrend elfogadása (a másik nézőpontja), a közösségromboló és – építő magatartások felismerése,
- az agresszió megnyilvánulási formáinak megismerése,
- a bántalmazás típusainak, tereinek, szerepeinek felismerése,
- a cyberbullying típusainak megismerése, a netikett elsajátítása,
- a resztoratív sérelemkezelő módszerek alkalmazása,
- a vitakészség fejlesztése,
- az iskolapszichológus tevékenységének és más segítő szolgáltatásoknak a megismerése (pl. Kék Vonal),
- a bizalmi személy szerepe,
- a bullying szereplőinek (elkövető, áldozat, környezet) motivációja, felelőssége,

- jelzés vagy árulkodás,
- érzékenyítés – az egyéni és közös felelősség, a környezet szerepe,
- megoldási lehetőségek offline és online bullying esetén, a segítség lehetséges módjai, forrásai.

Javasolt tevékenységek:

- páros munka,
- prezentáció készítése digitális és kollaboratív felületen,
- digitális történetmesélés,
- digitális bemutatók, látványos elemek, kisfilmek készítése és feltöltése,
- szakember meghívása a tapasztalati tanulás támogatásához,
- csoportmunka,
- szerepjáték, drámajáték,
- kérdőívek, tesztek kitöltése,
- szituációs gyakorlatok,
- prevenciós médiatár kisfilmjeihez tartozó tanóra megtartása,
- esetfeldolgozás – csoportmunka.

1.15 AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA - ISKOLAI TERV

- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

1.15.1 Az elsősegélynyújtással kapcsolatos kiemelt feladatok

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén.
- A tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegélynyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

Biológia:

Rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.

Fizika: égési sérülések, forrázás.

Testnevelés: magasból esés

Környezetismeret 3-4. osztály: égési sérülés; horzsolás; rovarcsípések; orrvérzés; félrenyelés.

Az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

Évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó egészségnap szervezése a tanulók számára.

2 HELYI TANTERV

2.1 A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE, JELLEMZŐI

5/2020. (I. 31.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptantervről

Kormány rendelete a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Idegen nyelvként az angol nyelvet tanítjuk, a 4. évfolyammal kezdődően.

Az iskola a mindennapos testnevelést minden osztályban heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg

A kerettanterv által meghatározott kötelező órakeret és a tanulók számára előírt kötelező órakeret közötti, szabadon tervezhető órakeretet a táblázatban piros színnel jelöltük.

2.2 ÓRATERVEK A KERETTANTERVEKHEZ

2.2.1 Az iskola helyi óraterve 2024.09.02. napján

Óraterv a kerettantervekhez 1-4. évfolyam												
NAT 2020.	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
Tantárgyak	K	Szt.	Ö	K	Szt.	Ö	K	Szt.	Ö	K	Szt.	Ö
Magyar nyelv és irodalom	7	1	8	7	1	8	5	1	6	5	1	6
Idegen nyelv										2		2
Matematika	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	5
Etika /hit-és erkölcsstan	1		1	1		1	1		1	1		1
Környezetismeret							1		1	1		1
Ének-zene	2		2	2		2	2		2	2		2
Vizuális kultúra	2		2	2		2	2		2	1		1
Technika és tervezé	1		1	1		1	1		1	1		1
Digitális kultúra							1		1	1		1
Testnevelés	5		5	5		5	5		5	5		5
Össz. óraszám	22	2	24	22	2	24	22	2	24	23	2	25
Bevezetés	2020.09.01.			2021.09.01.			2022.09.01.			2023.09.01.		

Helyi tantervünkben 1-8. évfolyamon a szabadon tervezhető órákat a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgy óraszámának növelésére fordítottuk, a tananyag elmélyítésére, gyakorlására használjuk fel.

A matematika és magyar nyelv és irodalom tantárgyak kerettantervben meghatározottakon felüli kötelező tanórai foglalkozásainak tananyagát és követelményeit a tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.

Óraterv a kerettantervekhez 5-8. évfolyam												
NAT 2020.	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	K	Szt.	Ö	K	Szt.	Ö	K	Szt.	Ö	K	Szt.	Ö
Tantárgyak												
Magyar nyelv és irodalom	4		4	4	1	5	3		3	3	1	4
Idegen nyelv	3		3	3		3	3		3	3		3
Matematika	4	1	5	4		4	3	1	4	3	1	4
Gazdasági és pénzügyi kultúra												
Vállalkozzunk 1.												
Történelem	2		2	2		2	2		2	2		2
Állampolgári ismeretek										1		1
Etika /hit-és erkölcsstan	1		1	1		1	1		1	1		1
Természettudomány	2		2	2		2						
Biológia, Egészségtan							1,5		1,5	1,5		1,5
Fizika							1,5		1,5	1,5		1,5
Kémia							1,5		1,5	1,5		1,5
Földrajz							1,5		1,5	1,5		1,5
Ének-zene	2		2	1		1	1		1	1		1
Vizuális kultúra	1		1	1		1	1		1	1		1
Dráma és színház							1		1			
Hon és népismeret				1		1						
Digitális kultúra	1		1	1		1	1		1	1		1
Technika és tervezés	1		1	1		1	1		1			
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1		1	1		1	1		1	1		1
Testnevelés	5		5	5		5	5		5	5		5
Össz. óraszám	27	1	28	27	1	28	29	1	30	28	2	30
Bevezetés	2020.09.01.			2021.09.01.			2022.09.01.			2023.09.01.		

2.3 KOMPLEX ALAPPROGRAM (KAP) ISKOLAI MŰKÖDÉSE

KAP beépítésével (tanmeneteinkben is) kiegészítjük a tantárgyi rendszert. DFHT módszer alkalmazása rugalmasan, az éves rendelkezésre álló óraszám minimum 30%-ában történik az alábbiak szerint:

Komplex óra éves óraszám	10%-a
DFHT-KIP óra éves óraszám	10%-a
DFHT óra az éves óraszám	10%-a

A maradék 70%-nyi tanóra a pedagógus belátása szerint szerveződik, tetszőleges technikával, módszerekkel.

A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a kereszt-tantervi tartalmak kb. 30%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

A foglalkozások 16⁰⁰ óráig tartanak.

Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább heti egy-egy óra biztosított. Ezek a foglalkozások javasolt formában a szabadidő, ill. a Te órád sávjában szerveződhetnek.

A fejlesztő tevékenységek délelőtt és délután is zajlanak.

2.3.1 A tanulástámogató iskolafejlesztő módszerek 3 szinten

KAP foglalkozások keretében délután,

A tantárgyak keretén belül: mozgás –testnevelés, digitális –informatika, művészet – rajz, ének-zene, irodalom, logika –matematika, életgyakorlat/életmódgyakorlat – technika, erkölcsstan, hittan

Kereszt-tantervi szinten (hogyan segítik a közismereti tantárgyak működését (pl. művészet a matematikát, testmozgás az éneket stb.) A diákokat az osztályban osztályfelelős segíti.

A hátrányos helyzetű diákokat kompenzáljuk, a tehetségeseket fejlesztjük.

Az iskola erre a tevékenységre kiképzett pedagógusai szükség szerint egyéni viselkedéskorrekciót végeznek.

KAP Iskolák működését pszichológus, gyógypedagógus, szociálpedagógus, fejlesztőpedagógus segíti.

2 párhuzamos tanulócsoporttal működő alsó tagozat pedagógusszükségletének kiszámítása az Élménysuliban.

- 1–3. évfolyam 52 óra; $6 \times 52 = 312$
- 4. évfolyam 55 óra; $2 \times 55 = 110$
- $312 + 110 = 422 / 22 = 19,18$ pedagógusszükséglet
- $422 / 26 = 16,23$ tényleges szükséglet 16 fő, tehát minden csoportban 2 pedagógus szükséges.

2.4 DIFFERENCIÁLT FEJLESZTÉS HETEROGÉN TANULÓCSOPORTOKBAN

A DFHT egyaránt fontosnak tartja a tudományos-intellektuális, társadalmi-állampolgári és a személyiségfejlesztésre irányuló célokat.

Gardneri intelligenciák, Bloom-féle taxonómia, integrációs mátrix bevonása a személyre szabott differenciálásba; KIP.

2.5 A KOMPLEX ALAPPROGRAM ISKOLAFEJLESZTŐ MÓDSZEREI

2.5.1 Digitális-alapú iskolafejlesztő módszer

A digitális-alapú iskolafejlesztő módszer célja, hogy a tanulók a társadalom digitális állampolgáraivá válhassanak.

A digitális állampolgárság fogalma összetett kompetenciarendszert fed le:

- technológiai műveltség,
- felelősségteljes IKT használat,
- hálózati részvétel és együttműködés,
- információs műveltség.

2.5.2 Logikai alapú iskolafejlesztő módszer

A módszer célja, hogy olyan játékos módszereket integráljon az iskolai oktatásba, melyek segítségével fejlődhet a tanulók gondolkodása és tanulási stratégiái.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való beillesztéssel szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz.

A módszer lényege, hogy logikai, stratégiai, szituációs, algoritmikus, táblás, kártyás és egyéb játékok alkalmazásával elérjük, hogy a tanulás ne csak kötelező tevékenység, hanem örömforrás is legyen.

Mindeközben a tanulók gondolkodási és problémamegoldó képessége fejlődjön oly módon, hogy az az élethosszig tartó tanulást megalapozza.

A játékos tevékenység lehetőséget nyújt a differenciálásra, mert a különböző fejlettségi szinten lévő tanulók számára a fejlesztő játékok megfelelő szintjét adaptívan hozzárendelhetjük.

A játék egyben a természetes tanulási folyamat egyik fontos lépcsője is, általa sok olyan képesség, készség fejleszthető, mely elengedhetetlen a tanulási folyamatban.

Az alkalmazandó logikai játékok középpontjában általában valamely gondolkodási művelet fejlesztése áll.

A legtöbb játék csoportos tevékenység, mely által a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek is fejlődnek.

2.5.3 Művészet alapú iskolafejlesztő módszer

A módszer célja, hogy a tanulók úgy ismerkedjenek meg korunk és társadalmunk kulturális örökségével, kortárs művészetével, hogy közben az örömmel végzett művészeti befogadó és alkotó tevékenység az iskolai motivációt, a tanulási folyamatba való bevonódást erősítse.

Olyan tevékenységalapú, élményszerű, gyakorlati módszer, amely az egyéni élményen, személyes megtapasztaláson alapul.

A MIM a művészeti nevelés speciális lehetőségeit aknázza ki az oktatás-nevelés folyamatában:

a módszer által célzott személyiségfejlesztés alapja az ismeretszerzés élményszerű megközelítése,

a művészeti befogadás és alkotás érzelmekre való hatása, az identitás fejlesztése, és szociális kompetenciákra gyakorolt fejlesztő hatása.

A művészeti nevelés területei:

ének-zene, vizuáliskultúra, irodalom, tánc, dráma, népművészet.

2.5.4 Testmozgás alapú iskolafejlesztő módszer

A testmozgás-alapú iskolafejlesztő módszer célja, hogy élményszerű, a testmozgáson és a mozgásos tanuláson alapuló módszereket és tevékenységeket integráljon a tanítási-nevelési folyamatba.

Felöleli az iskolai testmozgáson alapuló tevékenységeket, komplexen kezeli azokat (Iskolai testnevelés, Tanórai mozgásos tevékenységek, Testmozgásprogramok, Iskolai „szabadidő”)

Komplex képességfejlesztő programok kidolgozása (A széleskörű mozgásműveltség kialakítása) Az egészségtudatos jövőorientált életvezetés koncepciójának iskolai területi megvalósítása

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók (SNI, BTMN, HH, HHH, LH, tehetséges)

2.5.5 Életgyakorlat alapú iskolafejlesztő módszer

A szociálisan értékes és egyénileg eredményes életvezetés megalapozása: közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás-és tevékenységformák kialakításával; direkt és indirekt nevelési módszerek és eljárások adekvát alkalmazásával, specifikus, a gyakorlati életvezetés kultúrájának kialakítása.

Növeli a hátrányos helyzetű tanulók iskolai tovább haladási esélyeit és a produktív életvezetés kialakulásának esélyét.

A gyakorlati tevékenységeket az alábbi területek igényei határozzák meg:

o család, háztartás, életvitel, környezetkultúra; o gazdasági, pénzügyi ismeretek alkalmazása; o közlekedés; o munkatevékenységek, produktivitás; o pályaorientáció, önfejlesztés, közösségi szerepek.

2.6 A HELYI TANTERV TANTÁRGYAI, TARTALMAI

Terjedelme miatt, külön mappa tartalmazza a helyi normál és SNI tanterveket.

2.7 A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK

Iskolánk harmadik évfolyamon digitális kultúra, hatodik évfolyamon Hon- és népismeret tantárgyat tanítja a 2022/ 2023-as tanévtől. Lásd : 2.2.1 táblázat.

2.8 AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ KAP-OS FOGLALKOZÁSOK BEMUTATÁSA

Reggeli ráhangoló foglalkozások:

időtartama 5 x 10 perc, (heti 1 óra) témája: közös tevékenység, játék, beszélgetés, stb.

2.8.1 Közismereti tárgyak tanítása délelőtti foglalkozásokon

A tanulás szervezés során a kötelező és szabadon tervezhető tanórákban az öndifferenciálás és a személyre szabott, egyéni képességekhez mért, differenciált fejlesztés dominál.

A DFHT tanítási-tanulási stratégiában megjelennek az adaptivitáson alapuló ismert tanulás-szervezési technikák, a csoportmunka és benne a tanulói státuszkezelő adaptív oktatási programok.

2.8.2 Komplex órák bemutatása és szervezése

A stratégia újszerűségét adja, hogy kötelező és szabadon tervezhető tanórákban a tanítástanulás folyamata a tananyagtartalom körülbelül 30%-ának a tekintetében, az összes közismereti tárgy tanítása során, a keresztantervi tartalmakra alapozva, az alprogramokkal összekötve, interdiszciplináris keretek között valósul meg. A Komplex órák részletes kifejtése a tanítói és tanári kézikönyvekhez kapcsolódó szatellit anyagokban kerül bemutatásra.

Délutáni, az alprogramok koncepciója szerint szervezett foglalkozások bemutatása, szervezése; a „Te órád”: a délutáni, komplex, képesség- és készségfejlesztő tartalommal megtöltött foglalkozásaikat döntően nem egy adott tantárgy köré szervezik.

Az adott alprogram, specialitásának figyelembevételével támaszkodik, épít a DFHT stratégiára, annak elemeire, technikáira, módszereire, előtérbe helyezve a tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoport fejlesztését, különös tekintettel a kooperatív és a kollaboratív technikák, módszerek alkalmazására.

Minden tanórán kívül szervezett alprogram hetente legalább egyszer 45 percen minden évfolyamon megjelenik.

A „Te órád” és a szakkörök a tanulók szabad választása alapján történik, a programokra való jelentkezés egy tanítási évre szól.

2.9 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSE

A tanórai foglalkozások esetén a foglalkozás jellegének és pedagógiai tartalmának megfelelő képességalapú differenciált csoportbontást alkalmazunk, a szubjektív és objektív lehetőségekhez mérten.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

Iskolánkban a személyi feltételek megléte és az elfogadott tantárgyfelosztás alapján, lehetőség szerint csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, technika és tervezés tantárgyakat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására, valamint a megfelelő eszközök biztosítása.

A kötelezően választható tantárgyak esetében (etika/ hit-és erkölcstan) választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

A választás módosítására csak a következő tanévben van lehetőség.

A kötelezően választhatók a fejlesztő, rehabilitációs-rehabilitációs órák, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (kiscsoportos foglalkozások heti 2 óra csoportonként), valamint a sajátos nevelési igényű tanulók részére

kiscsoportos foglalkozások heti 3 óra csoportonként). A szülők a szakértői vélemény átvételekor tudomásul veszik, hogy a fent nevezett foglalkozásokon való részvétel gyermekeik számára kötelező.

Nem kötelező tanórai foglalkozások megnevezése

Az iskola az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat biztosítja a tanulók részére:

- Tantárgyi szakkörök
- Versenyekre felkészítő foglalkozások
- Felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások
- Sport szakkörök
- Felvételi előkészítő

Nem kötelező tanórai foglalkozások	óraszám/ hét
Felvételi előkészítő irodalom, magyar nyelv 8. évf. I. félévben	1 óra
Felvételi előkészítő matematika 8. évf. I. félévben	1 óra
Tehetséggondozó Robotika szakkör 7. évf.	1 óra
Sport szakkör szivacskezilabda 2-4. évf.	1 óra
Sport szakkör Foci 5-8. évf.	1 óra
Természetismereti versenyre felkészítő szakkör 4. évf.	1 óra
Énekkar 1-4 évf.	1 óra
Felzárkóztató foglalkozások matematika 5-7. évf. osztályonként	1 óra
Felzárkóztató foglalkozások 1-4. évf. osztályonként	1 óra

Szabadon választott tanórán kívüli foglalkozások szervezése, a részvétel feltételei:

- A tanórán kívüli foglalkozásokra való tanulói jelentkezés határideje az adott tanévben szeptember vége.
- A jelentkezés az adott tanévre szól.
- A tanórán kívüli foglalkozásokra való tanulói jelentkezés – a felzárkóztató foglalkozások kivételével - önkéntes.
- A felzárkóztató foglalkozásokon résztvevő tanulókat képességeik, tanulmányi eredményeik alapján a szaktanárok jelölik ki.
- A foglalkozásokat a rendelkezésre álló órakereten belül úgy kell szervezni, hogy azok ne akadályozzák a tanítási órák megtartását.
- A tanórán kívüli foglalkozások megszervezését (a foglalkozások megnevezését, heti óraszámát, a vezető nevét, működésének időtartamát) minden tanév elején az iskola tantárgyfelosztásában rögzíteni kell.
- A tanórán kívüli foglalkozások megszervezésénél a tanulói, szülői, nevelői igényeket a lehetőségek szerint figyelembe kell venni.
- A tanórán kívüli foglalkozások vezetőit az igazgató bízza meg.

2.10 AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, és a bizonyítvány kiosztásakor írásban tájékoztatjuk a szülőket.

2.11 A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT FELADATOK

2.11.1 Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.

Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

Fokozatosan előtérbe helyezzük a NAT elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.

Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.

Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

2.11.2 A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.

Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.

Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulószervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.

Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.

Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

2.12 A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés.

A program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulóval járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátítani az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.

Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.

A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket.

A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

Az iskolánk a mindennapos testnevelést minden osztályban heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg.

2.12.1 A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A 2024/2025. tanévben az Nkt. 80. § (9) bekezdése és a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 35. § (5) bekezdése alapján, országos mérés, értékelés keretében a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatát az iskolák – az 1-4. évfolyamon, valamint a felnőttoktatásban tanulók kivételével – a nap-pali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulók esetében 2025. január 9. és 2025. május 9. között szervezik meg. A mérés eredményeit az érintett iskolák 2025. június 20-ig töltik fel a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rendszerbe.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

2.13 A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a tanév elején javasoljuk, ajánlott a tanév közben is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása.

A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A tanév végi diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.
- Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.
- Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. A pozitív értékelés előtérbe helyezésével az objektív, rendszeres és motiváló értékelésre törekszünk. Igyekszünk sokoldalú értékelési rendszert és változatos értékelési formákat alkalmazni a tanulók életkori sajátosságainak és a tantárgyak jellegének megfelelően.

Változatos számonkérési formákat alkalmazunk annak érdekében, hogy minél realisabban tudjuk megítélni tanulóink teljesítményét.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik.

A közismereti tantárgyaknál meghatározó az írásbeli beszámoltatás (dolgozatok, házi feladatok, tudáspróbák, témazárók, félévi-, tanév végi felmérések). Ugyanakkor törekszünk a szóbeliség, a kifejezőkészség fejlesztésére is, ezért rendszeresen szóban is feleltetünk. Ezen kívül kiselőadások, kísérletek, gyűjtőmunka formájában is meggyőződünk tanítványaink felkészültségéről. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó ismeretekre is.

Az értékelés célja

Motiváció:

Dicsérattal, szóbeli és írásbeli szöveges értékeléssel, érdemjeggyel, esetleg elmarasztalással a gyermeket készítse továbbhaladásra. Hívja fel figyelmét a hiányosságok pótlására. A helyes önértékelés kialakítását segítse.

Tájékoztató:

A tanuló, a szülő és a pedagógus tudja, hogy az adott időszakban hol tart a gyermek tudása.

Elsősorban az elért eredményt, szintet értékeljük, a tantervi követelményekhez viszonyítjuk, de értékeljük a gyermek önmagához mért fejlődését, kiemelkedő teljesítményét, esetenként a tantárgyhoz való viszonyát. A tantárgy jellegének megfelelően az értékelés irányulhat a tanuló együttműködési képességére, eszközhasználatára, szabálytisztletére, feladatvégző képességére.

A folyamatos értékelés elvei

Nagyobb témakör után legyen minden tantárgyból összegző, minősítő értékelés.

Az osztályzást mindig kísérje értékelés. A fejlődés a tudás előző fokához kapcsolódik, megjelöli a perspektíva következő fokát.

Tudományosan komplex, a pozitívumok és negatívumok együttes megjelölését tartalmazza. A továbblépésre vonatkozóan konkrét javaslatokat fogalmaz meg. Nyelvi megfogalmazásában differenciált, személyhez szóló.

Intézményünkben a diákok tantárgyi tudását, magatartását és szorgalmát értékeljük. Az értékelés alapja mindig a NAT követelményeire és a kerettantervre épülő helyi tanterv. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

Iskolánk a hagyományos ötfokozatú értékelési skálát alkalmazza továbbra is (érdemjegy). *Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:* jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus ellenőrzőn keresztül. Az elektronikus ellenőrzőbejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Az értékelés célja a szülő és a tanuló tájékoztatása a tanulmányi munkáról és a személyiség alakulásáról.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.

A szöveges értékelés koncepciójának elvi kiindulópontjai:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyerekeknek szól;
- segíti a reális önismeretet, a helyes önértékelést;
- nyitott, mely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart;
- a gyerek aktív részese saját fejlődésének;
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről;

- kiválóan (5), jól (4), közepesen megfelelt(3) vagy megfelelően (2), teljesített ,illetve felzárkóztatásra szorul (1).

A második évfolyam év végén, és harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

A tanulóval ismertetjük, hogy milyen irányú fejlődést várunk el tőle. Értékeljük sikeres és sikertelen munkáját egyaránt. Ennek érdekében – új tantárgy esetén – az első hónapban inkább szóban értékelünk.

Diákjaink félévkor tájékoztató jellegű értesítést, év végén pedig bizonyítványt kapnak. A számonkérés módjának megválasztására a pedagógus jogosult, bizonyos alapelveket azonban köteles betartani. Az elméleti tantárgyak esetében lehetőség szerint fele-fele arányban szerepelteti az értékelés rendszerében a szóbeli és írásbeli formákat.

Előnyben részesíti a tanár a diák számára kedvezőbb eredményt ígérő értékelési módszereket, ha ezt a tanuló képességei, készségei indokolják (pl.: lehetőleg szóban felel a dyslexiás, dysgráfiás diák). A kijavított dolgozatokat a tanulóknak minden esetben át kell adni átnézésre.

Az érdemjegy megállapításánál figyelembe vesszük a tanuló szóbeli- és írásbeli munkáját, órai- és órán kívüli aktivitását, versenyeken való részvételét. Tantárgyként havonta átlag legalább egy érdemjeggyel értékeljük a tanulót. Egy tantárgy év végi érdemjegye az éves összteljesítményt értékeli, tükrözi a diák fejlődését is. Az év végi érdemjegy a tanuló évközi jegyeinek (számtani) átlagánál kétharmad jeggyel rosszabb nem lehet, kivéve az elégséges szintet. Ezt a szintet mindenkinek teljesítenie kell a továbblépéshez.

Érdemjegyek:

Jeles (5) ha a tantervi követelményeknek maradéktalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a tanultakat. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer kérdezni. Órai aktivitás.

Jó (4) ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak, kisebb előadási hibákat vét, definíciói reprodukívak.

Közepes (3) ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, többször nevelői segítségre szorul (javításra, kiegészítésre). Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Szóbeli feladatokat segítséggel képes megoldani.

Elégséges (2) ha a tantervi követelményeknek csak súlyos hiányosságokkal tesz eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1) ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot nem tudja.

Az első három évben értékeljük:

- a kommunikációs eszköztár gazdagodását, a beszédkésztséget, a szókinccset, a kifejező képességet;
- az alkotó önálló feladatmegoldást, a kreativitást, az önálló gondolkodást;
- a mechanikus gyakorlással, kitartással elsajátítható ismeretekben való jártasságot, az igyekezetet;
- a szövegfeldolgozásban, szövegértésben való előrehaladást, az információszerzési képességek alakulását;
- a matematikai logikus gondolkodást, a számfogalom és a mennyiségértés alakulását, az elvonatkoztató képességet;
- a mindenkori mozgáskoordinációs szintet, ügyességet, kézügyességet, az írás rendezettségét;
- önmaga, és közvetlen környezetének ismeretét;
- a társas kapcsolatokat, a közösségben betöltött szerepet, a közösségért tett vállalásokat, a magatartást, az önértékelést, annak pontosságát és szempontjait.

A szöveges értékelés helyi alapelvei:

Az értékelést olyan folyamatnak is tekintjük, amelyben összefüggéseket keresünk a célok, a folyamat és az adott, aktuális állapot között.

Értékelünk:

- metakommunikációs jelzésekkel,
- szóbeli vagy írásbeli véleménnyel,
- pontozással, százalékkal,
- szimbólumokkal,
- a felsoroltak kombinációival.

Munkaközösségünk a szöveges értékelés műfajai közül tanév végén az előre meghatározott, nyomtatott skála szerinti értékelési formát választotta. Ennél a formánál a tantárgyak, szociális kompetenciák mellett általában négy-öt értékelési kategória áll.

Tanév közben a szöveges értékelésnél meghatározott minősítések rövidítését, illetve a felmérők %-os értékét alkalmazzuk a naplóban és az ellenőrzőben. Félévi értékeléskor a napló és ellenőrző mondatbankját használjuk. A tanító megjelöli a felsorolt minősítések közül azt, amit igaznak, megfelelőnek tart. Abban az esetben, ha a megjelölt értékelési kategóriák egyike sem jellemző a tanulóra, vagy a tanuló fejlődése érdekében teszünk egyéb javaslatot, akkor a kialakított értékelési szempontrendszerünk alapján szabadon fogalmazott szöveggel történik az értékelés.

2.13.1 Az értékelés módjai

Szóban értékeljük a tanulót tanórán, óraközi szünetben, iskolai rendezvényeken stb. Mindennap értékeljük viselkedését, teljesítményét, figyelembe véve önmagához mért fejlődését, képességeit.

Fogadóórákon kap a szülő tájékoztatást gyermeke előmeneteléről 1-8. osztályban minden hónap első hetében, az iskola éves munkatervében meghatározott időpontokban.

Szövegesen értékelünk:

- 1. osztályban:
  - előkészítő időszak végén,
  - félévkor,
  - tanév végén.
- 2. osztályban
  - félévkor.

2.13.2 Buktatás, évisméltés első évfolyamon

Az Nkt 57. § (1) bekezdés első mondata szerint a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Első osztályos tanuló esetében is így van, nem léphet a magasabb évfolyamra, ha az előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítette a tanuló.

A Nkt 57. § (1) bekezdés harmadik mondatában megengedő a jogszabály, mert engedi, hogy az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján számítjuk.

Teljesítmények egységes értékelése

Normál tantervhez igazodó értékelés		Eltérő tantervhez igazodó értékelés	
Teljesítmény	Érdemjegy	Teljesítmény	Érdemjegy
0-30 %	elégtelen (1)	0-20 %	elégtelen (1)
31-50 %	elégséges (2)	21-39 %	elégséges (2)
51-75 %	közepes (3)	40-64 %	közepes (3)
76-90 %	Jó (4)	65-79 %	Jó (4)
91-100 %	jeles (5)	80-100 %	jeles (5)

A pedagógusoknak a tanév során törekedniük kell a tanulók tanulmányi eredményeiről optimálisabb képet szerezni, változatos értékelési formákkal.

Az értékelések rögzítése a tanulmányi rendszerben az alábbiak szerint valósuljon meg:

- szóbeli felelet
  - órai munka
  - órai feladat
  - gyakorlati feladat
- értékelése (érdemjegyek) beírása a tanóra végéig szükséges.

- házi feladat
  - házi dolgozat
  - beszámoló
- értékelésére a pedagógusnak 3 munkanap áll a rendelkezésére

- Írásbeli röpdolgozat
- Írásbeli témazáró dolgozat javítására, értékelésére egy hét áll a pedagógus rendelkezésére.

A tanulók értékelése rendszeres, minden hónapban, minden tantárgyból a pedagógus köteles értékelni a tanulmányi munkát.

Ponttáblázat általános dolgozatok esetében
(írásbeli felelet, röpdolgozat, házi dolgozat)

	M	É	G			M	É	G			M	É	G			M	É	G			M	É	G	
Max	5	4	3	2	Max	5	4	3	2	Max	5	4	3	2	Max	5	4	3	2	Max	5	4	3	2
100	91	76	58	38	82	75	62	48	31	64	58	48	37	24	46	42	35	27	17	28	25	21	16	11
99	90	75	57	38	81	74	62	47	31	63	57	48	37	24	45	41	34	26	17	27	25	21	16	10
98	89	74	57	37	80	73	61	46	30	62	56	47	36	24	44	40	33	26	17	26	24	20	15	10
97	88	74	56	37	79	72	60	46	30	61	56	46	35	23	43	39	33	25	16	25	23	19	15	10
96	87	73	56	36	78	71	59	45	30	60	55	46	35	23	42	38	32	24	16	24	22	18	14	9
95	86	72	55	36	77	70	59	45	29	59	54	45	34	22	41	37	31	24	16	23	21	17	13	9
94	86	71	55	36	76	69	58	44	29	58	53	44	34	22	40	36	30	23	15	22	20	17	13	8
93	85	71	54	35	75	68	57	44	29	57	52	43	33	22	39	35	30	23	15	21	19	16	12	8
92	84	70	53	35	74	67	56	43	28	56	51	43	32	21	38	35	29	22	14	20	18	15	12	8
91	83	69	53	35	73	66	55	43	28	55	50	42	32	21	37	34	28	21	14	19	17	14	11	7
90	82	68	52	34	72	66	55	42	27	54	49	41	31	21	36	33	27	21	14	18	16	14	10	7
89	81	68	52	34	71	65	54	41	27	53	48	40	31	20	35	32	27	20	13	17	15	13	10	6
88	80	67	51	33	70	64	53	41	27	52	47	40	30	20	34	31	26	20	13	16	15	12	9	6
87	79	66	50	33	69	63	52	41	26	51	46	39	30	19	33	30	25	19	13	15	14	11	9	6
86	78	65	50	33	68	62	52	39	26	50	46	38	29	19	32	29	24	19	12	14	13	11	8	5
85	77	65	49	32	67	61	51	39	25	49	45	37	28	19	31	28	24	18	12	13	12	10	8	5
84	76	64	49	32	66	60	50	38	25	48	44	36	28	18	30	27	23	17	11	12	11	9	7	5
83	76	63	48	32	65	59	49	38	25	47	43	36	27	18	29	26	22	17	11	11	10	8	6	4

Ponttáblázat témazáró dolgozatok esetében

	M	É	G		Max	M	É	G		Max	M	É	G		Max	M	É	G		Max	M	É	G	
Max	5	4	3	2	Max	5	4	3	2	Max	5	4	3	2	Max	5	4	3	2	Max	5	4	3	2
100	91	76	51	31	82	75	62	42	25	64	58	48	33	20	46	42	35	23	14	28	25	21	14	9
99	90	75	50	31	81	74	62	41	25	63	57	48	32	20	45	41	34	23	14	27	25	21	14	8
98	89	74	50	30	80	73	61	41	25	62	56	47	32	19	44	40	33	22	14	26	24	20	13	8
97	88	74	49	30	79	72	60	40	25	61	56	46	31	19	43	39	33	22	13	25	23	19	13	8
96	87	73	49	30	78	71	59	40	24	60	55	46	31	19	42	38	32	21	13	24	22	18	12	7
95	86	72	48	29	77	70	59	39	24	59	54	45	30	18	41	37	31	21	13	23	21	17	12	7
94	86	71	48	29	76	69	58	39	24	58	53	44	30	18	40	36	30	20	12	22	20	17	11	7
93	85	71	47	29	75	68	57	38	23	57	52	43	29	18	39	35	30	20	12	21	19	16	11	7
92	84	70	47	29	74	67	56	38	23	56	51	43	29	17	38	35	29	19	12	20	18	15	10	6
91	83	69	46	28	73	66	55	37	23	55	50	42	28	17	37	34	28	19	11	19	17	14	10	6
90	82	68	46	28	72	66	55	37	22	54	49	41	28	17	36	33	27	18	11	18	16	14	9	6
89	81	68	45	28	71	65	54	36	22	53	48	40	27	16	35	32	27	18	11	17	15	13	9	5
88	80	67	45	27	70	64	53	36	22	52	47	40	27	16	34	31	26	17	11	16	15	12	8	5
87	79	66	44	27	69	63	52	35	21	51	46	39	26	16	33	30	25	17	10	15	14	11	8	5
86	78	65	44	27	68	62	52	35	21	50	46	38	26	16	32	29	24	16	10	14	13	11	7	4
85	77	65	43	26	67	61	51	34	21	49	45	37	25	15	31	28	24	16	10	13	12	10	7	4
84	76	64	43	26	66	60	50	34	20	48	44	36	25	15	30	27	23	15	9	12	11	9	7	4
83	76	63	42	26	65	59	49	33	20	47	43	36	24	15	29	26	22	15	9	11	10	8	6	3

Az 1.-8 évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

A kötelező tanítási órák tantárgyai közül:

1-2. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, etika/hit és erkölcsstan, énekzene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés.

3. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, etika/hit és erkölcsstan, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, környezetismeret, digitális kultúra

4. évfolyamon: idegen nyelv, magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, etika/hit és erkölcsstan, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés, környezetismeret,

5. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, etika/hit és erkölcsstan, természettudomány, ének-zene, vizuális kultúra, digitális kultúra, technika és tervezés, Testnevelés, közösségi nevelés (osztályfőnöki),

6. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, etika/hit és erkölcsstan, természettudomány, ének-zene, vizuális kultúra, hon és népismeret, digitális kultúra, technika és tervezés, Testnevelés, közösségi nevelés (osztályfőnöki),

7. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, etika /hit és erkölcsstan, biológia-egészségtan, fizika, kémia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház, digitális kultúra, technika és tervezés, Testnevelés, közösségi nevelés (osztályfőnöki),

8.évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, etika /hit és erkölcsstan, biológia, fizika, kémia, földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, informatika, technika, Testnevelés, közösségi nevelés (osztályfőnöki),

A szóbeli feleletek mellett írásbeli beszámoltatást is alkalmazunk. Az értékelés három funkciója különböztethető meg, amelyet a nevelők alkalmaznak a különböző szaktárgyi órákon.

Értékelési módszer megnevezése - Az értékelés formái

Diagnosztikai értékelés

Év elején, egy-egy új, fontos anyagrész feldolgozása előtt mérjük a tanuló tudását. Milyen hiányosságok vannak, amelyeket pótolni kell. Ezeket a felméréseket nem osztályozzuk, százalékosan értékeljük. Év eleji és egyéb szintfelmérők Fejlesztő értékelés Szóbeli és írásbeli feleletek,

Célja az információgyűjtés, tanulási szövegek (idegen nyelvből), nehézségek feltárása, lehetőség a korrekcióra. röpdolgozatok A tanulási folyamatban való előre haladásról ad információt, s lehetővé teszi a fejlődés mértékéhez szükséges egyéni korrekciót.)

Minősítő értékelés

- Egy-egy témakör lezárása után dolgozatokat íratnak a nevelők, amelyeket osztályozni is kell. Több tantárgyból ez félévente 2-3 dolgozat. Ezeknek a feladatoknak az 50%-a a minimum követelményekhez kapcsolódik.
- Témazáró dolgozatok, mérések, vizsgák iskolai és országos

Magyar nyelv és irodalomból 1-4. osztály:

- Néma értő olvasmányok önálló feldolgozásra kijelölt feladatai, 1-4. osztály témazárói, témakörönként, időszakonként 1-5 érdemjeggyel értékelünk.
- Írás 1-3. osztály érdemjeggyel időszakonként, például havonta.
- Fogalmazás: elbeszélő és leíró fogalmazások szerkezeti ismereteinek alkalmazása időszakonként, felmérő jellegű fogalmazások, 1-5 osztályzat tartalmi és stilisztikai szempontok figyelembe vételével.
- Alapvető nyelvtani fogalmak és helyesírási szabályok alkalmazása 2-4. osztályokban témazáró egységként és felmérőként.

Matematika 1-4. osztály

- Év eleji tudásszint felmérő /nem osztályozzuk, csak %-oljuk /. Témazáró dolgozatok témakörönként.
- Központi vagy a nevelő által összeállított feladatlapok /osztályozzuk /. Év végi felmérés.

Magyar nyelv és irodalomból /5-8. osztály/:

Néma értő olvasás a nevelő által készített feladatlapokon.

Fogalmazás: elbeszélés, leírás, elbeszélés jellemzéssel együtt, riport, önéletrajz, szónoki beszéd.

Nyelvtan: témakörönként feladatlap alapján.

Évfolyamonként nyelvtani fogalmak, tollbamondás 5-7. osztály, 8. osztályban a feldolgozott anyagrészek után minden tanítási órán.

Matematika 5-8. osztály:

Témazáró 4 db

Mechanikus rész, logikai gondolkodást igénylő feladatok

Tudásszintmérő év elején, év végén

Kémia, fizika, földrajz, történelem, biológia

Témakörönként témazáró dolgozat, amely az osztály összetételétől függően központi vagy a nevelő által összeállított.

Írásbeli házi feladatot adunk rendszeresen matematikából, magyar nyelv és irodalomból, idegen nyelvből, amelyeket az órán mindig számon kérünk.

Környezet és rajz tantárgyakból nagyon fontos a gyűjtő munka, a megadott szempontok szerinti megfigyelés. Kiselőadások készítése a kiegészítő anyagok feldolgozására.

2.13.3 A magatartás és szorgalom értékelése

Magatartás:

- A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
- A tanulók magatartását az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök szóvegesen minősíti és ezt az elektronikus értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzí.
- A 1-8. évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi osztályzatot az értesítőbe, az év végén a bizonyítványba kell bejegyezni.

Példás /5/ ha:

- betartja a házirendet, társainak mindig jó példát mutat;
- kötelesség és tisztelettudó;
- megbízásait példásan teljesíti;
- a közösségben jó kezdeményezéseivel, jó munkájával kitűnik;
- iskolai és iskolán kívüli magatartásával erősíti iskolánk hírnevét.

Jó /4/ ha:

- az iskolai házirendet igyekszik betartani;
- iskolai és iskolán kívüli magatartása jó, magatartása ellen lényeges kifogás nem merül fel;
- részt vesz a közösség munkájában, de nem kezdeményező;
- a megelőző félévben osztályfőnöki figyelmeztetésnél súlyosabb fegyelmi büntetése nem volt.

Változó /3/ ha:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival vagy a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) ha:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;

- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

Szorgalom:

A tanulók szorgalmának értékelésénél a minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az 1. évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök szóvegesen minősíti, és azt az elektronikus értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzni.

A 1-8. évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi osztályzatot az értesítőbe, az év végén a bizonyítványba kell bejegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás /5/ ha:

- Erejéhez, adottságaihoz képest jól felkészül, a tanítási órákon aktívan részt vesz;
- korábbi tanulmányi eredményét megtartja vagy javítja;
- rendszeresen olvas, bővíti ismereteit;
- kötelességteljesítése kifogástalan, önálló feladatot lehet rábízni;
- füzetei, könyvei tiszták, gondozottak;
- írásbeli munkájának külalakja szép, tetszetős, áttekinthető.

Jó /4/ ha:

- felszerelése, írásbeli munkája általában rendes; • tanulmányi eredményét megtartja;
- nincs igazolatlan mulasztása.

Változó /3/ ha:

- kötelességét csak figyelmeztetés után teljesíti;
- sokszor otthon hagyja a felszerelését, házi feladata gyakran nincs kész vagy hiányos;
- tanulmányi eredményében hullámszerűség tapasztalható;
- kitartó munkára nem képes;
- iskolai munkájában csak időnként tanúsít igyekezetet;
- munkáját felügyelet mellett végzi csak el.

Hanyag /2/ ha:

- képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- nagymértvű a visszaesés a tanulmányi munkájában a megelőző időszakhoz képest;
- kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan;

- felszereléseit nem tartja rendben, sokszor otthon hagyja, házi feladata gyakran nem készül el;
- füzetei, írásbeli munkájának külalakja rendetlen, nehezen olvasható;
- az adott hónapban bukásra áll valamely tantárgyból;

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Intézményi önértékelés keretében a 2024-2025-ös tanévtől iskolánkban alkalmazott, egységes bementi és kimeneti mérések eredményei segítik a pedagógiai módszertan megválasztását, rámutat a fejlesztendő területekre tantárgyi és intézményi szinten.

2.13.4 Az iskolai jutalmazás formái

Azt a tanulót, aki képességihez mérten, példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy aki tanulmányi eredményén legalább 0,3-et javított vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolában adható elismerés, dicséret

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén ideértve azokat a tanulókat is, akik legalább 0,3-et javítani tudtak eredményeiken: példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

A nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók közül egy tanuló (24/25-ös tanévtől) Vásárhelyi Pál" Kitüntető Díjban részesül, ha a díj adományozásának feltételeinek megfelel (SZMSZ melléklete Vásárhelyi Pál" Kitüntető Díj Alapításáról - Adományozásának rendjéről). A díj átadására minden évben a Ballagás napján kerül sor.

A Kiskörei Vásárhelyi Pál Általános Iskola Nevelőtestülete a kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanuló vagy tanulók részére a kitüntető díjon túl az alábbi díjak alapításáról döntött:

- „VÁSÁRHELYI MŰVÉSZETI DÍJ”
- „VÁSÁRHELYI ALKOTÓI DÍJ”
- „VÁSÁRHELYI KÖRNYEZETÜNKÉRT DÍJ”
- „VÁSÁRHELYI INFOKOMMUNIKÁCIÓS DÍJ”
- „VÁSÁRHELYI SPORTDÍJ”

Azok a tanulók kaphatják a fent nevezett díjak valamelyikét, akik tehetsége leginkább egy jelentős területen mutatkozik meg, de ezen a területen kimagasló eredményeket értek el, maradandó értéket teremtő kimagasló munkát végeztek, öregbítették iskolánk hírnevét. (Vásárhelyi Díjak Adományozásának Rendje 2024. SZMSZ melléklete)

Az iskolai szintű, iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben és tárgyi jutalomban részesülnek a felkészítő pedagógusokkal együtt. Munkájukért járó oklevelet, díszes igazgatói dicséretet és a tárgyi jutalmat a havonta tartandó iskolagyűlésen vehetik át az intézmény vezetőjétől.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni. Az oklevél valamint a jutalom átadására a tanév utolsó értékelő iskolagyűlésén kerül sor.

2.13.5 Az iskolai büntetések formái

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a házirend előírásait megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.
- Az iskolában tanév közben a következő büntetések adhatók:
  - szaktanári figyelmeztetés;
  - osztályfőnöki figyelmeztetés;
  - osztályfőnöki intés
  - osztályfőnöki megrovás
  - igazgatói figyelmeztetés
  - igazgatói intés
  - igazgatói megrovás
  - tantestületi figyelmeztetés
  - tantestületi intés
  - tantestületi megrovás
  - kizárás vagy más intézménybe utasítás

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben - a vétség súlyára való tekintettel - el lehet térni. A kizárást vagy más intézménybe utasítást fegyelmi tárgyalás előzi meg, melyen az iskola vezetői, az iskola nevelői, DÖK képviselői és a tanuló szülei vesznek részt. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

2.13.6 Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez

Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.

A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.

A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.

Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.

A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.

A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.

Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.

Önképzésre nevelés.

Önálló gyűjtőmunka végzése.

Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.

Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.

A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanóráról a másikra.

KAP-os órákon nem adható házi feladat.

2.13.7 Az írásbeli beszámoltatás formái

A tanulókkal az év eleji ismétlések után az elméleti tantárgyakból szintfelmérő dolgozatot íratunk.

A szintfelmérő dolgozat (százalékban kiszámolt) eredményét alsó tagozaton érdemjegy formájában csak tájékoztató jelleggel fejezzük ki, és nem vesszük tekintetbe a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A szintfelmérő dolgozat (százalékban kiszámolt) eredményét felső tagozaton érdemjegy formájában fejezzük ki, és tekintetbe vesszük a félévi, év végi osztályzat kialakításánál.

A témazáró dolgozat megíratására egy teljes tanórát biztosítunk. A tanulók egyenletesebb terhelése érdekében a felső tagozaton a témazáró dolgozatok időpontját az osztálynaplóba történő előzetes bejegyzéssel napi kettőben maximáljuk. A témazáró dolgozatok várható időpontját az összefoglalás napján, de legalább három nappal korábban be kell jelenteni.

A kisdolgozatok, írásbeli feletek, szódolgozatok nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán írathatók.

A bejelentés nélkül íratott dolgozatban csak az előző órai tananyag kérhető számon.

Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is. Ebben az esetben ezt az előző órán a számon kérendő anyagrészek megnevezésével jeleznie kell a pedagógusnak.

A 2024-2025-ös tanév során főbb tantárgyak tekintetében 1-8 évfolyamon egységes, átdolgozott, kompetencia alapú témazáró dolgozatok készülnek. Az ebből készült gyűjtemény megosztásra kerül iskolánk szakmai tárában. (közös Drive felületen)

2.13.8 A szóbeli beszámoltatás formái

- Szóbeli felelet
- Önálló kiselőadás
- Tanórai munka
- Részvétel versenyeken

Egyéb formák:

- füzetvezetés
- szorgalmi feladat
- gyűjtő munka
- művészeti tevékenység (éneke-zene, rajz és vizuális kultúra)
- munkadarab (technika)
- gyakorlati tevékenység (testnevelés)

2.13.9 Oktatási eredményvizsgálatok

- „Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztőpedagógus segítségével.
- Belső bementi mérés minden főbb tantárgyból 2-8. évfolyamon
- DIFFER mérés 1. évfolyamon, kiírásnak megfelelően
- E-DIA mérések 1-8. évfolyamon folyamatosan, kiírásnak megfelelően (új vezetői ciklus 3. tanévtől indul újra)
- Országos mérések 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában. (OKM)
- Országos bemeneti és kimeneti mérés (jogszabálynak megfelelően)

2.14 A TANULÓK TOVÁBBHALADÁSA

2.14.1 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- magántanuló/egyéni tanrendes tanuló volt.
- Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.
- Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.
- Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.
- A tanuló az első évfolyamon évfolyamisméltésre utasítható, ha a tanulmányi követelményeket a tanuló nem tudta teljesíteni, vagy az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás meghaladta a 250 tanítási órát. A szülő írásban kérheti gyermeke számára egy alkalommal az évfolyamisméltést, még akkor is, ha a tanulmányi követelményeket teljesítette a gyermek.
- Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamisméltésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Településünkön roma nemzetiségek élnek.

A nemzetiségekről szóló oktatás színterei

A következő tanítási órák: alsó tagozaton: ének-zene, magyar irodalom, vizuális kultúra, technika; felső tagozaton: osztályfőnöki.

Az adott nemzetiség kultúrájának megismerését a fenti tanítási órák valamelyikén havi 1 alkalommal építjük be az óra anyagába. A tananyagot a tanmenetek tartalmazzák.

2.15 A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Intézményünk nyitott: minden tanuló értékes, a pedagógiai gyakorlatunk tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése a domináns.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálását,
- a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,
- partnerközpontú nevelést.

3 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

3.1 A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYBA LÉPÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA

Iskolánk nevelői közössége a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította. A módosítások bevezetése 2024. év szeptember hónap 1. napjától történik a 2020-ban felülvizsgált és módosított NAT a köznevelési törvény, illetve a 2020-ban kiadott új kerettantervek alapján (5/2020 Korm. rendelet illetve 110/2012.VI.4. Korm.rendelet). Ez alapján a 2023-24-es tanév első napjától már minden évfolyam a 2020-as Nemzeti alaptanterv szerint folytatja tanulmányait.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A nevelőtestületnek évente el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén a pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

A pedagógiai programot minden tanév végén a törvényi változások tükrében felülvizsgálni szükséges.

3.1.1 A pedagógiai program módosítása

Módosítására javaslatot tehet:

- az iskola fenntartója,
- az intézmény igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- a szülői közösség.

A tanulók a pedagógiai program módosítását a diákönkormányzat képviselői útján javasolhatják. A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül az Intézményi Tanácsnak javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és a törvényi előírásoknak megfelelően a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

3.1.2 A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető. A felülvizsgált és elfogadott pedagógiai program a tanév kezdésének időpontjától elérhető, egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az intézmény fenntartójánál,
- az intézmény igazgatójánál,
- az intézmény könyvtárában és nevelői szobájában lévő asztali számítógépen,
- Kérés esetén az intézményben munkanapokon ügyeletet teljesítő vezetőnél, helyettesnél 14:00-16:00 időpontban.
- az iskola honlapján,
- Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

3.2 PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

Pedagógiai programot a nevelőtestület módosíthatja az intézményi tanács, a szülői közösség és a diákönkormányzat véleményének kikérésével.

A 2024-2025-ös tanév Pedagógiai Programját összeállítottam és javaslom véleményezésre, elfogadásra.

- Szülői Közösségnek
- Diákönkormányzatnak
- Intézményi Tanácsnak
- Nevelőtestületnek

Kisköre, 2024. 08. 30.

Gaudi Károly György
igazgató

ZÁRSZÓ

Pedagógiai programunk a nevelőtestület közös munkája. Közös a cél, közös a feladat. Benne van a jelen munkája és a jövőbe vetett hitünk. Közös törekvünk, hogy bebizonyítsuk, hogy iskolánk is biztosíthatja tanulói számára a XXI. századi tudást, és elindíthatja őket egy kiegyensúlyozott, boldog élet felé.

Nevelőtestületünk tanulóinkkal, és a szülőkkel együttműködve továbbra is keresi azokat a lehetőségeket, amelyek mindannyiunkat előre visznek az értékek megismerésének, kialakításának és elsajátításának útján.

„Amit mi nevelésnek nevezünk, az nem egyéb, mint az agy programozása abban a korai szakaszban, amelyben még formálható. Az emberiség jövője a neveléstől, ettől a változtatható programrendszerrel függ. Ebből az következik, hogy a nevelés az emberiség egyik legfontosabb tevékenysége. Csodálatos lehetőségek felé nyit kaput...”

(Szent-Györgyi Albert)

4 ZÁRADÉK

4.1 NYILATKOZATOK

Szülői Közösség nyilatkozata

A Szülői Közösség az iskola Pedagógiai Programját megismerte, az őt érintett kérdésekben véleményezési jogot gyakorolt.

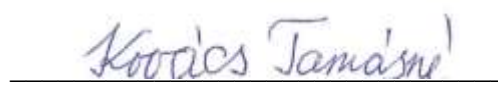
Kisköre, 2024. 08.30.

SZK elnök

Diákönkormányzat nyilatkozata

A diákönkormányzat az iskola Pedagógiai Programját megismerte, az őt érintett kérdésekben véleményezési jogot gyakorolt.

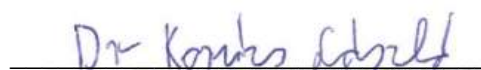
Kisköre, 2024. 08.30.

DÖK vezető pedagógus

Intézményi Tanács nyilatkozata

Az Intézményi Tanács az iskola Pedagógiai Programját megismerte és véleményezési jogát gyakorolta.

Kisköre, 2024. 08.30.

Intézményi Tanács Elnöke

A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A nevelőtestület nyilatkozata

Az iskola Pedagógiai Programját az intézmény nevelőtestülete megismerte, az abban foglaltakkal egyetért. A pedagógiai programot/módosítását az intézmény nevelőtestülete 2024. 08. 30-án tartott nevelőtestületi értekezleten egyhangú szavazással elfogadta.

Kisköre, 2024. 08.30.

Botos Péter

hitelesítő nevelőtestületi tag

Benke Zoltán

hitelesítő nevelőtestületi tag

Gandus Kriszta Gyöngyi

igazgató

Fenntartói és működtetői jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében a fenntartó hagyja jóvá.

Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult szerve/vezetője a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: Eger, 2024. év 08 hónap 30 nap

g t

Ballagó Zoltán
tankerületi igazgató

ALAPÍTÓ OKIRAT

Az intézmény székhelye szerinti vármegye neve: Heves vármegye
Fenntartó tankerületi központ megnevezése: Egri Tankerületi Központ OM azonosító: 031570

Kiskörei Vásárhelyi Pál Általános Iskola szakmai alapidokumentuma

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 123. (I) bekezdésében leírtakra, az alábbi szakmai alapidokumentumot adom ki:

A köznevelési intézmény

1. Megnevezései

1.1. Hivatalos neve: Kiskörei Vásárhelyi Pál Általános Iskola

2. Feladatellátási helyei

2.1. Székhely: 3384 Kisköre, Széchenyi István út 42.

3. Alapító és a fenntartó neve és székhelye

- 3.1. Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma
3.2. Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere
3.3. Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.
3.4. Fenntartó neve: Egri Tankerületi Központ
3.5. Fenntartó székhelye: 3300 Eger, Bem tábormok utca 3.

4. Típusa: általános iskola

5. OM azonosító: 031570

6. Köznevelési alpfeladatai

- 6.1. 3384 Kisköre, Széchenyi István út 42.
6.1.1. általános iskolai nevelés-oktatás
6.1.1.1. nappali rendszerű (felvethető maximális tanulói létszám: 448 fő)
6.1.1.2. alsó tagozat, felső tagozat
6.1.1.3. I évfolyamtól 8 évfolyamig
6.1.1.4. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők) nappali rendszerű (felvethető maximális tanulói létszám: 16 fő)
6.1.1.5. szabadidős tevékenységek, szakkörök, felvételi előkészítő
6.1.2. egyéb foglalkozások: napközi, tanulószoba
6.1.3. iskolai könyvtár: iskolai / kollégiumi könyvtár
6.1.4. mindennapos testnevelés biztosításának módja: saját tornaterem, egyéb módon (saját sportudvar)

7. A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használat joga

- 7.1. 3384 Kisköre, Széchenyi István út 42.
7.1.1. Helyrajzi száma: 536
7.1.2. Hasznos alapterülete: 3777,19 nm
7.1.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog
7.1.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog

8. Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

A szakmai alapidokumentumot 2024. szeptember 4-én kiadta:

Hatályos: 2024. szeptember 01.

